

צחכמה ספרי מלוח הסכה רעז לחכמה ולכך
 דרשו קדש צסיני לא נאמר אלא סיני בקדש
 מלמד שהקציה מקומו על עולם ואין עולמו
 מקומו, והענין שהוא מקום עולמו או בית
 עולמו וכן חכמה כרמזה צבייה על צחכמה
 והסוכה נקראה בית שנאמר (צחכמה י"ג)
 ויעקב נסע סכונה ויצן לו בית וכה"ל (מסלי
 כ"ד) צחכמה יצנה בית וכתיב (סס ח') בית
 נתיבות כלצה וחכמה מקפה וקוצצה את הכל
 ודונעמה אות הצייה שהיא מוקפת וג' לרדים
 כנגד הסכר הסכה שהיא שלש דפנות שהם
 בהלכתן וסליסיה אפי' טפה והולרכו לומר כן
 וג' אפי' טפה על עוקלו על צייה היולל
 מאחוריו וזה מבואר: (טו) והיית אך שמח.
 והלא כבר נאמר ושמחת צחגך אלא למד
 שישמח בכל מצעת הימים זה' אך כלומר עד
 שיצטרו כ"א ימים מתשרי ואחר ח"ך ימים
 כבר עברו מצעת ימי הסכות. ויחגן עוד שצא
 לרמוז סראוי לו למעט צמחח העוה"ז שלפון
 אך לפון מועט הוא ומפני שצמח כבר צחג
 הסכה שהיא תחלת קליר העושר וגדלה צמחחו
 צחג הקליר וכענין סכחוצ (ישעיה ע') שמחו
 לפניך כצמחח בקליר ועתה צחג האסיף כי
 יאסוף תבואתו ופירותיו למרו ופסחו שמו
 וסקויו וחצא לו מכותה והסקע אחר היגיעה
 והטורה והעמל סכה צמחחו כפולה, וע"כ יזכיר
 סכחוצ הזה צחג הסכות והיית אך שמח כדי
 למעט השמחה שהרי כל חגין ורקין מעוטיין.
 ולמדך סכחוצ סיחכהג האדם צמחח העוה"ז
 צדך ציכוכי, ואף צמח עשית' המלות ראוי
 לו שישמח וירעד וכענין סדרז"ל (תהלים צ')
 עמדו את ה' ציראה וגילו צרעדה צמקוס גילה
 סס סהא רעדה, לפי שצעה"ז יש צו ילה"ר
 שהוא נמשך אחר השמחה ואין הלדיקים צמחים
 צמחח אצל עיקר השמחה ושלמותה הוא לעוה"ז
 צחכיה סני שכינה צמפע שאין לה הספק
 וצחוספה הסגה וחענוג שאין לו חכלית, וכן
 אחר ישעיה ע"ה (ישעיה כ"ה) ויטפו ענוים
 צה' שמחה ואציוכי אדם צקדוס ישראל יגילו:

פרשת שופטים

דרכיה דרכי נעם וכל נתיבותיה שלום:
שלמה המעיה הודיענו צפסוק זה (מסלי
 ג') כי יסוד התורה ועקרה שלום
 וכ"ע עיקר צריחתו על עולם שהוא השלום

ולכך דרז"ל כל מעשה צחכמה צקוחחן נצראו
 צדעתן נצראו צלציונס נצראו סנא' (צחכמה
 צ') וכל לצאס, וידוע כי סמנים נצראו תחלה
 ונקראו סמים לפי שהם אס ועיס ותנה סס
 סני ספכים לא יתכן זוגס והתחצרותם כי
 אס ע"י הסלום הוא סבי' (איוצ כ"ה) עושה
 שלום צמרותיו, הקציה נקרא שלום שנאמר
 (סופטים ו') ויקרא לו ה' שלום וכתיב (סיר
 ח') סיר הסירים אשר לסלמה מלך שהשלום
 סלו צחר צישראל יוחר מסצעים אומות וקראן
 סולמית וזסו סדרז"ל (סס ו') סוני סוני
 הסלומים אומה ססלום העולמים דר צחוכה
 וכתן להס סחורה סכלה שלום שנאמר (מסלי
 ג') דרכיה דרכי נועם וכל נתיבותיה שלום
 כל מלותה על תורה סן שלום לגוף ולנפש,
 שלום לגוף הוא סבי' (סמות ע"ז) ויאמר אס
 סמוע ססמע לקול ה' אלהיך והישר צעיניו
 חעסה והאזנת למלותיו וגו', שלום לנפש כי
 מלך קיום המלות ססוצ סנפס טחורה לסרעה
 כענין סכחוצ (תהלים י"ט) תורה ה' תמימה
 מציצה כפס, ותהיה מרת הסלום סואצת אותה,
 ועזה דרז"ל צכחוצים כססרסעים נססרין מן
 העולם מלאכי מסיחית יולאין לקראתן ואומרים
 להס (ישעיה מ"ה) אין שלום אחר ה' לרסעים
 וגדולה מרת הסלום סכל המדות נחממות צסלום
 והסלום חתימת הכל ולכך סקנו לנו דז"ל
 סתהא סתפלה חוחמה צסלום סמצרך את עמו
 ישראל צסלום, וכן דרשו צמק' סוכה צרכה
 דהקציה שלום היא שנאמר (תהלים כ"ט) ה'
 יצרך את עמו צסלום, ונראה לומר סילל להס
 לרז"ל לחחוס סתפלה צסלום מפרסה סקרצנות
 סחרי ספלות כנגד חמידים סקנוס והחורה
 צסדור ספרסיות על סקרצנות חחמה לנו צקדצן
 סלמים הוא סבי' (ויקרא ז') זאת סחורה לעולם
 למכחה ולחמחה ולאסס ולמלואים ולזצה ססלמים,
 ודרז"ל למה נקרא סמן סלמים סמעילין שלום
 צעולם, וכ"ס סלעיה סחתס סיר הסירים צסלום
 הוא סאמר (סיר ח') אז הייתי צעיניו כעוללח
 שלום וכן צקהלת עמים סצו חחומים צסלום
 סנא' (קהלת ג') עת מלחמה ועת שלום ודרז"ל
 חף צסעה מלחמה לריכין שלום סנא' (דברים
 כ') כי סקרצ אל עיר להלחס עליה וקראה
 חליה לסלום ואל"ל העולם סספל סאפי' העליונים
 לריכין שלום סנא' (איוצ כ"ה) סעפל וסחד
 עמו עושה שלום צמרותיו, וכך דרז"ל סעפל

רבינו

שופטים מז

בחיי

קמח

זה עיכאל ופחד זה גבראל והקציה עושה
 שלום ביניהם והלא דברים קיז ומה במקום
 שאין איזה ותחרות לריכין שלום במקום שיש
 איזה ותחרות לא כפיכ, והענין כי לסון עושה
 שלום במרומו הוא כולל שלום השמים בעלמם
 הנבראים והמיוסדים מאש ועם וכולל ג"כ
 המלאכים שבמרומו שעליהם רמז המשל ופחד
 וקרא למיכאל המשל מפני שהוא השם הגדול
 הממונה והמושל לבקש רחמים על ישראל,
 ואין לריך לומר החיים שאפילו הממנים לריכין
 שלום שבאמר (בראשית ט"ו) ואחם תבוא
 אל אבותיך בשלום, מדה השלום נהנה לאהרן
 ועמם זכה להיות לו החיים והשלום וזכה זרעו
 לכהונת עולם לצורך את ישראל שבא' (צמדבר
 י') וישם לך שלום הא למדה שהשלום קיום
 העולם, וכשם שהשלום קיום העולם כן המשפט
 קיום השלום שאלמלא המשפט היו הצרות
 גוזלין וחומסין וסורגין זה את זה ולא היה
 העולם מחקיים וע"י המשפט הוא מחקיים
 שכן דרז"ל על ג' דברים העולם עומד על
 הדין ועל האמת ועל השלום שבאמר (זכריה
 ח') אמת ומשפט שלום שפטו צעעריכם לפי
 שהשפטים מעמידים השלום שכל העולם כלו
 חלוי עליו וע"כ כלקונו מה"מ למכות צ"ד בכל
 שער ושער וז"ש (יח) שופטים ושופרים חתן
 לך בכל שעריך אשר ה' אלהיך נותן לך לשבטך
 ושפטו את העם משפט צדק. כמנהג פרשת
 שופטים לפרשת רגלים להודיענו שאע"פ שישראל
 עולין לרגל שלש פעמים בשנה ושם ימלאו
 הכהנים הלויים ומורי החורה והן יכולין לשאול
 מהם החורה והעלות וא"ך יתנהגו בהם והם
 יחירו להם כל ספקותיהם אע"פ מלה מוטלת
 עליהם למכות שופטים בכל עיר ועיר, ושופטים
 הם החכמים יודעי דת ודין שנותנין את הדין
 ושופרים הם המכריחין את הדין אלו בעלי
 מקל ורלועה הקוצצים צעיר ומסועטים צחולותיה
 לחתן כל מעוות וללדק המדות והעסקלות וכל
 זה עפ"י השופטים ומלוחם. ודע כי השופטים
 על ג' חלקים יש שופטים של ע"א ויש שופטים
 של כ"ג ובי"ד של ג', בי"ד של שלשה מחקרת
 חכמים הם שמעמידין אותן צעיר שאין זה
 ק"כ ישראלים וארז"ל אין צ"ד פחות משלשה
 כדי שיהא בו רוב ומעוט אם יחלוק אחד מהם
 וקמחו זה מחב' שהזכיר שלשה פעמים אלהים
 (שמות כ"ג) ונקרצ בעל הצית אל האלהים,

עד האלהים, אשר ירשיעון אלהים, ואע"פ
 שהיחיד יכול לדון מה"מ שבאמר (ויקרא י"ט)
 בלדק השפוט עמיתך תקנה חכמים היא עד
 סתיו שלשה וצ"ד אלו צדיקי ממונות ושנים
 סדכו את דיניהם דין וארז"ל אל הדין דין
 יחיד שאין דין יחיד אלא אחד אצל אם
 קבלותו בעלי הדין עליהם בג' הרי זה מותר
 ודרשו עוד ח"ר יהודה בן פזי אפי' הקציה
 אינו דין יחיד שבאמר (מ"א כ"ג) וכל לבא
 השמים עומדים עליו וגו' אלו מיימינן לזכות
 ואלו משמאלין לחוצה ואע"פ שאינו דין יחיד
 חותם יחיד שבא' (דניאל י') אצל אגיד לך
 את הרשום בכתב אמת, צ"ד של כ"ג הם מן
 החורה והם הנקראים סנהדרי קטנה ומעמידין
 אותן בכל עיר ועיר שיש בה ק"כ אנשים
 מישראל או יותר ויוסצת צעיר העיר שבאמר
 (עמוס ה') והליגו צעיר משפט והן דנין
 דיני כפשות, ואין דנין דיני כפשות בפחות
 מכ"ג מח"ש (צמדבר ל"ה) ושפטו העדה ותלילו
 העדה ודרז"ל עדה שופטת עדה מלכת עשרה
 מחייצין ועשרה מזכין ומוסיפין עוד שלשה כדי
 שלא יהא צ"ד שקול ויהיה בו אחרי רבים
 להענות, צ"ד של ע"א הם מה"מ והם הנקראין
 סנהדרי גדולה והם שחיו קצועין במקדש
 ונקראין צ"ד הגדול שצירוסלים וזה מח"ש
 (ס"א) חספה לי שבעים איש מזקני ישראל
 ועם משה שהיה על גביהם שבאמר (ס"א)
 ותחילו צ"ד עם עמך הרי ע"א גדול שבחכמה
 שכל ע"א מוסיצין אותו אלוף לראש הוא ראש
 הישיבה ונקרא כשיא אלל רז"ל והוא היה
 במקומו של משה ואצ צ"ד היה שני לו והיה
 יוסב לימינו וכל שאר הסנהדרין יוסבים לפני
 סתיהם כל אחד כפי מעלתו זה אלל זה וסיו
 יוסבים כנחלי גרן עגולה כדי שיהיה הנשיא
 עם אב צ"ד היוסב לימינו רואין את כלן:
 ובמדרש שפטים ושטרים, שניהם לריכין זה
 לזה אם אין שופט אין שופט אין שופט אם
 אין שופט אין שופט אלמלא אימתו של יואב
 לא היה יכול דוד ע"ה לעשות הדין שבאמר
 (ס"ב ח') ויהי דוד עושה משפט ולדקם לכל
 עמו ויואב בן נרויה על הלבא כי דוד ויואב
 שופטים באחד כל מי שאינו שומע לדין
 מוסרין אותו צ"ד יואב ומוליא ממנו בעכ"ה
 וכן אמר איוב (איוב כ"ט) אב אנכי לאציונים
 וריצ לא ידעתי אחקרהו ואשצרה מחלעות עול
 ומשג'ו

ומעביו אשליך טרף, כלומר חפ"י גזל הנאכל
 היה מוליא מפיו שמחייבו לשלם גדול כח
 המספט שבזמן שהמספט נעשה בארץ אין הקצ"ה
 יוסב עמהם צדין ודן אותם במדה רחמים
 ובסלין המספט בארץ דן אותם במדה"ר, וכ"מ
 במדרש תהלים צזמן סלין הדין בארץ הדין
 צמחים והקצ"ה יוסב עמהם צדין ופורע מהן
 אצל צזמן סהדין בארץ אין הקצ"ה יוסב עמהם
 צדין סהרי הדין אומותו של הקצ"ה דכתיב
 (ישעיה ל') כי אלהי מספט ה' ובסבטלין
 אומותו ועושין את הדין בארץ הקצ"ה דן
 אותם צרחים הס"ד (ויקרא כ"ו) אם צחקותי
 חלכו ונחתי גסמיכם צעמם: הן לך. משה
 מסר נפשו על הדין לכך נקראו הדיינין על
 שמו הוא סכחוב (סמות צ') וירא איש מלרי
 מכה איש עצרי ויד את המלרי, וכן מסר
 נפשו על החורה ועל ישראל, על החורה דכ'
 (סס כ"ד) ויהי סס עם ה' ארצעים יום
 וארצעים לילה, על ישראל הוא סאמר צמעסה
 העגל (סס ל"צ) ועתה אם חשא חעלהם ואם
 אין מחני כא ונקרא הכל על שמו, החורה
 נקראה על שמו דכ' (מלאכי ג') זכרו תורת
 משה עבדי, וישראל על שמו (סמות ל"צ) כי
 סחה עמך, וכן הדיינין נקראו על שמו דכ'
 חסן לך: ושפטו את העם משפט צדק. מספט
 של לך סיהיה המספט דין נחמך וכן כתוב
 (ויקרא י"ט) צלדק חספוט עמיחך וכמו סאמרו
 יקוב הדין את ההר ואמר ר' עקיבא אין
 מרחמים צדין, ולכך אמר מספט לך סהרי
 לסון מספט הוא המלוט וענין ציכוכי ו"ס
 (תהלים קי"צ) יכלכל דצדיו צמספט, (ירמיה
 ל') ויסריחך למספט וזה צמדותו של צו"ד
 אצל לך האמיר צמדותו של הקצ"ה כולל
 דין ורחמים ולכך אמר הכחוב (תהלים ל"ט)
 מספט ולדקה ציעקב אתה עשית, כי מספט
 הוא קו אמלעי והוא מדה של יעקב ומזה
 אמר הכ' (ירמיה י') יקרני ה' אך צמספט
 אל צאפך סן חמעיעני, הזכיר אך למעט חלק
 הדין סבו וע"כ אמר יקרני ה' אך צמספט
 כלוי צחלק חסד אל צאפך שהוא חלק הדין
 סן חמעיעני, והצן היעב כי לך הוא מדה
 דינו של עולם דכ' (תהלים ע') והוא יספוט
 חצל צלדק תקצל מדה"ד של מעלה הנקראה
 אלהים ו"ס (סס כ"ח) אך יש אלהים שופטים
 בארץ וזה קוד הכ' הזה שופטים כנגד אלהים

סהוא מדה"ד של מעלה ושופרים הכלל והסוד
 של ידם יולאות הפעולות צעולם צדצו והפכו
 לעוב או לרע והכל כגמר ע"י לך סהוא סוף
 הצנין וזהו וספטו את העם מספט לך ודרז"ל
 מספט לך מלמד סעושין לך עס סניהם
 עס הזכאי סהוא כועל את סלו ועס סחייצ
 סמוליאין גלה מחסח ידו; (יע) לא חסה
 משפט. חזרה לדין או חזרה לכל אחד
 ואחד מישראל שלל ימנו דיין א"כ הוא צקי
 והגון לפי סהוא סבה להטות המספט ואם
 עשה כן כאילו נעט חסרה לכך סמך לו לא
 חטע לך חסרה כל עץ, וצפרסס זו חמלא
 ססה לאוין. ואמרו צמדרס ויקרא רצה סס
 מעלות היו לכסא של סלמה דכ' (מ"א ע"ז)
 וסס מעלות לכסא, והכרוז היה עומד לפני
 כסאו של סלמה כיון ססיה עולה צמעלה
 ראסונה היה הכרוז אומר לא חכיר פנים, סליסיה היה
 הכרוז אומר לא חק סחד. רביעית היה הכרוז
 אומר לא חטע, חמסית היה אומר ולא חקים,
 ססית לא חצח ע"כ: לא חכיר פניה. שלל
 יהא עסיר יוסב ועני עומד ולא יהא רק לזה
 וקסה לזה לפי סמסתחמים טענותיו: ולא חק
 שחד. חפ"י לספוט חממת לפי סאמר סקצל
 הסחד נעסה עור צדין וארז"ל מאי סחד סהוא
 חד כלומר ססמקצל והכוחן נעשו אחד וסוב
 אינו רואה לו חובה, והמקצל סחד נקרא רסע
 דכ' (מסלי י"ז) סחד חחיק רסע יקה וכתיב
 (סס כ') וסחד צחיק חמה עזה וכ' (סס י"ז)
 אצן חן ססחד צעיני צעליו ודרז"ל למה נחמל
 לאצן סצכל חקוס סכופלת סוצרה: (כ) צדק
 צדק חרדוף. ע"ד הפסע יזסיר סילדק האדם
 צמעסיו וצדצדיו כי אלה הם הדצרים סאפסר
 לו לאדם להרע לעלמו ולחמרים וע"כ צא כפל
 הלסון וכל הלודק צדצדיו אות ומופת על
 לך ח מעסיו, וע"כ ראוי לכאויא מישראל סילדק
 צדצור וצמעסה כענין סכ' (לפניה ג') סאריח
 ישראל לא יעשו עולה ולא ידצרו כזב, או
 ידצר הכ' עס האכסים אשר להם סריצ ויזסיר
 אותן לרדוף אחרי הלדק סן לריוס סן לסססר
 וזה כפל הלסון: וע"ד הקצלה לך לך חרדוף
 לך המקצל מלדק חרדוף כסתספוט לך
 צצית דין שלך וכענין סכ' (סמות ע"ו) חפול
 עליהם אימחה וסחד אימחה ה"א אחרונה סצסס
 סמקצלת מפחד, וכן חמלא צסמר חצסיר מאי
 לך

לדק לדק חרי זימני חמר ליה דבי (סי' כ"ז) מנגה כגדו לדק ראשון לדק ממש זו שכינה סנאמר (יסעיה א') לדק ילין זה מאי לדק סני זה לדק שהוא מפחיד הלדיקים והאי לדק הוי כוצע יסועה על ראשו ואין ראש אלא חמת סנאי (תהלים קי"ט) ראש דברך חמת ואין חמת כי אם שלום סנאי (מ"ז ב') כי שלום וחמת יהיה בימי ע"כ: ומשעם זה מלינו חכמי האמת מקורין לאדם המתגייר הנא לחקות חתה ככפי השכינה גר לדק, למען תחיה לעולם הנא, כלדק עליון שהוא האור הגדול הלפון ללדיקים, וירשח את הארץ כלדק החמון סנאי כנגדו, ואל הכוונה הזו חמר שלמה (מסלי כ"א) רודף לדקה וחקד ימלא חיים לדקה וכבוד, צאורו שאם ירדף אדם אחר מדה"ד הכלולה מן הרחמים הנקראה חסד ה' ימלא לדק עליון שהוא חיי העוה"ב זהו ימלא חיים לדקה וכבוד, וזה מצואר: (כ"א) לא תשע לך אשורה, לשם ע"א ונא לחייכו מלקוח משה נטיעת וכן דרך עוזדי אלילים כענין סכחוצ (יסעיה ס"ו) המתקדשים והמטהרים אל הגנות: י"ז (ב) כי ימצא בקרבך, הזכיר לשון בקרבך וכן צקוף הפרשה וצערות הרע מקרבך לפי סדרך עוזרי עזרת לעשותה צחקר ולכך לריך דריסה היטב סיחפס האדם אחר העצרות הנעשות במסחרים ובמקומות המחצואים וסיצער אותן כמו סיצער החמץ מן החורים והסדקים סצצית וז"ל וצערות ולשון מקרבך, ועוד חפסה לומר סיכלול מקרבך מקרוביך כלומר וצערות הרע מקרוביך שאם רואה אדם צקרוצו שהוא עושה עזרה ראוי לו להכלימו לנא כנגדו וסחיהם זו ידו צראסוכה וסלא יחוס על כבודו וסלא יחפה עליו כענין סכחוצ (תהלים ע"ו) וחרפה לא כסא על קרובו: (ג) ולשמש או לירח או לכל צבא השמים אשר לא צויתו, דבר ידוע כי הקצ"ה לא לזה לעבוד ע"א ח"כ מה טעם לומר אשר לא לוייתו, וע"ד הפסע מפני סעוזדי הסמש והירח ושאר הכחות העליונים חושבים כי צעזרתם ימלאו מן צעיני ה' יתעלה צעזור שהם מסרתי המלך והמכבד מסרתי המלך הרי זה מכבד את המלך ע"כ הולך לומר אשר לא לוייתו כי לא לזה צכצוד זה, או יהיה אשר לא לוייתו כאלו חמר אשר לוייתו צלאו כלומר לאו דלא תסתחוו להם, וכמוהו לפי דעתי (דברים ל"ז) סחח לו-לא.

סחח לעלמו צלא וכאשר אזכיר צהגיני סס צעז"י: וע"ד הקבלה מה סהוסיק וומר אשר לא לוייתו, כלפי סלוח אותנו צסחירת צריתו ויחמר הכי אשר עשה את הרע לעצור סצריה סל סיני סכחוצ (סמות י"ט) ועתה אם סמוע ססמעו צקולי וסמרתם את צריתו: וסצריה הזאת הוא מדה יום ומדה לילה, וצאור זה חע"פ סלוייתו צקרבן סחמיד לעשות סני כצסים האחד צצקר והאחד צערצ והם כנגד מדה יום ומדה לילה המספיעים אורה וכח צסני המאורות שהם הסמש והירח לא לוייתו לעצור לסעס ולירח, והבן זה: (ד) ודרשת הי"ב, מנין היט"ב, וכאלו חמר ודרסת את ה' מאותו סלריך הדיין לראות עלמו כאלו שכינה סרויה כנגדו וסידרוש הסס יתעלה צסעת הדין: (ו) על פי שנים עדים או שלשה עדים, ידוע כי חרי כמאה וא"כ מה טעם סלסע עדים, אם כאמר הסנים לעדות וססליסי לקבלת עדות הסנים, אין צענין הכי לקבלת עדות אלא עדות, ופי' הרמז"ן ז"ל חע"פ סכל, ענין כגמר צסני עדים ואפי' דיני נפשות אם היו סס סלסע עדים וארצעה וחמסה או יותר כסלח צעזורים ויצאו לפנינו סעחוך רצוי העדים יחצור הענין יותר ויודע לנו האמת אצל כסלא היו סס אלא סנים עדים או היו וכצר הלכו להם די צסנים אלו שהם כמלאים חללנו, וזהו על פי סנים עדים אם לא היו יותר או סלסע עדים אם כמלאו סס וה"ה לארצעה וח' ודרז"ל ע"פ סנים עדים או סלסע עדים אם מחקיימת עדות צסנים למה פרע הכחוצ ג' אלא להקיש ג' לצ' מה צ' עדות אחת חף ג' עדות אחת וה"ה למאה להוליך קרוב או פסול בעדות כלן צעלה אם היה אחד מהם קרוב או פסול סחרי עדות סצטלה מקלחה צעלה כלה כסכודמנו כלן להעיד: ואמרו צמד' או סלסע עדים הוסיק הכחוצ הסליסי ללמדך סאילו סלסעם העידו סקר גם הסליסי כעכס צעוכס הסנים סלא חמר אין הסליסי מעלה ומוריד סחרי העדות מחקיימת צאותן הסנים צין לחיוב צין לפעור ולמדך הכי סכל סנעפל לעוזרי עזרה כעכס כעוזרי עזרה ומכאן סיס מוכיח ר"ע מחן סכרן סל לדיקים ומה סמטפל לעוזרי עזרה כעכס כעוזרי עזרה לא כס"כ סמטפל לעוסי מלוח סכוחנין לו סכר כעוסי מלוח סחרי מדה עוצה מרובה על מדה פורענות אחת

כנגד הקו האמלעי של מעלה שהוא חלקם של ישראל שצצעים שרים מקיפין אותו ומעם פדרשו אמר הקציה לצצעים מלאכים הסוצנים כסא כבודו צואו וככלכל לשונם וכיכ (מ"א כ"ז) ראיתי את ה' יושב על כסאו וכל לבא העמים עומדים עליו מימינו ומשמאלו חלו שצעים שרים חלו מימינים לזכות וחלו משמאלים לחוצה וכיכ עוד (תהלים פ"ט) ונורא על כל סביביו לכך באר דוד ע"ה ואמר כי לא יצטח באדם הירוע ולא צנדיצים שהם שצעים שרי האומות אלא צסס ה' והוא קו האמלעי חלקן של ישראל וצו יכרית את כלן וזהו (תהלים קי"ח) צסס ה' כי אמילם: (עו) שום חשים עליך מלך. ע"ד תפסע א מ"ע שיהיה צישראל מלך, וג' מלות כלעוו ישראל כסנכנסו בארץ למכות להם מלך דכ' סוס חשים עליך מלך, להכרית זרעו של עמלק דכתיב (דברים כ"ה) והיה זהניח ה' אלהיך לך מכל אויבך וגו' תמחה את זכר עמלק תמחה השמים לצנות צית הצחירה דכתיב (סס י"ז) לשכנו פדרשו וצאת שמה, מכו המלך קודם להכרתה עמלק דכ' (ס"א ע"ו) אחי שלח ה' למשחך למלך ועתה לך והכיתם את עמלק, והכרתה עמלק קודמת לצנין הצית דכתיב (ס"ז ז') ויהי כי יסב המלך צניהו וה' הכיח לו מסביב ויאמר המלך אל נחן הכניא ראה אנכי יושב צצית ארזים וארון האלהים יושב צחוך היריעה, והנה מלות זו לדעתם של ישראל שהם עמידין שישראלותו לא לדעתו של הקציה כי הוא ימעלה המלך הסולך צחוך מחניהם משניה על פרטיהם, וזה העם הכזחזר אשר ארון הכל מלכו, ולכך הקשה צעניו ימעלה כסמאלותו לסמאל הכניא הוא שחמר לו (ס"א ח') כי לא אוחך מאסו כי אחי מאסו ממלך עליהם ונחן להם את שאלו למלך ולא מדעתו ורלונו וכענין סכ' (הושע ח') הם המליכו ולא ממני השירו ולא ידעתי וכ' (סס י"ג) אחן לך מלך באפי ואקח צעברתי, אחן לך מלך באפי זה שאלו המלך הראשון, ואקח צעברתי זה לדקיהו המלך האחרון שלוקח ציד כצוכדכלר צעברתו של הקציה ואירע צו מה שאירע, ולא ולמד מה הגיע אלינו מתחת יד המלכים שכן דרז"ל שאלו נפל צהר הגלצוע דוד נחן מגפה סכא' (ס"ז כ"ד) ויחן ה' דבר צישראל אחאב העליר את הגשמים עליהם דכ' (מ"א י"ז) אם יתיה הצנים סאלה וגו'

אחת על חמש מאות סכא' (סמות ל"ד) כולר חקר לאלפים וכ' (סס) פוקד עון חנות על צנים ועל צני צנים על שלטים ועל רצעים: (ח) כי ימלא מסך דבר. לסון העלמה כמו (צרחסית י"ח) היפלא מה' דבר: בין דם לדם. צין דם כקי לדם חייב לו צין דם עמא לדם עמור: בין דין לדין. הוא הממון: בין נגע לנגע. סכאות וחצלות כגון פלע וחצורה: דברי ריבות. הוא הכלל: (ס) ובאת אל הכהנים הלויים. ססס מורי התורה: ואל השופט אשר יהיה בימים ההם. חין לך אלא סוסט שצנימין יפתח צדונו כסמאל צדונו ז"ל אשר יתיה צימים שהם חעים סחיו צחכמה כסאר הסופטים סחיו לפכיו לריך אתה לשמוע לו, חפ"י אומר לך על ימין שהוא סמאל ועל סמאל שהוא ימין וכס"כ סחומר לך על ימין שהוא ימין ועל סמאל שהוא סמאל. וכתב הרמב"ן ז"ל סלורך צמלות זו גדול כי סחורה נחנה לנו צכחצ וסדעוה לא יסחוו צכל הדצרים הכולדים ואז ירצו סמחלוקות וסעסה סחורה כמה סורות ולכך חסך לנו סכ' הדין הזה סכסמע לצ"ד הגדול סעומד לפכיו ססי"ח צכל סחומר לנו צפ"י סחורה כמו סקצלו עד משה מפי סגצורה כי על סדעח סלהס הוא כוחן לנו את סחורה חפ"י יהיה צעיכך צהפך מדעחך כמי סמחליף סימין צסמאל וכס"כ סיס לך לחסוצ כי סס יודעי סחמת ורוסיק סורה עליהם לכוין אל סחמת לעולם: (יז) והאיש אשר יעשה בודון. וסול חכס מחכמי ישראל שירלה לחלוק עם צ"ד הגדול ועסה סורה לעלמו סלח כדעח סצ"ד הגדול צדצר סזדונו כרת וסגגתו סעלח הוא סכקרא זקן סמאל וסול חייב מיתח: ומת האיש ההוא. ימחוסו צית דין: (יג) וכל העם ישמעו וייראו. צזמן סיהיו כל העם, ודרז"ל סממתיכין לו עד סרגל סכל ישראל כחספים: (יד) בכל הגוים אשר סביבותי. טעם סצצותי מסי סארן ישראל הוא סקו האמלעי של מטה וז"ל סצצותי כי כל סארלות סוצצות אוחס כענין סכ' (יחזקאל ה') זאת ירושלים צחוך סגויס סמחיה וסצצותיה חרלות וא"כ ישראל דרין צחוך שצעים אומות מקיפין את סארן ומזה אמר ככל סגויס אשר סצצותי, וכן סזכיר דוד ע"ה על זה (תהלים קי"ח) כל גויס סצצותי צסס ה' כי אמילם וזו סיא עלוין של ישראל וסארן סקדוסה ג"כ ססס מכוניס

רבינו

שופטים יז

בחיי

קב

וגו', לדקיהו החריצ המקדש, ומה שהקרינו כל ישראל עליו ושאלוהו כך אמרו צמקת סנהדרין עמי הארץ קלקלו ששאלוהו למלחמותיהם שנאמר (ע"א ח') וילא לפנינו ונלחם את מלחמותינו אלל זקנים שבהם ששאלוהו לשופטם ולרדות קרובים שבהם:

וע"ד המדרש שום חטים עליך מלך שיהא איתנו עליך אין רוכבים על קוסו ואין יושבין על כסאו ואין משתמשין צטרצטו ולא צבתו ולא צאחר מכל כלי תשמישו ואפי' מחל על כבודו אין כבודו מחול וכסותו מח כליו כשרפין עליו וכן לא ישתמשו בעבדיו וצטפחותיו אלל מלך אחר, לפיכך חציטת סוכותיה היתה מותרת לסלמה ואקורה לאדוכיה, אלל אשתו של מלך אקורה לאחר לעולם, אפי' הנציא עומד לפני המלך משתחוה לו. חרלה שח' (ע"א ח') הנה נתן הנציא ויצא לפני המלך וישתחו למלך על אפיו חרלה, והמלך עומד לפני כה"ג צטטת שצריך לשאול צמטטת האורים שנאמר (צמדבר כ"ז) ולפני אלעזר הכהן יעמוד וסאל לו צמטטת האורים:

וע"ד הקבלה שום חטים עליך מלך, ידוע כחו של מלך מה הוא כי הוא רגל רציעי צצמרכבה הנקרא מלכות כי הכתרים עם המכריע הם שלטת אצות המרכבה והמלכות הוא הרציעי וכנגדו מלך ישראל והמלכות נקרא לרק ופסוק מלא הוא (ישעיה ל"ז) הן ללדק ימלך מלך, והוא שנאמר עליו (תהלים ק"ח) אצן מאקו הצוכים היתה לראש פנה כי ה"א האצן המשלמה הצכין ומאקו זה הצוכים הם האצות שכל העולם כנה מהם שכל אחד ואחד לקח מדהו למעלה ממנה ולכך צא דוד ולקחה לחלקו והיתה לראש פנה כי ה"א האצן הראשה והפכה הרציעית, ואע"פ שמלך למעלה מן המלכות מלינו צמקומות שהמלכות נקרא מלך והוא שכתוב (ישעיה מ"ד) מלך ישראל וגואלו ה' לבאות, וכן (תהלים קנ"ו) ארומוך אלוהי המלך על המלכות נאמר וז"ל ארומוך וזהו שכתב אלוהי מלא בואיו, ותמלא צמפר ילירה פנה עטירית ותתמו צו העטרה, וא"כ מוכרח הוא למנות צישראל מלך וצלבד שתהיה כוונתם לשם שמים לכוונת המלות וזה מבואר, ולשון שום חטים ה"א יכול לומר תמנה או חקים אלל הוא מלשון קם וצא לרמוז כי המלך הוא קם חיים כי הוא כלול מן הכל

וז"ל שום חטים ותכל לפי הכוונה ששואלין אותו: אשר יבחר ה' אלהיך בו. צא ללמד שהמלכות וכן כל שאר המעלות כלן מן השמים הן והצחירה ה"א מלך עליון היתה וכן חרז"ל אפי' ר"ט גרנותא מן שמים מוקמי ליה וכן אמר הכ' (דניאל ה') די שליט עילאה צמלכות אכשא ולמאן די ילצא יתכיניה: מקרב אחיך חשים עליך מלך. דרז"ל עד שיהא אצין ואמו מישראל וז"ל מקרב אחיך, ומכאן יס ללמוד שכל מי שאינו אחיך אינו ישראל וכל מי שאינו מישראל נקרא ככרי: (ע"ז) רק לא ירבה לו סופים. יאמר אע"פ שיהיה לכם מלך כשאר מלכי האומות יהיה ממעט ממדות שאר המלכים כי יס מלכים משתדלים צרצרי קוסים ומרכבות ומלך ישראל לא ירבה לו קוסים ולא נסים ולא כסף וזהב, יס מלכים עושין מאלו הדברים עקר ומלך ישראל יחקר צרצריים ויעשה מן הסודות והיראה עקר ז"ש והיתה עמו וקרא צו כל ימי חייו למען ילמד ליראה, יס מלכים יתגאו צרוב עשרם וגודל מעטלתם וירוס לצבם על כל העולם ומלך ישראל לצלחי רוס לצבו מאחיו, ויצטיחנו הכ' כי צקיימו זה יאריך ימים על מעלכתו, ופירשו כז"ל שלא ירבה לו קוסים אלל כדי מרכבתו כלו מרכבה פרטיו ומייליו אלל לא שיהיו לו צ' או ב' למרכבתו פעמים על זה ופעמים על זה, ועם הדבר נכתב צלרו ולא יציב את העם מלרימה כדי שלא יציב את העם מלרימה. צמטטת סיו מציאין הקוסים צאותו זמן וכ"מ צענין שלמה - (מ"א י') וחלא מרכבה ממלרים צמטת מאות כסף וקוס צמטטים ומלח: וה' אמר לכם לא חוסיפון לשוב בדרך הזה עוד, זו מלות לשעה כדי שלא ילמדו ישראל מעשיהם ולפי שהיו המלריים כודעים ומפורקמים צכל תועבה כענין שכתוב (ויקרא י"ח) כמעשה ארץ מלרים וגו' לכך לוח להם כן ואינה מלות לדורות שיאקור הכתוב הדירה צמלרים לעולם ושרי אנו רואין כמה קהלות דרות שם מלא ועד היום ואילו היתה מלות לדורות לא היו ישראל קדושים מקילין צזה לדור שם ואילו עשו כן היו החכמים צצכל דור ודור מומים צידם. ויש שסוברין שמלות דורות ה"א אלל לא אקר הכ' הדירה צמלרים אלל לאותן שנאים לשם מא"י וכן יורה לשון צדרך הזה שאתם הולכים צמנמת פניכם לארץ לא השובון ממנו למלרים:

ולא

הכי סתמלכות ירושה ואין לריך למסוח מלך
 זן מלך כי אם הראשון בלעד, חלל אם נפלה
 מחלוקת בישראל ואין מסכמים מי ימלך,
 אותו סתכל מסכמים להמליכו לריך משיחה
 ז"ס בקרב ישראל ודרשו רז"ל זמן שכלום
 על ישראל כלו' הסלום בישראל הוא סתמלכות
 ירושה וא"ל משיחה, ומה שמסחו סלמה והוא
 היה זן מלך כזר דרז"ל מפני מחלוקתו של
 אדוניו זן חגיית:

יח (ז) ונחלה לא יהיה לו. זו נחלת שאר
 עממין כלו' נחלת שאר עמים והם קיני
 קנזי וקדמוני. בקרב אחיו. זה נחלת חמשה
 כלו' חמשה אחיו סחרי בני לאה ססה היו
 ולוי חמשה אחים מאז ואם היו לו. ה' הוא
 נחלתו. כי הוא היה עשירי בצנים ממעה למעלה
 וכמו סתזכרתי בפרשת ויקח קרח ולכך אמר
 ה' הוא נחלתו ומזה נהן לו המעשר:

(ג) וזה יהיה משפט הבהנים. נסמכה פרשת
 זו לסל מעלה לפי שסם הזכיר שאין לבני
 לוי נחלה ועם זה לומר כי חקי סתמכות
 סאלו הם נחלתם מאת ה' ימעלה ודרז"ל צמס'
 חולין מאת העם ולא מאת סתמנים. מאת זבחי
 הזבח. הדין עם הסצה, אם סור אם סה להוליא
 חיה, הזרוע מן הגוף והוא מן הסרק של
 סתרכות עד כף היד, הלחיים עם הלסון
 הוא מן הראש. והקיצה מנכי מעים סתאצרים
 ספכיים, ומתכות סלו חולין גמורין סן ולכך
 לא הזכירם בכל מתכות כהונה סצפרסה ויחמר
 ה' אל סתרון סאותם סהזכיר סם קרם סם
 ולכך לא רלה להזכיר הזרוע וסלחיים והקצה
 ססן חולין להזכירן בכלל מתכות הקדש ואעפ"י
 סלא הזכירם בפירוש רעום סם הוא סתמר
 (צמדנר י"ח) ראשיהם אשר יחנו לה' לך
 נחתים, ודרז"ל ראשיהם זה ראשית הגז, אשר
 יחנו סלו מתכות הזרוע וסלחיים והקיצה, לה'
 זו חלה, ועם סתמכות סאלו הזרוע כנגד היד
 סכא' (סם כ"ה) ויקח רמח צידו, סלחיים כנגד
 ספלה, סכא' (סחלים ק"ו) ויעמוד פנחס ויפלל,
 הקיצה סחם (צמדנר כ"ה) סאסם אל קצחה,
 כן דרז"ל: והרמב"ם ז"ל כי צעם סתמכות
 סאלו כי סאצרים סאלו סם ראשית ולכך סתנו
 לכבוד סס"י למסרתיו, סלחיים סם ראשית סגוף
 סזרוע ראשית סאצרים סתסרתגים מן סגוף,
 סקיצה ראשית סעעיים: (ס) לעמוד לשרת.
 למדך סכ' סאין סרות סלל צעמידה, וסזכיר

צמס

(יז) ולא ירבה לו נשים. פירשו רז"ל חלל י"ח
 כמספר הנשים ססיו לו לדוד יס מתן סס
 מסורסות צכ' וכחיצ ואם מעט ואוסיסה לך
 כסחה וכסחה סס וסס סרי י"ח, וס"י סעעם
 ולא יסור לצנו לפי סתאסה ספתה סח סא"ס
 לסור מירח סס"י כי כן עססה אם כל סי
 סף כי אם סיו סתמים רבות: ובסף וזהב לא
 ירבה לו סמר. פירשו רז"ל חלל כדי ליהן
 סמסניא כלו' כדי ליהן סכר סיילוחיו מדי
 ססה צסחה סככסין וסילחיים עמו כל ססה
 וססה חלל סיו ססאי לעסות ממו חולר סו
 סנולה וסעעם כדי סלא ירוס לצנו, כי סו
 כמסך סל לצלחי רוס לצנו מאסיו, וצזה נחן
 עעם צסלסחן, צרצוי סקוסים כדי סלא יס"צ
 סח סעס, צרצוי סתמים ולא יסור לצנו, צרצוי
 סכסף לצלחי רוס לצנו, כי צעסותו חולר
 לכסף ולזהב יצעה צחולרו ויסיר צעסותו מס'
 יח' וסאיו למלך סיסים ה' מנעמו וסיסיה
 ירחח ה' חולרו ומצלרו כעכין סכ' (סיוצ כ"צ)
 וסיה על עפר צלר וצלור נחלים חופיר וסיה
 סדי צלריך וכסף סועסות לך: וסחכס ר"ח
 ז"ל נחן עעם צכסף וסס לא ירצה כדי סלא
 יכציד על ישראל צכורד סמס סכ"י סלמה
 ססכציד על ישראל עול סמס צסנה רצוי
 סכסף וסזהב ססיה לו כי כן סעוסר נמסל
 לסס כל סה סתסרצה עלים סרצה ססלהבת,
 וכ"י ססתלונכו כל ישראל מסלמה לרסצעס
 צנו. סו ססמרו לו (מלכים א' י"צ) חציד
 סכציד סח עולכו ועלה סעכין עד ססרבו
 לסרונכירם ססיה ממוכה על סמס ורנמוסו
 צציתו, ומליכו סלמה ססיה גדול סעולס סככסל
 צסלסה חלו, סרצה קוסים סכאמר (סס ד')
 וסיה לסלמה סרצעים סלף סרות קוסים, סרצה
 נסים סכא' (סס י"ח) וסיה לו נסים סרות
 סצע מאות ופילגסים סלס מאות, וכן סכסף
 סכא' (סס) ויחן סמלך סח סכסף צירוסלים
 כסצנים וכ' (סס י') סין כסף נססצ צימי
 סלמה למאומה, סמר צכולן סכי סרצה ולא
 ססור וסמך על סכמותו לצל כנגד סחורה
 וככסל צסס: (כ) לסען יאריך ימים על סמלכו.
 מכלל סן סח סומע סלו וכ"י צסחול על
 סעצר מלות קלה ססמר לו סכציא (סמחאל א'
 י') סצעה ימים חוחל עד צאי חליך, סמר לו
 (סס י"צ) נסכלה כי לא סערת וגו' (סס)
 ועסח מסלכחך לא סקוס. סו וסניו. למדך

רבינו

שופטים יח

בהיי

קנא

צטט ה' והיא מדה"ד כלשון (סמות כ') אזכיר
 את שמי (דברים י"ד) לשכן שמו עם, וכן
 דעה לונקלום בכל מקום שנזכר בהקציה שמי
 או שמו שהרגם אותו לשון שכינה ומכאן שמך
 שמים כה"ג מזכיר ציוה"כ עם מ"צ אחריות כי
 היום רחמים צדין וכן הסס והנן זה כי השביעי
 מן הסס המורה על הדין כנר הזכרתי בתחלת
 פרשת אחרי מות צמח ומסס"ה ציוה"כ, ותמלא
 צפרטה זו חיצות כמין חיצות צרכה מנן
 אצותם: (ח) חלק בחלק יאכלו. ע"ד הפסע
 יאמרו חלק בחלק יאכלו הכהנים כל מה שנתן
 להם ויחלקו שום צדוק צעירות וצצפר וצבעירי
 חצאת וצכל המתנות: לבר מפבריו על האבות.
 חן ממש שאל מכר אחד מהם ציתו שירש
 מאבותיו כענין שכי' (ויקרא כ"ה) וילא ממכר
 צ"ח ועיר אחזתו ציובל, לא יאמר לו הרי אלה
 עשיר שמכרת ציחך לא הטול עמנו חלק
 כחלק זהו לצד ממכריו על האצות כן פ'
 החכם ר"א ז"ל, ומה שסתחילת הפרשה וכי
 יצא הלוי צאורו הכתן שהוא מצנע לוי שאינו
 מדבר בלוי ממש שהרי הוא אומר וסרה צטט
 ה' אלהיו והכתן הוא המסרת לא הלוי, ומ"ס
 ובא צכל אוח נפשו מלמד שכתן רשאי להקריב
 קרצותיו אפי' צמסמר שאינו שלו וכן צרגלים
 מקריצים קרצותו הצאין מחמת הרגל אפי'
 צמסמר שאינו שלהן: וע"ד המדרש חלק כחלק
 יאכלו, מלמד שחולקין צעירות וצצפר שעיני
 חטאות יכול אף צדצרים הצאים שלא מחמת
 הרגל כבון המידין ומוכפי שנה וכדריס וכדצות
 ת"ל לצד ממכריו על האצות חן ממה שמכרו
 האצות צימי דוד ושלמה שהוקצעו המסמרות
 ומכרו זה לזה טול אהה שצחק ואכי הטול
 שצחי ע"כ. ואם השכיל צחלוק המסמרות אז
 השגי ענין כפלא כי פיון שהיו הכהנים כלן
 כאחד זוכין צכל הכתון להם ואוכלין חלק
 כחלק, האצות וגדולי עולם שהיו צימי דוד
 ושלמה מה ראו על ככה ומה הגיע אליהם
 שהסכימו לחלק אותן למסמרות ופיהיו מהחלפין
 צכל שצוע ושצוע ואומר טול אהה שצחק ואכי
 שצחי, ועוד מה טעם קראו לכל כח וכח
 המוצדים צכל שצוע ושצוע צטט מסמרת, ועוד
 מה טעם חלקו אותם לכ"ד מסמרות קציעות
 והיו המסמרות א"א להעביר לשום מסמרת
 צטט לך וענין והוא שאמר צקוף וק' קובה
 צתרים צח צלגא שסתמו חלונם אצל לא

העצירו אותה, אצל דע וסנן כי הכהנים
 מסמרת המוקדם עצודתם למטה דונמת העצודת
 של מעלה וכשם שיש למעלה מסמרות של
 מלאכי הסרת עוצדין ומקלסין להקציה כן חלקו
 האצות את הכהנים למסמרות לעצוד עצודתם,
 ותקנו כ"ד מסמרות כנגד ג' כתות של מעלה
 שכל אחת מהן כ"ד כנרמז צקפר הצהיר והיו
 המסמרות קציעות כי כן של מעלה קציעים
 כל ימי היות הרלון צהם, והיו מהחלפין וחוזרין
 חלילה כי כן למעלה הקציה צורא כל יום כח
 של מלאכים ואומרים שירה וסולכים להם והיו
 מצרכין כל מסמרת ומסמרת חילא מי ששכן
 שמו צציה הזה הוא ישכון ציכסם שלום ורעות
 כי כן של מעלה חין ציכסם קנאה ושכאה
 אלא אהבה שלום ורעות, והנה הענין צחלוק
 המסמרות עלה יעולה היתה מן האצות שצימי
 דוד ושלמה נעשה צכונה ידועה ומכמה כפלאה:
 (ט) לא תלמד לעשות. דרז"ל אצל אהה למד
 להצין ולסורות וכי' צצצעים סנהדרין
 שהיו לריכין לסיוחם צקיאים צכל החכמות
 אפי' צחכמות הצצעים כדי שיהיו דנין צכל
 הענינים דין אחת צמססע המורה ואלו לא
 היו סלמים צחכמות ידיעה כל מיני הכסוף
 ויחקר להם אפי' מין אחד שלא ידעוהו לא
 היו יכולים לדונו לחיוב או לפטור ולעשות
 צו כהלכה: (י"א) לא ימצא בך מעביר בנו
 ובחו באש קוסם קסמים מעונן ומנחש ומכשף
 וחבר חבר ושואל אוב וידעוני ודורש אל המתים.
 מנה הכ' השע הועצות שהיו הכנעניים מחזיקין
 צהם והתחיל מן המולך שהוא חמור מכלן
 להקריב פרי צטנו לע"ז ומהוך חומר שצו חייב
 צו כרת משא"כ צכל השאר סתן צלאה, ואמר
 שהזמירן על השעם שלא להחזיק צהם לוח
 עליו להחזיק ציראח השם הוא שאמר חמים
 חסיה עם ה' אלהיך, ולשון מעביר שהיה
 מעצירו צרגליו צין שחי מדורות של אש וכנר
 הזכרתי ענין המולך צמקומו: קוסם קסמים.
 זה האוחז מקלו צידו ואמר אלך למקום פלוני
 או לא אלך והוא שאמר הכציה (הושע ד')
 עמי צעלו ישאל ומקלו יגיד לו, מעונן יס צו
 ג' מסמעיות, לשון עונה, לשון עין, לשון עכו,
 עונה הוא שדרשו ז"ל ר' עקיבא אומר מעונן
 אלו כותבי עונות שאומר עונה פלוני יפה
 להתחיל וחכמים אומרים אלו אותי העינים,
 ויס שפירש מעונן שהוא מניע צענכים, מנחש,

כח נפלה מפיו לצי המפיקו צדק, ויש
 ספיקו מנחם זה המצוי בעופות זכנפיהם
 או צלפוף וכענין שבי (קהלת י') כי עוף
 השמים יוליך את הקול זה המכיר צלפוף
 ובעל הזנפים זה המכיר בחצו הזנפים או
 צפרישם, ומכסף כתב הרמב"ן ז"ל מכסף שם
 כלל לכל הכספים וחומר חצר ושואל אונ
 וידעוני הם פרטים זכנפים ואקראם לשאל
 גיב. ורע והבן בענין הכספים כי הצורא
 יתעלה כצורא הכל מאין עשה העליונים מנהיגי
 התחומים אשר למטה מהם כח הארץ
 וכל אשר לפניו זכוכים וצמחות לפי הכהנחם
 ועשה עוד על הזכוכים והצמחות מנהיגים
 מלאכים ושרים שהם כפס להם, והנה הכהנחם
 מעת היותם עד לעולם ועד גזרת עליון אשר
 שם להם אצל היה מכלליותו העליונה ששם
 זכח המנהיגים העליונים דרכי תעורות וכחות
 לתמיר אשר יהיה למטה מהם ששם יהיה מנע
 הזכוכים צפניו אשר כנגד הארץ עוצה או
 רעה לארץ או לעם או לאיש ימירו אותן
 הפנים העליונים להפך צמצו עמו כענין שאמרו
 תמורה ענג כגע ועשה כן להיות הצורא יתעלה
 שמו מהפכה עדיף וזמניא קורא למי הם
 למסול זהם כרלונו והופך לצקר ללמות מכלי
 שנוי טבעו של עולם ושיעשו הכוכבים והצמחות
 מהלכס כסדרן, וע"כ אמר בעל ספר הלצנה
 החכם צגרמנלי"א וצא"שערולג"א כשהלצנה
 היא גלגל העולם תהיה כר"ח צראש טלה על
 דרך עסל ויהיה פניו מול פלוגי העשה תמונה
 לדבר פלוגי ויוחק בו שם העשה ושם המלאך
 התמונה עליה מהשמות שהם הזכרים בלוחו
 ספר והעשה הקטרה פלוגי צענין כך וכך
 ויהיה המצב עליה לרעה לנחוש ולכתון להאזיר
 ולהרוק, וכאשר תהיה הלצנה צמחה פלוגי
 ובעל פלוגי העשה תמונה והקטרה צענין
 פלוגי לכל עוצה לזכות ולטוע. והנה גם זה
 הכהנחם הלצנה וכח מנהיגיה אצל הכהנחם
 הפשוטה אשר צמחלה הוא חפץ הצורא יתעלה
 אשר שם זהם מאז וזהו סוד הכספים וכחם
 שאמרו זהם שמכחיטין פמליא של מעלה כלוי
 שהם הפך הכחות הפשוטים והם הכהנחם לפמליא
 צלד מן הדרד"ן וע"כ ראוי שתאקור אותן
 תמורה סיונה העולם למנהגו ואל טבעו הפשוט
 שהוא חפץ צוראו וגם זה מטעמי אקור הכלאים
 כי יצאו מן ההרכבות למחיס יעשו פעולות

ככריות יולידו שנויים מעמנהו של עולם לרע
 או לעוב מלצד שהם עלמם שנוי צלירה עכ"ל
 הרב ז"ל: וראיתי צפרי ידיעת הזכוכים ורוחניות
 שלהם הנקרא אגרת גאלינו"ס כי מי ששם
 תמונה פלוגי תצורל לכוכב שצחאי צמחה
 פלוגי וצמול פלוגי ויקצור אותו תחת הכוחו
 של חנוכי יספיד הריות שלו ואם יקצרה
 צציתו יזקו כל עניניו, וידוע לכל בעל עינים
 כי החכמה הזאת חורבן עולם ואין עמידת
 העולם וקיומו אלא איך ילך על טבעו הפשוט
 אשר בו צראו ומדשו הצורא יח', עוד הזכירו
 שם בלוחם אגרת כי מי שרולה להמשיך אליו
 רוחניותו של שצחאי שהוא כוכב המעמם ציוס
 שצח ט"ס לו למעט צאכילת הצצר וצפאר כל
 המאכלים ושימנע מהשמים המעט וסילבש צגדים
 שחורים ויעשה תמונה אר"ה של נחשת והעשה
 לשצחאי והמול לגדי וישחטו על לוחם תמונה
 חמול שחור ואז יתקרב אליו לעצור עצירתו
 ויגיד לו טחירות, ע"כ בלוחם אגרת העתקתיו
 משפה הגרי אל שפה צרורה היא שפה לסון
 הקדש, והנה זה מחכמת התורה העולה על
 חכמת הזכוכים והצמחות בלוחם אותנו צמחות
 השצח אשר כוכב שלו שצחאי שבעשה צהפך
 מכל זה כי החכמה הזאת קצה גדולה לתחלואי
 הנפס וחכמת התורה להם תחצושת ורעיה,
 החכמה הזאת אקרה אכילת הצצר ציוס שצח
 ולמעט צמאכלים ואנו כלטוינו שנתענג ציוס
 השצח לאכול צצר ולשחות יין וכל דבר שיצר
 לנו שצחאי (ישעיה כ"ח) וקראת לשצח ענג,
 החכמה הזאת אקרה החשמים ואנו עקר עונה
 שצח שחאי (תהלים א') אשר פרו יתן צעתו,
 החכמה הזאת הלצים שחורים ואנו כלצם ציוס
 שצח מילת ולצעונין שחאי (ישעיה כ"ח) וכצדחו
 מעשות דרכיך והם המלצושים הככזדים שכן
 רבי יוחנן קרי למאניה מכצדות, וצדוך אל
 עליון אשר חנן אוחנו דעם והסכל ציריעת
 תורחו ומלותיו ומנע אוחנו מלעשות אחר
 הזכוכים והצמחות הוא שחאי (דברים ד') ופן
 שחאי עיניך השמימה וראית את השמים ואת
 הירח והכחילנו המלות לזכוחנו צהם ולהיות
 לנו צמחרם עקב רב: וחומר חבר. זה מאסף
 הסדים והמחצר אוחם או שמתצר ועלרף נחשים
 ועקרצים ושאר חיות צמקום אחד, ושואל אונ
 מין ממיני הכסוף הוא ושמו פיתוס ומעלה
 את המה צצית השחי שלו ומדבר עשחיו,
 ובענין

ובענין צעלה אוב הנזכר צטאל רצו הספרות
 בן הראשונים ז"ל זה אומר ש"א"ל להחיות
 המה בחכמה האוב וח"ו שהאשה היתה
 אח שמואל והעלה אצל המלכה היתה הכל
 מלכה תחנול וז"ל כי הכירה זו מיד שהוא
 שאל ולא רלחה לגלות לו עד לאחר מכן
 שאמר לו (ס"א כ"ח) ולמה רמיחני ואחיה
 שאל, הרחמה לו צדציה כי עתה מלכה
 הדבר מלך החכמה ודרך כל צעלה אוב שחנניה
 בן אדם והוא מדבר נכח מהוך המחנא
 וכענין ש"י (ישעיה כ"ט) והיה כאוב מארץ
 קולך וכן צעלה אוב זו החנייה בן אדם
 ואמר לצאל כי הוא שמואל ומ"ש (ס"א
 כ"ח) ויאמר שאל אל שמואל, כנגד מחשבתו
 אומר בן שהוא היה חושב שהיה שמואל, ומה
 שאמר ולא עשית חרון אפו צעמלק מפורקם
 היה בכל הארץ כי שמואל הכניא הגיד בן
 צחיו, ומ"ש מחר אחת וצריך עמי מדרך
 הספר אומר זה, כי לוחה בן לאותו המגיד
 הכחצא שיהיה שאל חושב עליו שהוא שמואל
 כי ידעה דבר הכניא צעמלק של שאל צענין
 עמלק ועתה שהיו פלסמים כלחמים עמו חשבה
 כי יפול צידם, וי"א כי היה שמואל ממע
 והוא הגיד לו כל הדברים הנזכרים צפרטה
 וכן דעת רז"ל, ויש להקשות צזה אחר שהיה
 שמואל ממע איך יתכן להיות שיהיה אדם
 אח המה בחכמה האוב, אבל דעת הגאונים
 רב האי ורבינו קעדיה כי האשה לא החיתה
 אותו אצל הש"י החיה, וזהו לשונם רחוק הוא
 שחדע האשה העתידה וכן שחיה אח המה
 בחכמה האוב אך הש"י החיה אח שמואל כדי
 לקסר לשאל אח כל הקורות העתידות לצא
 עליו והאשה לא ידעה בכל אלה כלל וע"כ
 כזהלם ולעקת הוא ש"י (שם כ"ח) ותזעק
 צקול גדול ואמר אלהים רחמי עולים מן
 הארץ, ומה שאמר (שם) אח מי העלה לך
 כך מנהגם לומר ודברי החולים היו ע"כ.
 והנה הכחוצים מסכימים עם דעת רז"ל ודעת
 הגאונים האלה ועם השכל כי היה שמואל
 ממע שח"י ודבר אצל האשה לא החיתה אותו
 כי אין ציד האדם להחיות אח המה כי אם
 ציד הצורא יתצרך וע"י הכניאים וכן דעת
 החכם ר"א בן עזרא ז"ל, ויש עוד דעת אחרת
 למקלח רצוחיו חכמי החלמוד ז"ל ש"ס כח
 למי שידע חכמה האוב להחיות אח המה

ולחסיצ נפשו צבויחו וזהו חוך י"צ חדש צלצד
 והוא שאמרו אחר ליה שהוא מינא לרצי פלוגי
 אמריו נפשותיהן של לדיקים ננווחה אחת
 כסא הכבוד סיכי חקיקה אובא עמיא לסמואל
 צנגירא ז"ל דחניא כל י"צ חדש גופו קיים
 ונשמתו עולה ויורדת לאחר י"צ חדש גופו
 צעל ונשמתו עולה וסוב אינא יורדת, למדנו
 מזה ש"ס כח ציד יודע החכמה להסיצ נפשו
 צגופו חוך י"צ חדש אצל לא לאחר י"צ חדש
 סהגוף צעל והנשמה עולה וכדב' (קחלה י"צ)
 ויסוב העפר על הארץ כשהיה והרוח חסוב
 אל האלהים אשר נחנה, כסיסוב העפר על
 הארץ אז הרוח חסוב אל האלהים אשר נחנה,
 ודע כי מה שאומר גופו קיים וצעל אין הדבר
 חלוי צקיום הגוף או צצטולו כי אף אם
 כרקצ חוך פלטה ימים והוא צעל עדין נשמתו
 עולה ויורדת וכן אם נחנע צדצרים המקיימים
 אותו כמה שנים נשמתו לאחר י"צ חדש מיד
 עולה וסוב אינא יורדת, וא"כ צאור גופו
 קיים וצעל אצל הנשמה שהורגלה צו ועשאתו
 כלי, וידעו כי זו אומנות האדם מכניק עלם
 חיה ששמה ידוע צחוך פיו ומדבר ע"י כסוף
 ואותה חיה נקראה צכי השדה וז"ש (איוצ
 כ"צ) כי עם אצני השדה צריחך וחיה השדה
 השלמה לך כי האליף נוספת, ודורש אל הממים
 זה המעלה צצבור והנשאל צגלגלת או צכל
 ענין אחר שידרוש להם: (י"צ) כי הועבת ה'
 כל עושה אלה, אחת מכל אלה שחשע שהזכיר.
 ובגלל התועבות האלה, שהתעיצו צהם ה' אלהיך
 שהוא למעלה מכל החכמות והמזלות מהפך
 הגלגל ומסדר המזלות להורישם מפכ"ך וז"ל
 צגלל וכמו שדרז"ל צענין הלקה כי צגלל
 הדבר הזה צגלל הוא צחוזר צעולם, וע"כ
 לריך שחעצ כל מה שהקצ"ה מחעצ וכיון
 שהדברים האלו הם תועבה לפניו יש לך
 להזהר שלא שחעק צהם ופלא יהיה לצך
 נפחה אחריהם אלא שיהיה חמים צעצודת
 הש"י ז"ש חמים חיה עם ה' אלהיך כלומר
 יהיה לצך שלם צירחתו לעשות מה שצוה
 ולהזהר ממה שימנע, ולשון חמים שיהיה חוכו
 כצרו ופילדק צדצורו צועטיו וכצד הזכרתי
 זה צפסיק (צראשית י"ז) והיה חמים, ויכלול
 עוד חמים חיה עם ה' אלהיך אם אחת
 חמים חיה עם ה' אלהיך כענין צמסה (שמות
 ל"ד) ויהי שם עם ה' וכן צאור העליון וכסורא

עמיה פרא ולמדך הכי הזה על מעלה מדה
המעיימות ועל גודל סברה וכן אמר דוד ע"ה
(תהלים מ"א) ואני צחומי חמכת צי וחליצני
לפניך לעולם: (יד) ואחא לא כן. כלו' ואחא
פאחא חלק ה' לא כן כחן לך ה' לחיך
פתעמע אל המנחמים ואל הקוסמים ופתדרום
להם כי יקים לכם נביאים ומדעו העמידות
מלך הנבואה ז"ש נביא מקרבך מאחריך.

והנה זו מעלה גדולה שאין לך עמידה אחתית
אלא חכז לעולם אלל מלך הנבואה כי
פאר כל העמידות מקופקות הן ולכך נמשלה
הנבואה לבר הצרור מן החזן הוא פכחוז
(ירמיה כ"ג) מה לחזן אח הצר כאס ה' לנאות
ונבואה נביאי השקר נמשלת לחזן כי צמעוט
הפעמים לודקין כמו פים צחזן לפעמים מעט
ברגירי חטה אלל הנבואה הודאית כלה אחת
הין זה שום מערובת כענין הצר פלל ימלא
זו חזן כלל אלל פהוא צרור ממנו כי לכך
הזכיר לשון צר ולא דבן, או חטה, ומפני
שהקצ"ה הפליא לעשות צצריאח עולמו על
פלסה חלקים החתיים פכיים ופלשים וצרא
אח האדם מורכב משוהק מכלס רלה למסור
צירו חכמה פידע עמידות מכל החלקים, מן
העולם הפפל הוא עולם היסודות העופות
והפדים פמהם ידע האדם עמידות, מן העולם
האמלעי הם החושים, מן העולם העליון הנביאים
כי נבואה כל נביא זולתי משה איכה אלל
ע"י מלאך, עמידות החוזה היא מקופקת וכמו
פדרז"ל מאשר יצאו עליך מאשר ולא כל אשר
ואל"ל עמידות העוף והסר אלל עמידות הנביא
עמידה ודאית היא המעלה הגדולה פככל החלקים
וכיון פיהיו לכם נביאים הין לכם לדרוש צעד
החיים אל המחים. ודע כי פלסה חלקים אלו
כל אחד מהם מקבל תמורה מהחלק פהוא
למעלה ממנו כי כח העליון יס צירו להמיר
פעולה התחתון פהרי העולם הפפל מקבל
תמורה מכח העולם האמלעי וכן העולם האמלעי
מקבל תמורה מכח העולם העליון וכן העליון
מכח הסי"ח פהוא העליון על הכל והרמז צזה
(צראסית כ"ח) והנה ה' כלב עליו על פלסה
חלקים אלו פכלל אותם צפס פלס, וחזין מזה
כי העוף והסר כ צ אלל החוזה וכן החוזה
כצ אלל הנביא והנביא אלל הש"י וזה צענין
הרעה כמו פמלינו צחזקיה ויונה אלל לא
צענין העוזה: (עו) נביא מקרבך מאחריך

כמוגי. על יהושע אמר כן זה פאמר אליו
הפמעון ומלינו ציהושע פכחוז (יהושע כ"ב)
וישמעו אליו צני ישראל, או פיהים נביא פס
רבים ומה פמולך לומר כמוני כדי פלל חזין
מעלה אחיך צני עשו או צני פמעאל לפי
פמלינו צצני עשו (נמדצר צ') כח אמר אחיך
ישראל לפיכך הוסיף ואמר כמוני כלו' מצני
יעקב וזה פותר אמונת פמעאל פאין הנבואה
זו, וד' דברים הן פלל זכחה להם פום אומה
כי אס ישראל והן הנבואה והתורה וארץ
ישראל ותחית המחים, וצקדר וזאת הצרכה
לזכיר זה צעז"ה כי פס כזכרו הג', ועוד
כמוני פיהים אוחו דרכי פלל יוסיף ופלל
יגדע ופלל יעקור פום מלות ממלות התורה
אלל איכ היה נביא מוחזק ולפי פעה אלל
לעקור מלות אחת לגמרי הין פומעין לו לפי
פאין אמונתו צנבואתו פל משה מלך אומותיו
ומופתיו עד פתאמר כלום אחי מאמין למשה
אלל על פי אומותיו הרי גם צזה אומות אלל
האמונה פללו החזקה צנבואתו פל משה האמתית
איכה צפנת אומות ומופתים פעשה לנו אלל
מלך פשתענו אכחנו הדבור מפי הנבורה כמוהו
וצזה כתאמת אללנו וכתציר לנו ענין אחת
נבואתו לפי פאכחנו יודעים הדבר ועדים
צזה והכי מצאר ענין זה הוא פאמר הקצ"ה
למשה (פמות י"ע) הנה אחי צא אליך צעצ
הענין צעצור פמע פעס צדצרי עמך וגם צך
יאמינו לעולם כן פירש הרמזים ז"ל:

יח (ז) שלש ערים תבדיל לך בתוך ארצך.
ועם אוחן פלס פהצדיל משה צעצר פירדן
הרי הן פס ערי מקלט ולריך פיסיו צמקום
מיושב ומוכן פכאמר חכין לך הדרך ודרז"ל
מקלט מקלט היה כחוז צפרשת דרכים פטיפנה
לפס הרולח צפוגג ויולל ועז"ה הכי (תהלים
פ"א) עוז וישר ה' על כן יורה חטאים צדרך
הקצ"ה מורה לחטאים דרך הללה כיון פלל
עשו אלל פוגג וכ"כ עוד (איוב ל"ו) הן אל
יסגיב צכחו פי כמוהו מורה פהוא מורה דרך
לחטאים. ופעם ופלשת אח גצול ארלך פיהיו
פלס ארלות מכוונות צפעור פיהים מכוון
מראשונה לשכיה כמה פים משכיה לשלישית.
וצריך פהפכיל צכאן צענין פס ערי מקלט
לרולח צפוגג כי הם כנגד פשה קלות
כי הג' פהצדיל משה הין להם פלמות ולא
חכלית צמלות אלל צפלס אלל פילות עמה
לעשות

למסות בארץ כנען ותמלוך המלוכה סתיו הערים
 שם כנגד שם קלות לרמוז על חסדי השם
 צוה"ט סיקלעותו הערים וכן נפשו לעוה"ט
 סתיה לה חלק צמחה קלות העליונים והע"ט
 סתין המלוכה המלוכה אלא צמח הצדיל משה
 הג' כנגד ג' אותיות של שם סתן חוזרין לשם
 כענין ט"ז צמח ילירה ג' חזנים צוה"ט
 צמים כי שם ערים אלו מקלט לגוף וצמח רמז
 לשם צמים סתן מקלט לכפס ועוד הצדיל משה
 ג' ערים כנגד מקומות שהכמחה כפרדת מהן
 ולכך עשה משה שלשה גבולים אלו לכפר על
 הכמחה הצמח מנ' מקומות העליונים שחולבה
 משה וכפרדה מהם לפי סידעה כי עלוי הכמחה
 מן הגן לגן ומן הגן לעדן ומעדן לצמח הכל
 חורח סלולה ורלועה יסרה וז"ט (קחלת י"ב)
 וסרוח מסוב אל האלהים אשר נחמה היא
 הצמח שם תכלית מכוונת והוא שאמר דוד
 ע"ה (תהלים ע"ג) צמחך נחמתי צמחך ואחר
 כבוד תקחתי כל' ואחר שחקחני כבוד הוא
 הגן העליון תקחתי אחי ועם האלהים ידבר
 שהזכיר צמח המזמור אך עוז לישראל אלהים
 וע"ה אמר צמח חבין לך הדרכ חבין לך
 צוה"ט הדרכ לעוה"ט: (ג) ושלשת את גבול
 ארצך. כדי סתיו שם עם השלם שצמח הירדן
 כנגד ששה קלות והנה הארץ העליונה החלת
 שלשה הגבולים משה יעלה ויסוב הרמחה, וז"ט
 והיה לנוק שמה כל רולח כי אותיות הסויה
 פחוחות ומזמנות לנוק שמה כל רולח ושם
 ימלא בית מנוק אחר החסודה וצקסת רחמים
 כי עוז ה' לכל ורחמי על כל מעשיו:

(ח) ואם ירחיב ה' אלהיך את גבולך. פרשה
 זו הצמחה לעתיד והוא מה שכתב לאברהם
 בן הצמחים (בראשית ע"ו) לזרעך נחתי את
 הארץ הזאת מכהר מלרים עד הכהר הגדול
 כהר פרת, ושם מונה והולך עשר עממין, כצו
 הסצעה צימי יחוסע וכשאלו שלשה קיני קנזי
 וקדמוני שלא כצום מעולם אצל הם לעתיד,
 ולסון ואם לסון ודאי ויורה על זה מה שאמר
 כאשר כסצע כל' סצועה יס צדצר זה, וכמותו
 (סמות כ') ואם מוצח חזנים העשה לי שהוא
 לסון ודאי וכן (שם כ"ב) אם כסף תלות וכן
 (ויקרא צ') ואם הקריב מכהר צבויים שהרי
 מלאכוס צמורה צמק"ה מלות צפ"ע וזה יורה
 שלסון אם לסון ודאי הוא: (ט) ויספת לך
 עוד שלש ערים. שלסיות על השלם האלה

הסכיות והנה הם ט' צומן השלמות עם הג'
 שצמח הירדן: (יא) ובי יהיה איש שונא לרעהו
 וארב לו וקם עליו והכהו גפש. מחוך הסכחה
 צא לירי ספיכות דמים עזר על מלות קלה
 סופו סיעבור על מלות חמורה: (יג) לא תחוס
 עינך עליו. שלא תחכו ציד גואל הדם שלא
 תאמר הראשון כצר כהרג מה צלע כי כהרג
 את הסכי לפי שהרממות צמקוס הזה הוא
 חכמיות על הכזראים: (יד) לא חסיג גבול
 רעך. פירש"י ז"ל שצמח סתן חלוקת הקרקע
 לאחר לתוך שדה חצרו כדי להרחיב את שלו
 ולאו זה צכלל לא תגזול הוא אצל צא הכחוש
 לעבור עליו צמח לאוין בארץ שכל צמחלחך
 אשר תחל. והרמב"ן ז"ל פירש חזרה שלא
 יסכה תחוס החלוקה שחלקו הכספים את הארץ
 לשצעים או ליחיד מהם ולכן אמר אשר גבול
 ראשונים הם אלעזר הכהן ויהושע בן נון
 ונשיאי המעות וזהו שהזכיר צמחלחך אשר
 תחל, ועם המלות שלא יחשוב אדם לומר
 אין חלקי שום כמו חלק חצרי כי עשו החולקים
 או סיוליא לעז על הגורלות וע"ה לוס שלא
 יחלוק אדם על החלוקה שהיא ולא יסכה הגבולים
 ע"כ. ואפשר לומר סיכלול הכ' חזרה לקדמות
 העולם כי הכופר צמח יקרא משיג גבול כי
 הוא מסיב אחר חמנה מרוץ העולם שהוא
 גבולו של הקציה שחדשו והגבילו צומן רלוכו
 אשר גבול ראשונים הם האבות ומשה כי האבות
 צכל עניניהם ומקריהם העידו על החדוש והודו
 עליו וזה כענין (דברים ל"ב) שאל חציק ויגדך
 זקניך ויאמרו לך אליל משה צמחות הכזוחה
 וצקצלה החורה, ואמר צמחלחך אשר תחל כי
 עקר הנקודה והגבול המוגבל צוה"ט הוא
 כחלחך אשר תחל סתיה חלעות העולם, וכסמך
 לא חסיג לרליחה שהזכיר למעלה כי כסם
 שהסגת גבול מציא לירי מכות ורליחה הוא
 שאמר וסכהו כפס ואין לו מפלע ובית מנוק
 צמח הערים כי לא יקלעותו כן חמנה הקדמות
 מציא האדם לירי מיתה הכפס מיתה עולמית
 ולא יקלטו את כפסו ששה קלות סכנגדס שם
 ערי מקלט וכמו שהזכרתי למעלה: (טו) לא
 יקום עד אחד באיש. כסמך להסגת גבול ללמדך
 שאם עען כנגד חצרו שהסיג גבולו יס לו
 להציא סכי עדים וזהו ססמך לא יקום עד
 אחד לא יתקיימו דברי עד אחד סתין צדצרי
 ממש לענין העונס לא עונס גוף ולא עונס
 עמון

ממון, לכל עון ולכל חטא כגון פיעיד זו
 פעשה זו עון פלוני כינו לצין המקום צמיד
 אז צפונג: בכל חטא. זה הוא חטא דצרים
 כינו לצין חצרו, אשר יחטא, צמון, אין צדציו
 מעם להענישו על פיו אלא על פי שני עדים,
 ודרזיל לכל עון ולכל חטא הוא דאינו קם
 אצל קם הוא לצצועה שחם מען ראוצן שצמעון
 חייצ לו מנה וצמעון כפר ועד זה מעיד שחייצ
 מחייצין שצועה החורה לשמעון על פי עד זה:
 על פי שנים עדים. דרזיל מפיהם ולא מפי
 כתנפ, ומה שמוציאין ממון מתוך חתימת
 העדים שצפער והחורה חתמה מפיהם זה מדרצנן
 הוא שלא חנעול דלה צפני לוין: (עז) כי
 יקום עד חמם באיש. כימ שחאמר צהורה עד
 הם פנים עד שיפרוט הכי עד אחד, וענין
 הכי כי יקומו שני עדי שקר צחיש לעניה זו
 כלוי להעיד זו מה שחיוו זהו לשון קרה
 שהוקר העד מאלו עדות כגון שצאו שנים
 וחמרו להם והלא צלוחו חיוס עמנו הייחם
 צמקום פלוני והאיך רחישם זה צמקום אחר:
 ועמדו שני האנשים, אלו העדים מכלן שהעדים
 לריכין להעיד מעומד שאין עדותן אלא צעמידה
 ואין עדות כשרה צנשים. אשר להם הריב, אלו
 צעלי דיכין. לפני ה', יהא דומה עליכם בשחתם
 עומדים לפני הכהנים והסופטים כאלו אתם
 עומדים לפני הס"י הוא שכתוב (תהלים פ"ג)
 צקרב אלהים יספוט, והיה לו לומר לפני ה'
 אלהים. כמשפט כל הפרשה כולה וכן כל מעשה
 חורה אצל עמם הדצר שאלו אחר כן הייחי
 מצין שכל צעלי הריב מישראל הלריכין לדון
 ילערכו כלן ללכת משאר הערים לצד הגדול
 סצירוסלים ולדון שם כי כן צאור לשני ה'
 אלהיך כלסון (דצרים ע"י) לפני ה' אלהיך
 חאכלנו ואין הדצר כן שהי הוא אומר אשר
 יהיה צימים ההם וצצ"ד שצכל שער ושער
 הכי מדצר ומפני זה לא היה אפשר לכחוצ
 לפני ה' אלהיך וחולך לכחוצ לפני ה' לצאר
 שהסופט נקרא צסם המיוחד וזהו שחמר
 לפני ה' לפני הכהנים ולא אחר ולפני הכהנים
 כי כן מלינו חלדיקים וחכמים שהם נקראים
 צסם המיוחד וכענין שכי צמשה (צמוח ל"ו)
 והיה כל מצקם ה' וכן המלאכים נקראים

צחורה צסם המיוחד וכבר הזכרתי זה פעמים:
 (יה) והנה עד שקר העד. והנה פניהם
 עדי שקר: ודרשו השופטים היטב. על פי
 המזימין אוחן צודקים וחוקרין אוחן הצאים
 להזימן צדרישה וחקירה: (יע) ועשיהם לו
 כאשר זמם. ושני עדים אלו המזימין הם באמנים
 על העדים הראשונים ואפי' היו מלה עדים
 וזהו חמה מה כשחכו אלו מאלו ולמה כאמין
 שני עדים האחרונים יותר מן הראשונים כיון
 שגורה הכי להאמין שני עדים, אצל טעם
 הדצר מפני שהראשונים חזרו צעלי דצר על
 פי האחרונים שאינן חולקין עליהם צעיקר
 העדות אלא משימין אוחן רשעים צהצמחן צחלוק
 המקומות כאלו העידו עליהם שחללו את הסצה
 וצצאו על העדות, אצל חם היו מכחיצין עדותן
 ממם כשחלקה עדות כולן כשחי כחות עדים
 המכחיצות זו את זו, ודרזיל כאשר זמם ולא
 כאשר עשה לומר שחם הרגו סנהדרין המחויצ
 צעדותן של ראשונים ואח"כ הוצמו אין כהרגין,
 וכ"א צגמי הרגו אין כהרגין לא הרגו כהרגין,
 והטעם צזה שסמך הכי על זכותן של הסנהדרין
 שצורה עליהם דוהיק שלא יספכו דם נקי
 ואלמלא שצצר כתחייצ הכהרג ממקום אחר לא
 כהגלגל עונם זה על ידיהם ולפיכך מניחין
 העדים כאלו ידענו שהחמה העידו ואם אין
 הכהרג מחויצ הרצה שלוחים יש למקום אצל
 כשהוצמו קודם שצעשה מעשה על פיהם הרי
 הם כהרגין כפי מחשבתם הרעה, ויש לשאול
 צזה כי צודאי כיון שהרגו צי"ד על פיהם כל
 שכן שכתחייצו ומה צכך חם הוא מחויצ מלד
 אחר כיון שהוצמו הם ולמה אין כהרגין אצל
 דעת ז"ל לומר שאין צידיו להמיתן כיון שאין
 הכי מצאר זה, ובשם חר"י ז"ל מפרש שטעם
 הרגו אין כהרגין כלומר הרגו הסנהדרין אין
 כהרגין מצום דאוקי הרי לצדדי חרי שנים
 אחרונים המזימין לשנים ראשונים, לא הרגו
 כהרגין לפי שהרי יש כאן ג' שני עדים אחרונים
 המזימין וצעל דצר ג"כ שהוא מכחיש את
 הראשונים ולכך כהרגין שנים הראשונים ששלטה
 יש כנבדס*). ואם חדע למה הזכיר הכי שני
 העדים כלסון אחד ולא אחר ועסיתם להם
 כאשר זממו לעשות אז חצין מלח לאחיו כלוי
 כאמר

(*) הדצרים חמוהין ומופרכין, כי אף אם המזימים מלה והמזימים שנים הורגים את המזימים,
 וכלי ספק כשהצטו דצרי חר"י ז"ל צהעקקה, ויוסח האמתי שילאו מפיו אין לחנו יודע,
 המרפס יג"פ.

כאשר זמם לעשות לאחיו הגדול והוא הלך
מקלן עבות רשעים ומכרית הנפשות החועלות,
וזו כאשר זמם ולא כאשר עשה כי לא הסכים
להעיד עקר למטה עד שחשב עדות עקר למעלה,
וזו עוד שחזל חרבו חין כהרגין לפי שחלח
הגדול כזר לקח חלקו וזה מצוה:

ב (א) כי חצא למלחמה על איבך. צמלחמה
מלות הכי מדבר וקמך יליח מלחמה לפסוק
של מעלה נספס נכספס עין צעין ללמדך שאין
מחוסר חצר יולח למלחמה, ועוד לומר לך שאם
עשה מעשה ולדקה מוצעה אהה שאם הלח
למלחמה אהה כולח וכן דוד אומר (תהלים
קייט) עשימי מעשה ולדק כל חכימי לעושימי:
לא תירא מהם כי ה' אלהיך עמך. וראוי שהגבר
יראה הסיי על יראת העם והוסיף עוד
אל תיראו ואל תחפזו כי כל הירא מצוי באלו
סוכה הסיי שכן אמר הכניח (יסעיה כ"א) מי
את ותיראי מחכום ימות וגו' והסבחה ה' עומד,
ואמר שלמה עיה (משלי כ"ט) חרדת אדם יתן
מוקם ונוטה בה' יסוגג: וגיש הכהן. זה משום
מלחמה. ורבר אל העם. כלסין הקדש: שמע
ישראל אחם קרבים היום למלחמה. בזכות שמע
ישראל שהוא פ' סיחוד אחם כולחין: אל
תיראו. כלל: ואל תחפזו. לסון תפירות עם
הפחד כענין סכחוז (ס"א כ"ג) נחפז ללכת:
ואל תערצו. נמעסה: (ד) להושיע אתכם. כלוי
סיליל אחכם לגמרי צמלחמה ולא יפקד מכם
איש כמו שאירע צמלחמה מדין סכחוז סס
(נמדבר ל"א) ולא נפקד ממנו איש סהרי
מנהג העולם צסחר האותות אע"פ שמתלחין
ס'אצרו רבים מהם אצל צמלחמה מליות סס
יכלחו את הכל ואחר מזה לא ימות סס וע"כ
לעק יהוסע ככפיל מהם צעי כסלסים וססה
איש ודרזיל זה יאיר דן מנשה ססקול כוונס
של סנהדרין: (ה) סי האיש אשר בנה בית
חדש ולא חנכו. ל' סככה המזנה. וכחז סחכם
ריא זיל לפי סלצו וכל סחוחו לחנך ציתו
והנס לזו צציתו לא צמלחמה ע"כ ינוס ויכים
אחרים, ועוד כתיב ולא חללו מלסין מלילים
לפי שמתנגס היה לחול צכרמים ודרזיל ולא
חללו סלח עסארו חולין לפי שהנטיעה לריכה
פרדיון וקדוש הוא עד סיפרדני: סן ימות במלחמה.
כלוי כלל יומו ומכאן סהמת צמלחמה מה כלל
יומו וכאסיכ (ס"א כ"ו) או יומו יבא ומה או
צמלחמה ירד ונכספס: (ח) סי האיש הירא.

לסכות: ורך חלכב. לסכול מכה אחרים: (ט)
וסקרו שרי צבאות. מלסון פקירות ומכוי כלוי
ימנו סרי לנאות צראס העס להנתינס כי
התורה מליות צדרך סמנהג והעסה נכספס.
והנס מדברים סללה סצית וסכרס וסלחה סס
חמדה צכי אדם והס סנה למסוך סלצ ולסיות
סמחסנה סרודה צהס ונמלחו יולאי סמלחמה
סאין לז. אחר עסן צמלחמה סלל צציתו או
צכרמו או דלסחו וע"כ מליות סחורה סיסובו
לציתס סאין ליולאי סמלחמה סועלה צהס סלל
כזק גדול: ואם ססכיל צפרסה עוד סמלל צה
ענין ססחר כי סצית וסכרס וסלחה סס רעזיס
לצכין אוחיות ססס סמיוחד ונטיעויותיו, וצאור
סכ' מי סליס אסר צנה צית ססס ולא סככו
ליחורו כרלוי וסלל להפרידו ילך ויסוב לציתו
סן. ספגע צו מדסיד. צמלחמה וליס אחר יבא
וימעטף צטליחו ויחנך את צית ה' וכן סכרס
צכטיעויותו סלל סללו סלל סססות קדוסה עסה
לסל מעלה וכן סלסה סמלחמה ליסרלל סלל
לקחה כלוי סלל סרדיקה למעלה סלל סספרידה,
ויספו עוד לומר מי סליס סירא ורך סלצ
מעצרות סצידו. והנה סכהן סמסוח צסמן סמססה
היתס סמסימה כמין כזר או כמין כ"י אחר
ססזסיר את יסרלל צכחר ועסרה סצרלסו
כענין (נמדבר ו') כי כזר אלהיו על רלסו
ופרע לסס ענין סללילות מרלס ועד סוף
סעסס צל סספע אל סרי מעלה ואל לנאות
ססמים סהס סכוכנים וסמזלות היו כל ססרים
וכל לנאות סמזלות מסיניחיס צעניכס ונוסכין
עזר לסס כפי סספע סצל עלח עליון, וזיס
וסקרו סרי לנאות צרלס העס כלוי סלחז היו
ספקידים סהס סרים על לנאות סמזלות סולכים
צרלס העס לפעול סעולחס ולעסות סכויס
ולסספיע סספע סנל לסס מלמעלה לחועלה
יסרלל ולכצודס: (י) כי הקרב אל עיר להלחם
עליה וקראת אליה לישלום. צמלחמה סרסות
סכ' מדבר ספוחחין לסלום סלל צמלחמה מליות
של ז' עממין חין פוחחין לסס לסלום כפירסיי
זיל, וסנה סכחוז מדבר צסחס כי סקרצ אל
עיר וצורלוי כל עיר וכל מלחמה צעסמע וצין
מלחמה סרסות וצין מלחמה מליות פוחחין סלום
חון מעמון ומולצ ססכ' פירס צהס (דברים
כ"ג) לא סדרוס סליוס ועוצחס, וספי עמון
ומולצ סאין סיחחין לסס סלום אס ססלימו
מעלמן עקצלין אוחן ללמדך כעה גדול כה ססלום.

והנה פרשה זאת אזהרה לישראל שלא יעשו מלחמה עם שום אומה בעולם עד שקוראין לה לשלום אחד מלחמת הרשות של שאר האומות ואחד מלחמת מלכות של שצעה עממין אם הסלימו וקצלו עליהם שצעה מלכות זכי נח ומס המלך אין הורגין מהן נשמה שנאמר יהיו לך לחם ועצודך, וענין המס שיהיו מוכנים לעבודה המלך בגופן ובממוכן כגון זכין החומות וחזק המלכות וזכין ארמון המלך וכיו"צ שנאמר (מ"א ע') וזה דבר המס אשר העלה המלך שלמה לבנות את בית ה' ואת ביתו ואת חומת ירושלים וגו' ואת כל ערי המסכנות אשר היו לשלמה, ואם לא הסלימו או אפי' הסלימו ולא קצלו עליהם שצעה מלכות אם הם ממלחמת הרשות הורגין הזכרים הגדולים שנא' ואם לא תסלים עורך וגו' והכית את כל זכורה לפי חרב אבל לא הקטנים והנשים שנאמר רק הנשים והטף זה טף של זכרים, אבל ממלחמת מלכות כגון שצעה עממין ועמלק הורגין את הכל וז"ש רק מערי העמים האלה אשר ה' אלהיך נותן לך כחלה אלו שצעה גוים לא תחיה כל נשמה אחת מלוחה להרוג את הכל אפי' הנשים והטף, ועם הדבר כי ממלחמת הרשות אנו צאין בזכותנו לעקור כח מזלם ולהשפילו לא לעקור סקר הממונה שלהם אלא שהזכות שלנו ישפיל ויפיל כח המזל שלא ירמו ראש נגדנו אלא שיהיו משובצים לנו וע"כ די שנהרגו הזכרים לא הנשים והטף אבל ממלחמת מלכות שהקצ"ה לזכו צדק והכוונה לעקור השרים הממוכים שלהם שהרי הקצ"ה יצטל כחם למעלה לכך כלטונו לעקור את הכל הנשים והטף כדי לעקור את כל כח שיש להם לממוכים למטה ועל כן הפריש הכתיב צין מלחמת הרשות למלחמת מלכות לפי שמלחמת הרשות כנגד הממלכות לא כנגד השרים העליונים ומלחמת מלכות כנגד השרים ולפיכך יש לנו לעקור את הכל ושלא נכית להם דבר כי זאת יהיו בעקרים ובעלים מן העולם צין למעלה צין למטה.

ואם לצד חובך לומר שאנו עושין זאת חמס עם הטף שלא מטאו לנו הנה זה דין שמים ובשרת הכ' הוא ועוד שכיון שהקצ"ה עוקר כחם למעלה מה שאנו עושין להם למטה כאילו לא עשינו כלום וכמו שדרז"ל קמחא עמינא עמינא אריא קעילא קעילא קרחא יקידחא יקידה ואין זאת חמס ואין זה נחשב להריגה

שכבר הרונים הם, ועוד שאף אם לא יחטאו הרונים אין חמס בהריגת הטף שהם מנפי שרם המרי הגוי המר והנמהר סחרי צודאי יהיו אוחזין דרכי האבות לעשות כל תועבת ה' אשר שנא וילמדו ישראל מהם וכן הזכיר בפרשה זו למען אשר לא ילמדו אחכס לעשות ככל תועבותם ושנא האמר כסיגדלו יצאו צבניה ויעשו תשובה לא ולמד מי הממיר דמס הס"י שהוא יודע שלא יעשו תשובה וכן אמר ישעיה ע"ה צפירוס (ישעיה י"ד) הכינו לצביו תעצב צעון אבותם כל יקומו וירשו ארץ ועליו פני חבל ערים וא"כ אלו הנחנכים חיים הלא חיהם סבה לכזק גדול מאד יותר מכזק ההריגה וקרוצ הוא חלל השכל שיעשה האדם כזק מועט כדי לדחות כזק גדול כי האיש הכלבב והמסכיל יפיל עלמו מן הגג להכלל מן הסכנה או יכרות ידו או רגלו או אבר מאבריו להליל כל גופו או ישהה המסקה המר כלענה כדי שידחה ממנו החולי, והנה הוא בכל זה אינו עושה לנפשו חמס אך עושה חסד עם עלמו להחיות את נפשו, ומאחר שהאדם עושה לעלמו כן וא"א לדונו חמס בש"כ שאיננו חמס העושה כן לנפש אחרים ומעט זה סחירה תורה הריגת הטף ושיעשה כזק מועט כדי שידחה כזק גדול שהיה מניע לעולם צהייהם ואין זאת חמס אבל הוא ענין שכלי למחצותו.

והנה כשהחיר הכ' להרוג את כל הנשים והטף אין זה אלא כשלא הסלימו אבל הסלימו כל האומות שוות לענין השלום ואפי' שצעה גוים שכיב ציהושע (יהושע י"א) לא היתה עיר אשר הסלימה את ישראל בלתי אחי יושבי בצעון את הכל לקחו ממלחמה כי מאת ה' היתה לחזק את לבם לקרחת המלחמה את ישראל למען החרימם מכלל שפלה להם לשלום ולא קצלו, וכן שנינו בקפרי ג' כתבים שלח יסושע עד שלא נכנס לארץ, הראשון שלח להם כל מי שרולה להסלים יצא ויטלים, חזר ושלח כל הרולה לפנות יפנה, חזר ושלח כל הרולה לעשות מלחמה יעשה מלחמה, ואמר צירושלמי הגבעונים הסלימו הנרגסי פנה, ל"א מלכים עשו מלחמה: (י"ז) כי החרם תחרימם החתי והאמורי. הזכיר בכתב ו' עממין ולא הזכיר הסביעי שהוא הנרגסי לפי שהיה מעט וקטן שכללן ודרז"ל הנרגסי פנה: (יט) ואותו לא חכרה כי האדם עין השדה. פירשו המפרשים

ז"ל כי חיי האדם ומזונו הוא עץ השדה וכענין
 שבי' (דברים כ"ד) כי נפש הוא חיבל, וע"כ
 חכמי מלך שלא תשחיתו כי צרכה זו, ולפי
 דעתי כי האדם כעסך אל לא תכרות ובאור
 הכי' כי לא האדם עץ השדה שיצא מפניך
 צמחור כמו האדם ואין מפעולות עם חכם
 וכזון להשחית הדבר הראוי ללא תועלת ולכך
 אין לך להוליך כח צוה לכרות עץ השדה אלא
 שתשמור מהשחית אותו ומהזיקו ותקח ממנו
 התועלת זהו כי ממנו תאכל ואם אתה משחיתו
 תמלאה מזיק ומפסיד התועלת, ודרז"ל כי ממנו
 תאכל אם ראית ח"ח הגון ממנו תאכל ואותו
 לא תכרות ואם לאו אותו תשחית וכרת:
כא (א) כי ימצא חלל באדמה, ע"ד הפשט
 עריפת העגלה בנחל איתן תחבולה
 גדולה כדי להיות קצת סימל הארץ והוא
 דעת הרמב"ם ז"ל, וז"ל צעזעור שצדוק הפעמים
 יהיה הרולח מן העיר אשר קצינות החלל
 וכסילאו הזקנים ויעסקו בעדירה ההיא וזקני
 העיר יעידו לפני הצורא יחזיק שלא תהיה
 בתקון הדרכים ושמירתם ושאינם יודעים מי
 הרג את זה וכסיחוק הענין ויאספו הזקנים
 ויניחו העגלה ירצו בני האדם לדבר זו ויגלה
 הדבר, וכבר אמרו שאפי' הצא שפחה ותאמר
 פלוגי הוא הרולח לא תערך ואם יודע הרולח
 ויחרישו ממנו ויעידו לפני הצורא על נפשותם
 כי לא ידעוהו יהיה צוה קצת וזדון גדול וכל
 השומע שמע דבר צענין יצא ויגיד ויתפרסם
 הדבר ויהרג או ע"י צ"ד או המלך או בואל
 הדם ויתחזק הענין בהיות המקום אשר תערך
 העגלה לא יעצד זו ולא יזרע לעולם ויכירו
 זו רוחו וידברו זו, עכ"ל הרב ז"ל. ולי וערפו
 יסירו עורף העגלה, ועם העיר הקרובה אל
 החלל לפי שבאמר הדעת משם היה הרולח או
 עשו עברה כיוצא בהן שאלמלא כן לא כזדמן
 שיחרג אדם קרוב לה. ויש שפירש כחל איתן
 מקום דשן ושמן אשר לא יעצד. זו ולא יזרע
 מכאן ואילך וכן דרשו רז"ל אשר לא יעצד זו
 ולא יזרע להצא, ואמרו צמחנה במקומו אסור
 לזרוע ומותר לקדוק שם פסחן או לנקר צהן
 חזנים שאין עצודה זו צגופו של קרקע, ולפי
 פי' זה באי"א ירצה צמחית הדרכים שלא
 יזדמן מכשול רליחה צמח אחרים יודעים
 שיפסידו אחוזתם לגמרי ותהיה חקירה בהכאה
 לעולם צגופו של קרקע: וע"ד המדרש בעגלה

ערופה אחר הקציה הצא עגלה צח שכתה
 ותערך צמחים שאינו עושה פירות לכפר על
 הריגתו שלא הכינו לעשות פירות, דורשי
 התורות אמרו לכך הלכית תורה עגלה שלא
 נעשה זה מלאכה והנחל שלא כעצד ולא כזרע
 כדי שלא תזכור העגלה אותו וסלא יהיה שם
 דרך קלולה ולא תרלה ללאת מן הנחל והיו
 הבהנים זכין אותה על ערפה כדי שאלא מן
 הנחל ז"ס וערפו שם את העגלה בנחל, ומתחלת
 היו זקני העיר רוחלין ידיתן על העגלה ואומרי
 ידינו לא שפכו והיו הכהנים אומרים כפר
 לעמך ישראל וכפר לסין גלה הוא שיגלה להם
 הרולח אם היו ישראל שצא אותו הדור זכאין
 היתה העגלה הולכת עד צית הרולח והורגים
 אותו שם זהו וכפר להם הדם בלומר מתגלה
 להם הרולח ואם לא היו זכאין והעגלה לא
 היתה הולכת זכין אותה בקופין ממול ערפה
 ועורפין אותה שם והכהנים אומרים כפר לסין
 כפרה ואז הקציה מכפר זהו וכפר להם הדם:
 וע"ד השכל ענין עגלה ערופה בנחל איתן
 שהוא מקום מורצן כענין לפורי מלורע
 על פני השדה או השעיר צמדצר כי לפורי
 מלורע הלפור החיה עצולה צדס הלפור השחוט
 היתה משתלחת על פני השדה לפורחות השדה
 ולפור החיה תשא את עונו והוא יטהר וכן
 השעיר המדברה נושא עונותיהן של ישראל
 עליו שבאמר (ויקרא ע"ז) וכשא השעיר עליו
 את כל עונותם, וכן זכאין בעגלה ערופה בנחל
 איתן קשה שמשולם לא כעצד ולא כזרע היה
 הענין לשר הנחל והוא נושא עליו עון הרליחה
 והיה תספיק שיאמר אשר לא יעצד ולא יזרע
 ואמר זו לצא שלריך שלא יהא כעצד צגופו
 כי צוה צהיותו צלתי כעצד צגופו הוא מקומו
 וחלקו של שר הנחל ואז (ד) וערפו שם את
 העגלה בנחל. צאותו כהל שהוא שלו, וז"ל איתן
 כי כחל איתן כולל סיהיה הנחל תקיף וכולל
 ג"כ כחל של איתן והוא השר הממוכה עליו
 שהוא כח תקיף וחזק ואמר ידינו לא שפכה
 צה"א אולי צא לרמוז כי שופך דם האדם
 צטל ממנו חמשה חופין והחרים העולם כולו
 שכתב צה"א שהרי אדם כצא יחיד וממנו
 ילאו כל התולדות, ואמר (ה) כפר לעמך ישראל
 אשר פדית ה', כי כיון שבהנה הכה המקטרג
 צעריפת עגלה זו לריך לשאל כפרה מאת
 הש"י, ועם זה יחכפר להם זשא וככפר להם
 הדם

הדם וכן צמיע המסחלח אחר שנשחלה לעזאזל
המדברה וקבל העקטרג חלקו אז היה הקציה
מכפר הוא שבי (עס) וכפר את מקדש הקדש
וגוי: ועוד יש צעקין עגלה ערופה המעוררות
גדולה להודיע מהות החלל צראותנו כי לית
הכחוש לכפרת הרליחה שלשה עניינים, האחד
עריפת העגלה, והשני פיהת המקום כחל איתן
אשר לא יעזר צו ולא יזרע, והשלישי ודוי
דברים והוא שיאמרו הכהנים צני לוי ידינו
לא טפכה את הדם הזה כפר לעמך ישראל,
ומן הידוע לכל עסקיל כי הרולח לא שלט כי
אם על פי פירוד החבור שהפריד מן החלל
הזה ג' נפשות נפס הצהמית והנפס הלוואחה
והנפס הסכליה, ודבר ידוע כי הנפס המסחלקת
עמנו חלה היא הנפס הצהמית ולכך לית עגלה
צקר שהיא הנפס הצהמית כנגד מה שהפריד
עמנו חלה הנפס הצהמית, ומה שלזה פיהת
המקום אשר לא יעזר צו ולא יזרע הנה זה
כנגד מה שהפריד עמנו הנפס הלוואחה ומה
שלזה צודוי דברים לומר ידינו לא טפכו כפר
לעמך ישראל כנגד מה שהפריד עמנו הנפס
הסכליה שהיא המדברה, וענין הפרשה מזכיר
ליחידים מהות החלל ועם המעשה הזה וכפר
לסם, ושמעתי כי צנבלת גוף העגלה נעשה
חולעה בדרך הטבע שהולך והורג הרולח באשר
הוא שם והנה זה מאלילות שר החל והיא
מנפלאות סחרי הטבע: ועיד הקבלה ענין
עגלה ערופה היו מקריצין אותה למדה"ד הקשה
שלא תהא מתוחה כנגדו וסלא תשלוט צנו,
ומה שהיה מן העורף ירמוז לענין קוסי בענין
(דברים ל"א) ואת ערפך הקשה וע"ס שהפך
השם יתעלה אלינו עורף ולא פנים כשאירע
ענין כזה בארץ הקדושה וז"ס עגלה צקר
והוסיף צקר ע"ס שפניה פני שור מהסמאל
ושם נעשה לפעמים הסמאל ימין והימין שמאל,
לא עזר זה ולא נשכה צעול אצל היא מושכה
עול על אחרים, ומלת והורידו שימשיכוה אל
כחל איתן, וערפו שם סיעטות רפה מלשון
עס רועה אבן ישראל, את העגלה צנבל לעצול
אותה צמים הנקראין כחלי אל וסן המדות,
וקרא הכי את הסרוב חלל מלשון חלול לפי
שהוא חלול מן הנפס שהיה צו ועוד מלשון
חולין שחללו רוח העומאה מחוץ לעיר צמדה
ז"ס כופל צמדה וע"ס שהחלל הזה כצר היה
וחזר חלילה ונחגלגל צו לאור צאור החיים

אשר על פני האדמה וז"ס חלל האדמה ולא
אמר בארץ, ועצודם זו ע"י צני לוי היתה כי
כן ראוי לפי טעם פיהת יתיה כל ריצ וכל
נגע למטה ולמעלה וזקני העיר ירחלו את
ידיהם צמי חסד טהם למעלה מעגלה זו כדי
שלא תשלוט צהם מדה"ד: וענו. הכהנים צלשון
הקדש ואמרו ידינו לא טפכו את הדם הזה
והיתה הפלחן של הכהנים לשם המיוחד שפדאנו
מחללים ז"ס כפר לעמך ישראל אשר פדית ה'
ואל חתן נשות למדה"ד הקשה שהספוך דם
נקי ואז וכפר להם הדם צמדה"ד ומדה"ד:
כפר לעמך. דרשו צפסיקחא אלו החיים שמהכפרין
צמחונם, אשר פדית אלו החיים שמהכפרין
צמחון החיים, ולמדנו מזה שהסקדשות שנוהגין
החיים להקדישם צעד החיים ש"ס להם חועלה
למחים וכס"כ אם סנן מקדיש צעד אציו שהוא
זכות לאציו צהיות אוכל סנן פירותיו והוא הדין
לאומר צצבילו קדיש או שום צרכה צצית
הכנסה צצבור וכמו שאמרו צאגדה צאוחו מעשה
של ר"ע וכדאיתא צמסכה כלה: (ע) ואחה
חבער הדם הנקי. כתרנומו סופך דם הנקי או
עונסו כמו שאמר ואל חתן דם נקי כלומר
עונס דם נקי, כי מעשה הישר צעני ה' כלו'
צעני ה' שפדאך ממלרים על מנת כן על
מנת שחעשה הישר צעני ה', וכן הזכיר אשר
פדית ה' כי החולאה והפדיון ממלרים צסם
הגדול היה, ומעשם זה לא אומר צעני ה'
אלהיך כחשפט צכל הפרשה וכן צכל מוסכה
חורה צרוב ועמם הכי כי המכלה רולחים מן
העולם עושם הישר צעני ה'. ואפשר לפרש
ג"כ כי הכי הזה הצמחה לעמיד יאמר אם
מעשה הישר צעני ה' אהם חצער הסופך דם
כי לא ימלא בארץ סופך דם נקי כי צצכות
זה הקרב הזמן העמיד שחפסק כל רליחה וכל
מלחמה מן העולם כמו שהצטיה הכציה ע"ה
סיפסקו המלחמות הוא שאמר (ישעיה צ')
וכחתו חרבותם לאחים וחכיהותיהם למזמרות
לא ישא גוי אל גוי חרב ולא ילמדו עוד
מלחמה ואז חרבה המנוחה והשלום בעולם
לישראל שהם עם מיוחד ונקראים סולמית סנא'
(סיר ז') סוצי סוצי הסולמית, ויזכרו לשם
המיוחד יהעלה שנקרא שלום סנאמר (סופטים
ו') ויקרא לו ה' שלום, ויקריצו העולות
והשלמים צעיר שנקראה שלום סנא' (צרחים
ל"ג) ויצא יעקב שלם, ויזכו לסלמות הגוף
והנפס

רבינו

תצא כא

בחי

קנו

והנפח בקיום תורה שכלה שלום שלכן אמר
שלמה ע"ה (משלי ג') דרכיה דרכי נעים וכל
נתיבותיה שלום:

פרשת תצא

תנה בני לבך לי ועיניך דרכי תצורגה:

שְׁלֹמֹה חנניה יזהר זכ' הזה (משלי כ"ג)
סימקור לנו לעבודת הסם יתעלה
וסימקור מתאוות העולם אשר הלז והעניים
כמסכים אחריהם, ואמר חנה בני לנך לי כלו
לחלקי לא לחלק התאוות אצל ילמך סיניא
חלואתיו כלן בשעבוד עבודת הס"י יתעלה והחם
כלון יראתו ואהבתו וסלא יסתמם זכלן ולא
צמקלחן כי אם צמוכר צמנין סיהיו אליו
הכנות להצין צמוכלות, ועזיא דוד ע"ה
(תהלים ל"ח) ה' כנרך כל חלואי שנה את
עלמו שכל מה שהסיג מתאוות העוה"ז לא כוון
זהם אלא לכגדו כדי סיפיק צהן רלוכה, ודצר
ידוע שכל האצרים סצגוף הם כמסכים אחר
הלז והעניים והלז עיקר הכל כי אם הלז
שלם עם הס"י הכל שלם ואם הלז חסר עמו
הכל חסר ודרזיל רחמנא לזא צעי, ואמרו
צמדרם חנה בני לנך לי אי את יתיב לי לנך
ועיניך ידע אלא דאת דילי ואי לא לית את
דילי, צאור זה כי הלז והעניים הם סרם גדול
לקרצם אל אלהים או להסתחק ממנו כי הן
סרקורי העצרות וכן דרסו ליצא ועינא חרין
סרקורי רחמנא כינהן סכא' (צמדצר ע"ו) ולא
חתורו אחרי לצבם ואחרי עיניכם אשר אתם
זונים אחריהם למדך הכ' הזה כי כל ההולך
אחרי סרירות לנו ועיניו יקרא זוכה כי הוא
חוטא ומחפתה צילרו כזא אל אשה זוכה וע"כ
הזכיר לי זונים, וכן עשה שלמה ע"ה צכאן
אחר סהזכיר חנה בני לנך לי ועיניך דרכי
חלורכה סמך לו מיד כי סוחה עמוקה זוכה
וצאר לרה ככריה צא להורות כי המתקרב אל
פתח צ"ח לא ינקם מן המכסול כסם שלא
ינקם סכוסל צסוחה עמוקה מן המכסול והנזק,
וכן יקרה לאשר יתור אחר לנו ועיניו סלא
ינקם ממכסול עון וצאר לרה ככריה אם אינה
מיוחדת לזכות אלא סהיא ככריה וחמיד לנו
עליה סנה סיא כמי הצאר שסם כוצעים וכל
מה סיוסיף לסחוב מהם מוד יוסיפו ויתחדשו
אחרים תחתיהן כן ענין האשה מן הסיתה יצא
האדם אל ההסתכלות ומן המסתכלות אל

הסתהור ומן הסהור אל המגע עד סיפול
צסיחה העון והסמך שלמה צ' סקוקים אלו
כאחד להזכיר את העם סימקרו לצם ועיניהם
לחלק הס"י לא לחלק התאוות לפי ססתאוות
יערידו את האדם מן העוה"ז ומן העוה"ז ואין
ראוי לימסך אחריהם זולתי צמותרות וצמוכרות,
וכי"מ ססתחיקה הסורה מאלד מרת סזכות כי
הוא סיה עון הכנענים יוסצי הארץ אשר צסצתו
הורישם הס"י מעם, ואפילו צאכסי המלחמה
היולאים ללצא אסרתו חורה כדי סיה"י הממנה
קדום ולא יהיו יסראל מסולחים צזכות וציתר
סחועצות כסאר מחנות הכנענים וע"כ לא סחירה
חורה אשה יפת חואר עד סיעסה לה כל
משפעה האמור צפרסס: וזהו סכחוב

(י) כי תצא למלחמה על איבך ונתנו ה' אליהך
בדרך ושבת שבי. סיה לו לומר ונחכם
אצל סכוכה כא"ס אחד, או ירמוז ונחנו על
הכח שלסם למעלה וסצית סציו למעלה: אשה
יפת חאר, הזכיר אשה צמתיכות ודרסו רז"ל
אפי" אשה איס והגיד לך סכ' סעוחר ללקחה
ע"י גירות וקדושין סאין איקור איסות לכנעני
ואעים סאינה עחגיירח אלא מחמת סיראה.
וחבאת אל חוך ביחך, ודרזיל מלמד סלא ילחלכה
צמלחמה והכוונה סיכניסנה למקום פניו ויצא
עליה ציאה ראסונה ולא ילחלכה לזא עליה
צמלחמה צכל זמן כענין סכ' (דברים כ') ולא
יראה צה ערוה דצר, ומה ססותרה לו ציאה
ראסונה כדי לפייס את ילרו ולא דצרה חורה
אלא כנגד ילס"ר וכיון סחשק צה אם איא לו
צהיתר יעסה זה צאיסור ומזה אחר והצאה
אל חוך ציתך זו ציאה ראסונה ואם ירלה
לזא עליה ציאה סכים וגלחה את ראשה ועסחה
והסירה וצכחה ואח"כ חצא אליה וצעלה ציאה
סכית ומזה סיהה חמר מותרת לאמכון כפי
סמעכה אמה כחעצרה צה מציאה ראסונה
והייתה צה כותית וזהו סארזיל חמר צה יפת
חאר סיהה דקא אמרה ליה לאמכון (ס"צ י"ג)
דצר נא אל סמלך כי לא ימכעני ממך סאלו
לא צא דוד על מעכה אלא לאחר גירות סרי
ססיתה צודאי אחרתו גמורה סל אמכון וסיחך
סיתה אומרת כי לא ימכעני ממך אלא צודאי
מציאה ראסונה כחעצרה כלומר קודם גירות
והנה סיא צה כותית סכך ארז"ל צן צכך הצא
מן הכותית אינו קרו צכך אלא צנה: ובכחה
את אביה ואת אמה ירח ימים. ע"ד הפסע הזמן
הזה

הזו שנתן לה הכי ים זו כחה תועלות, הלא
 שהעילה עליה חורה משפט חזלות שהיא שלשים
 יום כדי שתעשה חיונה חזיה ואמה חס
 שמהה בהם שנהרגו צעודנו שצויה כי האדם
 יתחייב לכבד חביו ואמו בחיים גם לאחר
 מיתה, והשכי כי חולי חוך הזמן הזה יתחכם
 החושק ויעצור מחשקו חליה צרחותו חותה
 מחנוולת בגלות האדם ובגדול לפרכיה ולביטח
 בגדים של שצויה כי כנר הקירה הצגדים
 הנאים שעליה אשר בזה עמהם וצרחותו חותה
 בוכה ומלעצרה יתלחכה לכפסה, והשלישי שיעקר
 זכרון עיג מפיה שחיתה מזכרה חותו חמיד
 ויתחכח מלנה צחוך הזמן וכן שהיאש ממספחה
 ומציה חזיה ותדבק עם האיש הזה שהיא
 עתידה להיות לו לעולם ואז החגיגה ותעצול
 וחסיס לו לחסה, ומה שלא הזכיר הכחוש ענין
 מבילתה סמך על מים במקיח (בעדצר ליה)
 חסם ופציהם כי ידוע הוא כי לריכה למי נדה:
 ועיר המדרש ובכחה חת חזיה וחת חמה ירח
 ימים, זו עיג שחא' (ירמיה צ') חומרים
 לעץ חזי חסה ולחבן חת ילדחנו, וביצמות
 סרק החולץ חזיה ואמה ר' עקיבא חומר זו
 עיג וכה' חומרים לעץ חזי חסה ולחבן וגוי
 עיג, וכרהה לי לפי המדרש הזה כי היה
 הזמן ירח ימים מפני שהוא כלל כל החקפים
 הקף יום השמש והקף שבעה כוכבי לכת
 לשבעה ימי השבוע והקף החדש הירחי, והנה
 כל זה כלל עיג לישראל מוזהרין זה מן הכי
 (דברים ד') ופן חסא מייך השמימה ורחיה
 חת השמש וחת הירח וחת הכוכבים, ויהיה
 חזיה רחז חל השמש ואמה חל הירח וחתי
 לרבות הכוכבים ואף חס היו לה חז ואם
 חלותו החורה לזכות ולהשלים חקה עם עיג
 שלה כשהמרד מהם מעבודתם כי לא הזהירה
 חורה על עיג כי חס לישראל ולא לכנענים.
 ועיר הסכל ים צפרסה זו החעוררות ורחז על
 ילסיר כי הילסיר משטין האדם ומחטיאו
 חמיד וצא חליו צדמיון חשה חחר להטעותו
 ולהכסילו בכל חלוות העולם, וזיל רזיל שחמרו
 לא דברה חורה חלח כנגד ילסיר, ציחרו לכו
 כי ענין פרסה זו של יפת חואר רחז הוא חל
 ילסיר ומה תקנתו של אדם שיכלל מכזקו סיסיר
 כמו הקסה מעליו הסרה גמורה זהו ובלחה
 לה ראסה שפעירותיו של אדם הם כמו וכענין
 שכי (סופטים ע"ז) חס גלחתי וקר ממני כחי,

ולכך הזכיר לשון גלות כלו' שלא ימסך אחריו כלל אלא שיקירו לגמרי מעליו, ומה יעשה עוד שיחשז במעלתו של אדמ"ר קודם שחטא שהיה מלבושו לפורן זהו ועשהו זה לפרכיה כלו' שהיה אותה מעלה גדולה בעיניו וזוהי יסיר שאלת שציה שהם צגדים נאים כלומר יסיר התאוות הגשמיות וימאס בהן ולא יקח מהן אלא מה שהוא מותר זהו וישנה צניחך כלו' תעכנס אללך להסתמס צהם וכילד שתחליט בחותיו תחלה זהו וצכתה את אציה ואת אמה ירח ימים כל הזמן הזה שהוא כולל כל הסקפים וכל כחות עיג וילס"ר ואחר כן תבא אליה ואח"כ תוכל להסתמס צה בכל מה שתלערך צדרכי התורה: לא תתער בה. פירוש כמו לא תחאמר צה מלסון אדנות כענין (דצרים כ"ו) את ה' האמרת היום שהרי אלפיין ועייניין מתחלפיין וכן צלסון רז"ל ערים כמו ארים, ויעס הכ' שלא יסתמס צה כספתה, והנה זה מוסר ודרך ארץ מה"ת. ונסמכה לפרסה זו של יפת תואר פירשה כי שהיין לאיש - שהי נשים האחת אהובה והאחת שנואה ללמדך שאשת יפת תואר זו לא תתיר התורה אלא בקושי גדול ולא דצרה תורה אלא כנגד ילס"ר שהרי לקיף הוא סוכא אותה ואם יש לו בן מתנה יהיה בן סורר ומורס לכך סמך לה כי יהיה לאיש בן סורר ומורה, וכ"מ צדור שלקח את מעכה צהו של חלמי מלך גסור צללחו למלחמה ילא ממנו אצטלוס סצקס להרגו ושכצ עם כסיו לעיני כל ישראל ועשה כמה מחלוקת ציסראל וכהרגו על ידו אלפים ורצבות מישראל ועור הים צזה מדה כנגד מדה הוא חטא צצח סצצ ונענש צאצטלוס צכו שהוא צכו של צח אל ככר הוא סכ' (ס"צ י"צ) סכני מקיס עליך רעה מציהך, וסמ"ך ליה עוד פרשה וכי יהיה צאיש חטא מוספט מוח והומת ללמדך שאם יכלל מן הספחד ילכד צפה, ולמדנו מחוך סמיכות פרסיות אלו סעצרה גוררת עצרה שהרי כשוואין הללו אינן ראויין ואע"פ סכתגיירה אין זה גירות שלמה שלא עשהו כן אלא מיראה ומספחד החרב סאפי"י מי סצא להחגייר מעלמו ארז"ל סצודקין אחריו סעא צסציל מתיין הוא מחגייר או צסציל סורה סיזכה צו או צסציל הספחד או צסציל חסק ואם הוא איש סמא כהן עיניו צאשה יתודיה ואם היא אשה סמא עיניה כהנה צצחור מצחורי ישראל זה דרך תורחנו לא כשאר

ממיכות הפרסיות ג"כ שאלות גוררת מלוא :
(יח) כי יהיה לאיש בן סורר ומורה. סורר מלי
(הוסע ד') כפרה סוררה שאינו מקבל
חוכמה, ומורה שהוא ממרה בדבריו ועושה
הפך רלון חציו. ובתב הרמזין ז"ל כי יש עליו
שני עונשין האחד שהוא מקלה חציו ואמו
והשני זולל וקוצא עזר על מלוא כזד ועזר
על מה שכלטויו קדושים חסיו סנהיה פרושים
מן החלואות וכן כלטויו לדעה הס"י בכל דרכיו
וזולל וקוצא לא ידע דרך ה', ועל הכלל אין
בו עשה חטא מות כי לא הומת בגודל חטאו
אלא ליסר בו את הרבים וזה טעם וכל ישראל
ישמעו וייראו, וכן תמלא בזקן ממלא סהרי
אין בהוראתו חטא שבו יהיה ראוי למוות רק
הוא להסיר המחלוקת מן ההורה וכן הזכיר
בעדים זוממין שנהרגין ולא הרגו וכן הזכיר
במקיה לפי שהוא כהרג בדבורו הרע כלבד
חף על פי שלא עזר הנסח ע"ז ולא שמע
אליו אבל מיתתו ליסר הנשארים ע"כ:

ויסרו אותו. מלקין אותו אחר שהתרו בו:
וחסשו בו אביו ואמו. עד שירלו סכיתם
אם מהלו לו חציו ואמו קודם שנגמר דינו פטור
היה אחד מהם רולה והשני אינו רולה אינו
נעשה בן סורר ומורה:

ואמרו אל זקני עירו בננו זה סורר ומורה. בתחלה
מציאין אותו חציו ואמו לצי"ד של שלשה
ומציאין שני עדים שגנב משל חציו וקנה צמר
ויין ממה שגנב ואכל וצי"ד. מלקין אותו אחד
ההחראה חזר וגנב ועשה כן מציאין אותו לצי"ד
של כיג והעדים עמהם וגומרין דינו ונסקל:
(כא) ורנמיהו כל אנשי עירו. הרי עונש הזהרה
מכין סהרי. לא עכס הכי חל"כ הזמיר
אלא מפסוק (ויקרא י"ט) לא תאכלו על הדם
לא תאכלו אכילה העצמה לידי שפיכות דם זו
אכילה בן סורר ומורה שאינו כהרג אלא על
ידי אכילה מכוונת שאכל סכא' זולל וקוצא
שאכל צמר מסקל חמשים דינר צרענכות
וסותה חלי לוג יין צנרגיות. ומפי השמועה
למדנו שאינו חייב סקילה עד שיגנוב משל חציו
ויקנה צמר ויין גזול ויאכלם חוץ מרשות חציו
בחצורה שכולן ריקנין ויאכל הצמר חי ואינו
חי מצוהל ואינו מצוהל כדרך שהגנבים האוכלין
וישחה היין מזוג ואינו מזוג כדרך שהגרננים
סוחין, אבל אם גנב משל אחרים או שאכל
אכילה זו צרפות חציו או שאכל הצמר חי

וסתה

כשאר החורות שמחזרין אחר האומות ורולים
להרחיב אמונתם בהם זו צאה לכלל ולהתגבר
בכח החרב לכל מי שימאן להאמין וזו צאה
לכלל צכח הדברים ודברי חלקות ופשוטין ויחפאו
על ה' דברים אשר לא כן והוא שהתנבא
עליהם דניאל (דניאל ז') ופוס ממלל רצונן
וכי (סס) ומלין ללד עלאה ימלל וגוי (סס)
ויסגר להסניה זמנין ודה כלוי שיחטוב לסכות
המועדים והתורה סלכו ולא יעלה צירו ז"ל
ויסגר וכי עוד (סס י"א) ועל אל חלים ידבר
כפלאות, ואחר שנורקין אחריו ואין מוליאין
לו עילס מודיעין אותו עול המלות והטורה
סיס צעטייתן כדי שיפרוס ולפיכך לא קבלו
גרים צימי דוד ושלמה צימי דוד סמא מן
הפחד חזרו, צימי שלמה סמא מחמת המלכות
הפונה ססיו צה ישראל חזרו סכל החור מן
האומות צסציל דבר מהצלי העולם אינו מגרי
הלדק ואעפ"כ היו סגרים צימי דוד ושלמה
סרצס וסיו צ"ד הגדול חוססים להם לא דוחין
אותן אחר סטצלו מ"מ לא מקצלין אותן עד
סחראה אחריתן, ולפי סגייר שלמה כסים וכסאן
וכן סמסון גייר וכסא והדבר ידוע שלא חזרו
אלא צסציל חלייה דבר ולא עיפ צ"ד גיירוס
חסצן סכ' כאלו סן ככריות וצאיסורן עומדות
ועוד ססוכיה סופן על חחלתן ססן סיו עוצדות
סעיג סלתן וצכו ססן צמות והעלה עליהן סכ'
כאלו סוא צכאן סכאמר (מ"א י"א) אז יצנה
שלמה צמה, ולכך דרז"ל קסים גרים לישראל
כנגע לרעה סרובן חוזרין צסציל דבר ומטעין
את ישראל וקסה הדבר לפרוס ססן אחר
סכנגיירו וצכ"מ מליכו ססיו סגרים לישראל
סכה למכסולות וכזקים, צמדבר צמעסה סעגל
ערצ רצ סיו סנה וכן צסאלה הצמר (צמדבר
י"א) והאספסוף אשר צקרבו אלו סגרים סס
סיו חחלה לכל הרעות וראסיה מדון, וכסס
סלמדנו מחוך סמיכות פרסיות אלו סעברה
גוררת עברה כן למדנו מן הפרסה סמליה
גוררת מלות סהרי כחוצ למטה כי יקרא קן
לפור לפניך מה כחיצ אחריו כי חנה ציה
חדס ועסיה מעקה אס קיימת מליה סלוח
סקן חזכה לצכות ציה חדס ולעסות מעקה
ותזכה עוד לצגדי למר וסססן לכך סמך. לו
לא חלכס סעטכו ותזכה למלות ליליה לכך סמך
לו גדילים סעסה לך ותזכה לאסה לכך
סמך לו כי יקח אים אסה וסא לעדה מחוך

ושמה סיין חי הרי זה פטור לפי ש"א לו
 להמשיך בזה ולעמוד על הנחנה זו ולהתמיד
 בה ומקרה הוא היה לו, ודין זה של קורר
 ומורה אינו כמשך אלא ג' חדשים בלבד שהרי
 אמרת תורה כי יהיה לחיט זן ולא עכסה את
 הקטן שאינו חייב במלות ולא את הגדול לפי
 שהוא צדקות עלמו וכבר ילא מרסות אצ"ה, וכן
 קבלו חכמים ז"ל שאין זה אלא צדן י"ג שנה
 ויום אחד שהציא שתי שערות עד סוף שלשה
 חדשים ולא יותר שהרי משהציא שתי שערות
 ראוי להוליד ויהיה העובר נכר בשלשה חדשים
 וכח"כ כי יהיה לחיט זן זן ולא אצ"ה, וכן
 קבלו חכמים ז"ל שאין הצת כידוכית בדין זה
 שכל זן ולא צה, והטעם לפי שאין דרך הצת
 להמשיך באכילה וסחיה: וכל ישראל ישמעו
 וייראו. היו מכריזין בכל ישראל ב"ר פלוני
 סקלו את פלוני מפני שהיה זן קורר ומורה,
 אמרו רז"ל כי דין זה של קורר ומורה לא חירע
 מעולם, והוא שהמלא צפ' זן קורר ומורה חציא
 זן קורר ומורה ועיר הכדחת לא היו ולא
 עחידין להיות ולמה נכתבו דרוש וקבל שבר,
 וא"כ יש לסחול מפני מה הולכת תורה להודיע
 ולכחוצ מה שלא היה ומה שאין עכינו כוהג
 בדרך העולם, אבל זה היה מחכמת החורה
 ללמד דעת את העם בגודל חיוב אהבת הש"י
 שהרי אין לך אהבה הזקה בעולם כאהבת האב
 והאם לבן וכיון שהזן עובר על מלות השם
 יתעלה וזה דרכו ככל לו חייצין הם שהגבר
 עליהם אהבת הש"י על אהבת הזן עד שיטערו
 להציא אותו הם בעלמון לצ"ד לסקילה, וכבר
 בא הענין הזה בחיוב גודל אהבה להש"י מפורש
 בתורה בענין העקדה כי אברהם עם תיזה
 אהבתו של יצחק עזה וחזקה כזן שבה אליו
 אחר הזקנה ותיאוש אעפ"כ כסלוסו להקריבו
 עולה ערה צדצר מיד והגביר אהבת הש"י על
 אהבתו של יצחק, ועל שלמות המעלה הזאת
 קראו (ישעיה מ"א) אברהם אהבה ואז נחפרסם
 לכל העולם גודל חיוב האהבה לשם יתעלה
 שהיא ראיה לעבור כל מיני אהבה, ומה אמרו
 דרוש וקבל שבר, כך שומעתי מפי הרב ר"ש
 מורי סיחיה. ומה שנמלא שם אמר ר' יוחנן
 אבי יצחקי על קצרו של זן קורר ומורה ועל
 חלה של עיר הכדחת אפשר לומר דפליג אצרייהא
 או שם הא דר' יוחנן לא היה זן קורר ומורה
 גמור אלא בענין הנשלוס אבל לא היה זן קורר

ומורה גמור כדין תורה שנבחר לסקילה:
 (כג) לא תלין נבלתו על העץ. אזהרה שלא
 ישהה שם החלוי זלילה ומכאן דרז"ל
 אזהרת תלין את המה וכן אמרו התלין את
 המה עובר בלא תלין לפי שכל' על העץ מה
 עץ שהוא כוול אף כל שהוא כוול חליו לכבודו
 מותר, והנה כלל המלות הזו שהתלין החלוי או
 המה בארץ ישראל עובר בשנים בלאו ועשה
 משום לא תלין ומשום עשה דקבור הקצרו,
 וכראה לי כי כיון שחטאו של אדם גרם שלא
 היתה לו לינה בג"ע הוא שבי' (תהלים מ"ט)
 ואדם ציקר כל ילין היה ראוי שהתורה לא
 תחוש על לינתו אלא ילין ויחצוה אבל התורה
 והמלות מיוסדים על אדני החכמה והטעם
 מפורש בבי': קללת אלהים תלוי. ע"ד הפסע
 זלזלו של הקצ"ה אם ישהה שם לפי שלא
 היה כחלה אלא מנדף ועובר ע"א ואם יספכו
 שם יאמרו הכל מפני מה זה חלוי מפני שצרך
 את השם או מפני שעמד ע"א בכך וכך עבודה
 והספור בעניני ע"א הכל זלזול צכצודו של
 מקום וא"כ מלת קללת כוללת שתי לשונות
 קללה וקלות, וכן פירשו רז"ל צפ' נבחר הדין
 בזמן שהאדם מלעער מה לשון אומרת קלכי
 מראשי קלכי מזרועי כלוי שהעולם קל הוא לו
 מתוך כחו וכן הסכימה מלעערת על האדם
 המלעער והגורם מיתחו בענין שבי' (סמות ג')
 כי ידעתי את מכאוביו וכן (ישעיה ס"ג) בכל
 לרחם לו לר, וכן ואקוץ צם מלשון קוליס וזהו
 קללת אלהים והעלו שם אם כן ככחוצ רחמנא
 קלת מאי קללת שומע מינה תרתי:

והחכם ר"א ז"ל כהנ כי קללת אלהים חלוי
 קללת השם חלה אל מקום קרוב מן
 החלוי ויש לו קוד מודצק נכפס על כן ולא
 חעמא: ועל דרך המדרש כי קללת אלהים
 חלוי מוטל לשני אחים שהיו דומין זה לזה
 אחד נעשה מלך ואחד נחפס ללסמים ונחלה
 חרואה אותו אומר המלך חלוי ע"כ.

וע"ד הקבלה באור הכחוצ והמשל כי המלך הוא
 הכבוד הנקרא ללס אלהים כלומר כדל
 ממנו כלומר עבר אלהים וכיון שהחלוי צדמות
 ללס אלהים הנה הוא קללת אלהים אם לא
 יקצר צימו וישהה שם זלילה שהוא זמנם של
 מדה"ד, והעוזן מזה כי אין קללת אלהים אם
 יספכו שם מהנקר עד הערב ובלבד שלא ילין
 וזה מצוה:

כב (ה) השב תשיבם לאחריך. מלות התורה שנהיה זהירים בהשגחה אצדה לבעלים, ומכפל ההשגחה דרז"ל אפי' מזה פעמים וכ"ז מדרכי החסד והרחמים ללמד שכלנו עם אחד ראויים שיהיה לנו אב אחד וסירלה כל אחד צמועלת מצרו וסיחמול על ממנו וזין שהיה האצדה צ"ח צין שלא תהיה צ"ח חייב הוא להחזירה לרשותו וז"ש וכן העשה לחמורו שהוא צ"ח ובהמה עממה וכן העשה לשמלתו אע"פ שאינו חסוד כצ"ח וכן העשה לכל אצדה אחיך אחד מעשר כלים אע"פ שאינו חסודין כשמלה לא תוכל להחמול שלא תחזירו לידו, וז"ש לא תוכל להחמול אין להצין אותו בהשגחה אצדה בלבד אלא היה צמאר כל הפרטים ושאר כל החמולות שציד האדם להציאם לחצרו או להקיר ולדחות כזקו ממנו הרי הוא חייב בכלן וכענין שאמר הכי (ויקרא י"ח) ואהבת לרעך כמוך, דרז"ל והחמולת מהם וכח"צ לא תוכל להחמול כילד זקן ואינו לפי כבודו והחמולת הא שר צני אדם לא תוכל להחמול: וע"ד המדרש והחמולת מהם מצני אדם לא תוכל להחמול מהקציה שהוא היודע את הכל וכענין שכתוב (ירמיה כ"ט) ואנכי היודע ועד כאן ה'. ואם תשכיל עוד צמלות השגחה אצדה תמלא כי יש בה רמז והחמולות לענין תחסימ סקציה מחזיר אצדה לבעליו צמחרת הימים סיטוד כל אחד לגורלו הראשון ועם מי שיזכה צו ראשון ואז יהיה האחרון מחזיר אצדה לבעליו אע"פ שים סוצרים כי בעליו הוא האחרון ושם חסוד לצמן תחיתה, וז"ש (תהלים קל"ט) גלמי ראו עיניך כלומר הכח המסכיל שלי ראו עיניך ועל ספרך כל הגלמים יכחצו והימים סכולרו בהם ולאותו כח אחד בהם וסוד האחרון שתחיה חזרת אל אישה הראשון או אל האחרון או שתחלק להם בהתחלק הכר או שיחגבל עפרם אליה, ומפני שהזכיר כאן צענין האצדה לסון כדחים לכך אמר וכן העשה לכל אצדה אחיך אשר תאצד ממנו ומלאתה לא תוכל להחמול אינך רשאי להחמול מהקציה לצלתי ירח ממנו כדח: (ד) לא תראה את חמור אחיך. צפרשה מספטים הזכיר כי תראה חמור סוכאך וכאן חמור אחיך ללמדך שאלו הים סוכאך סיחזור אחיך לענין העזר שתקום עמו ושהסכת הסכאה ותזכור האהבה: (ה) לא יהיה כלי גבר על אשה. מנע סכתוד

כלי זיין מן האשה נדי שלא חלה למלחמה ויהיה סבה לצנות וכן האיש אם ילצס סמלת אשה וסיחערצ עם הנשים כל זה חועצת ה', וכן דרז"ל כי חועצת ה' אלהיך דצר המציא ליד חועצת ומן הכחוד הזה למדנו דז"ל מפי הסמועה שאקור לו לאדם להחקט צקסוט המיוחד להן כגון לראות צמראה וכיו"צ וסוד אחד מן הסלשה דצרים שהולכרו חכמים להחיר לצ"ח רבי וסמיע מינה שאקור הוא לשאר צני אדם סיסחכלו צמראה לפי שהוא קסוטי הנשים אלא איכ היה סופר שהחירו לו להסחכל כדי לחזק כח הראות או שהוא חולס וחלוט ורולה להסחכל צמאר פניו הרי זה מותר שאין זה זה צכלל קסוט ואינו דרך תלות ופתורי ילמיר, ועוד ארז"ל לקט לצנות מחוך סחורות חייב מסוס לא ילצס גצר סמלת אשה, ועוד דרז"ל כי מה שהרגה יעל לסיקרא ציחד ולא סרגתו צסקין מסוס לא יהיה כלי גבר על אשה: (ז) שלא תשלח את האם ואת הבנים תקח לך. ע"ד הספט ילות סכתוד צקיום המין וסלא לעקרו שאע"פ שתחירת חורה סחיעת צ"ח לחמולת האדם לא תחיר הססחה והעקירה בהם ואלו לקח האם עם הצנים כאחד סוד כאלו הכרית המין ססוד, ואמר למען יעצ לך סהסס יחמול עליך, וסארכת ימים כאסר לא הכרת כל המין ועוצת האם ולא עקרת המין, וכשאמר והאם רוצלת על האפרוחים או על הצילים גלה לנו סכי צזה כי הצילים ססזכיר הם הצנים וקרא את הצילים צנים לפי סמסס יולאים הצנים, ויעלה צידינו מזה שאינו חייב צמלות עד שיהיו הצילים סלמים ראויים לצנים ואם היו סצורים אינו חייב צמלות, וסזכיר אפרוחים וצילים צלסון רצים סכן המכנה ואף אם האם רוצלת על אפרוח אחד או צילה סלמה אחת חייב צמלות, וסרמב"ם ז"ל כחן עם צמלות צפרק מ"ח מספר המורה ססוד כדי שלא תלעער האם צרלית לקיחת הצנים סאלו לקח הצנים צפני האם היתה האם מלעערת כענין מלות אותו ואם צנו סאין לסחוט סצן צפני האם כי סהצת האם וחמולתה על פרי צמנו אינו כמסך אחר ססכל אלא אחר פועל סכח סמדמה ואם צנהמות ועופות חסה החורה כס"כ צצני אדם, ואיכ זה וזה כדי סכתרחק מחדת סאכזריות וסכתסנה צמדת סרממנות: וע"ד סמדרש סלה סמלת את האם אין

רעה נכפס וכענין שאסרה תורה (ויקרא כ"ז)
 לשחוט אוהו ואח זכו ציוס אחד וכענין שנלסוינו
 בתורה שבעל פה דרך רחמנות לא דרך חכמיות
 נשחיתה כלומר ולא מן העורף והוא דעת הרב
 צבי המורה ובצר הזכרתו למעלה. וע"ד הקבלה
 שלח השלח את האם היא הניכה שממנה יסאנו
 הסצע שסע בכל שטטה ושטטה לחדם פני
 אדמה והיא קן העולם ונקראת אס העולם,
 וכן תולא צבי הצהיר מאי דכתיב שלח השלח
 את האם ולא אחר את האז אלא שלח השלח
 את האם בכזר אותה שנקראת אס העולם
 דבי (משלי כ"ח) כי אס לניכה תקרא ומאי
 ואח הצבים הקח לך רבי רחומאי אומר אוהם
 צבים שגדלה ומאי כיכסו שצעת ימי החג ושצעת
 ימי הסצוע ע"כ, והשלוח הזה אינו אלא צעוף
 טהור והיא עצודה וכבוד לאותה שנקראת אס
 העולם שא"א ללוקחה ואין שם היום נחפס זה
 כי היא למעלה משצעת ימי צדאסיה שאיכה
 נגמרת צמנין וכענין שכתוב (חללים קמ"ז)
 ולחצונתו אין מספר, וכן העשירית נקראת אס
 כענין שבי (שמות כ') כזר אס אציק ואח
 אחך ואמרו רז"ל (משלי כ"ח) גוזל אציו ואמו
 אין אציו אלא הקצ"ה ואין אמו אלא ככס"י
 וסכר צמתי מלות הללו הוא אריכות ימים
 אלא שצמלות כבוד אס ואס הזכיר על האדמה
 וכן (דברים י') צמסקלות וכאן צמלות הקן
 אחר למען ייטב לך והארכת ימים ולא הזכיר
 על האדמה, ובאור והארכת ימים מאריך אחד
 מן הימים שבי (שמות ל"א) כי ששת ימים.
 ויש עוד דעת אחרת שיש בקיום מלה זו
 ההתעוררות רחמים על כל העולם והוא
 כי מתוך שהוא משלח את האם הנה היא
 מלעשרת ודואגת על חרצן קנה ורחוק צניה
 ומלעשרת והולכת ורולה לאצד את עלמה ומתוך
 לערה הגדול הסר העמונה על העופות מצקס
 רחמים מהקצ"ה ואז הקצ"ה שבי (חללים
 קמ"ה) ורחמיו על כל מעשיו מעשיך שפע
 הרחמים על כל המלמערים והלריכים רחמים
 יתרחם עליהם כמלאה אומר שהמקיים מלה זו
 ומשלח הוא קצה לעורר רחמים על כל העולם
 ועוז לו עמם וז"ש למען ייטב לך והארכת
 ימים כלוי אותו השלוח יהיה לעוז לך והארכת
 ימים עליו כי אריכות ימים צקנת הרחמים.
 ומצאתי צמדרש צאלה מדברים רבה מלות שלוח
 הקן שברה צבים אחר הקצ"ה אס אין

אין לך קלה בכל המלות משלוח הקן ומה
 שברה למען ייטב לך והארכת ימים מלמה"ד
 למלך שהכנים פועלים לשדהו לנטוע ולא גלה
 להן סכר נטיעתן לערצ כל מי שנטע אילן
 אחד נתן לו זהוב אחד, התחילו הכל המהין,
 ומה זה שלח נטע אלא אילן אחד קל ופחות
 כותן לו זהוב אחד אלו שנטעני הרבה עאכוי"כ,
 כך שלוח הקן שאין צו חסרון כיס שכוך כך
 שאר מלות שיש בהן חסרון כיס וטורה והללח
 נפשות עאכוי"כ לכך לא פירש הקצ"ה לישראל
 סכר המלות כדי שיהיו עושין אותן כלן שכן
 מלינו המלות שהם צדמיון אילנות מעושין פירות
 ים אילן עושה פרי חסוב יותר מחצרו וכן ים
 מלה שסברה גדול וכזר ידעת שמלות הבכסת
 אורחים פרי שברה צבים והראיה שרה אמנו
 גם הסוכות (מ"ז ד') שקבלה לאלישע, וכן
 ים מלה שסברה אריכות ימים כמלות כבוד
 אס ואס ומלות שלוח הקן והאמנם עיקר
 אריכות ימים זה לעזה"צ הוא שכלמר (ישעיה
 ע"ז) והיה כעוף כודר קן משולח חסיכה צכות
 מואז מעצרות לארכון זס"כ (ירמיה י"ז) קורא
 דגר ולא ילד עושה עושר ולא צמספע צחלי
 ימיו יעזבו וצאחריהו יהיה ככל, מה כתיב
 צמריה כסא כבוד מרום מראסון מקום מקדשנו
 מה ענין זה לזה הקורא הזה מציא צילים
 משאר עופות ויוסצ עליהם עד סילאין מקליפיהם
 והן נעשין אפרוחין והן עולין אחרי ומורטים
 את כנפיו ואוכלין אותן כשהוא רולה לפרוח
 אינו יכול שנמרטו כנפיו מולאו היה או שרץ
 ואוכלו מי גרם לו על שגזל צילים שאינן שלו
 כך יהיו הכסדים שפסעו ידיהם צכסא כבוד
 מקום מקדשנו החריצו וסרפו את סיכלנו והגלו
 את ישראל ומואזים ועמוכים הקצ"ה יאצד
 זכרם כענין שבי (לפניה צ') לכן ח"י אכי נאס
 ה' לצאות כי מואז כסדוס תהיה וצבי עמון
 כעמורה ממסק חרול ומכרת מלח וסממה עד עולם
 שאריה עמי יצום ויתר גוי ינחלוס ע"כ צמדרש :
 ומצינו שלמה המלך שהסוה צתי מלות אלו
 כאחת הוא שאמר (משלי ל') עין חלעג
 לאצ וחצו ליקחת אס ואמרו צירוסלמי פיק
 דפאה עין חלעג לאצ זה כזר אס ואס וחצו
 ליקחת אס זה שלוח הקן שהתורה פירשה שכוך
 וצא שלמה ופירש עונשן : וע"ד הסכל שלח
 השלח את האם טעם המלה ללמדנו על מדת
 הרחמנות וסכתרחק מן האכזריות שהיא חכונה

רבינו

תצא כב

בה"י

קנט

לך זנים חכי כוחן לך זנים מוכין סנאי שלח
 חפלה את האם ואת הזנים תקח לך שלח
 חפלה את האם ומה שבר אתה כועל את הזנים
 תקח לך והעדרם הזה ירמוז אל הסוד הזה
 שהזכרה, וזאת אומרת כי המדה שהיא היא
 מקום הזנים עם עמדה חכה זכוכה החפלה
 כשפלה זנים עמה שאמרת (פ"א ח') והחפלה
 על ה' עם הוא העולם שכלו טוב העולם שכלו
 חרוך סנאי (תהלים ל"ז) והמענה על ה' לכך
 חס מלך זה צפורה למען יעזב לך והארכת
 ימים, ואמרו צמק' כד' פ' תיכונת מה יעשה
 אדם ויחכם יבקש רחמים ממי. שהחכמה שלו
 סנאי (מסלי צ') כי ה' יתן חכמה, מה יעשה
 אדם ויהיו לו זנים יבקש רחמים ממי שהזנים
 שלו סנאי (תהלים קכ"ז) חכה כחלת ה' זנים,
 והנן המאמר הזה איך קדמו החכמים לרכים
 הללו כסדר העדות, ומלך זה מן המלכות
 המקובלות והחכמים ז"ל תקנו זרכה זכלן ולא
 תקנו צו לפי שאינה מלכות מחוייבת כמו שאר
 מלכות ואינו חייב לחזר אחריה במכוון אלא
 כשיזדמן לו וז"ל כי יקרה ועוד שאינו חייב
 צטלוח אלא כשהוא רולה ליקח הזנים :

(ח) ועשיה מעקה לנגד. ע"ד הפסוק יזהיר סיסחמר
 חאדם מן הסכנה בענין שבי (דברים ד')
 הסמר לך וסמור נפסך מאד ולכך ילך כי
 כסיצנה ציתו סיעסה מעקה לנגד ולא יכח
 צדסותו כזק ומכסול להכסל צו זני אדם ולא
 יסים דמים צניה, וכענין זה המגדל כלל רע
 או המעמיד קולם רעוע צחוד ציתו וכן הזכירו
 ז"ל, כי יפול הכופל שמה יפול : וע"ד המדרש
 ועסית מעקה לגגך כי יפול הכופל ממנו, ראוי
 היה ליפל מעסה ימי צראסית אצל אתה לא
 חגרום שמהא מיתהו על ידך, וענין המדרש
 הזה כי כל הצראים כלן כצראו צחפלים ורלונם
 ותקניה הודיעם צראסית הצריאה כל עניניהם
 כלם וכל המקרים העחידים לצא עליהם וכן
 הודיעם ימי חייהם ומיתחם היאך חהיה וכן
 ענין מזוכתם אם צריוח אם צלער אם ע"י
 עלמן אם משל אחרים וכן דרז"ל כל מעסה
 צראסית לרעסם כצראו ללגיונם כצראו סנאי
 (צראסית צ') וכל לצאם והכל רלו וקצלי וע"י
 אמרו ראוי היה ליפול מעסה ימי צראסית
 ואעפ"כ ים עונם גדול למי סמקצב ולכך ועסית
 מעקה לנגד : וע"ד הקצלה ועסית מעקה לנגד,
 אחר שהזכיר צטלוח תקן הצניה שהיא האם

לסצעה זנים סגדלת הולך להזכיר צמלות זו
 היראה והחכמה הדצקים עמה כדי להסלים כל
 העשר כי המעקה הוא דבר הסוצב והמקיף
 והוא מקור עליון קדוש הוא צחכמה וצחצוכה
 וצדעת והגב הפרוש על הצית הוא החכמה
 ולכך לריך הגב מעקה כדי שלא יפריד ויקלץ
 כי ראסית חכמה יראה ה' וזהו עשר ולא חסע
 סאל"כ יסים דמים צניה ה' ויסים אסם צנפסו
 להסחכן צעלמו וצודאי יפול ממעלתו ויכסל
 צהסגתו זהו כי יפול הכופל ממנו ולא אחר
 פן יפול כי צודאי יפול מעם כיון שאין מעקה,
 או יאמר כי יפול הכופל ממנו כי יפול כמו
 הכופל ממנו וירמוז לחליסע צן אצויה אחר
 שגפל וקלץ צנטיעות ואעפ"י שהוא לא כפל
 ממנו מלוחו מקום מעם סהיה קלולו למעס
 מ"מ הכל כקרא קליץ צין למעס צין למעלה :
 (ט) לא חורע כרסך בלאים. קצלו רז"ל שאינו
 חייב עד שיזרע חטה וסעורה וחללן צמפולת
 יד ז"ל לא חורע כרסך בלאים, כרסך הוא
 החללן בלאים הם חטה וסעורה, ודקדקו זה
 רז"ל מע"ס כרסך בלאים ולא אחר כרסך לא
 חורע בלאים כמ"ס (ויקרא י"ט) שרך לא חורע
 בלאים שאלו אחר כן הייתי מצין כרסך שהוא
 חורע חללן לא חורענו בלאים שהן חטה וסעורה
 אצל עכסו כשאמר כרסך בלאים ים לחצין
 שהוא חורע זריעת החללן והכלאים באחד איכ
 אינו חייב עד שיזרע חטה וסעורה וחללן
 צמפולת יד כקצלת רז"ל ומי שזרע חטה וסעורה
 וחללן צארץ לוקה צ' אחת מעים כלאי זרעים
 ואחת מעום כלאי כרס, כלאי זרעים אינו
 חייב צהן אלא צארץ אצל כלאי הכרס אפי'
 צחולה לצרץ צמון חזה חייב מדרצון מחוד
 שהחורה החמירה צהן איסור הכאה צארץ סנאי
 פן תקדס ודרז"ל פן חוקד אש, ועסם איסור
 הכלאים קידו הוא ערצוצ הכחיות העליונים
 למעלה וכבר הארכת צפסוק את חקותי חסמרו
 צסדר קדושים חסיו : (י) לא חורש בשור
 ובחמור יחדו. דבר הכחוצ צהווה שור וחמור
 שור וחמור צחריסה והיה לכל עבודה שאסור
 לצווג שכי מיכין באחד למסוד צהן את העגלת.
 וכתב החכם ר"א צעסם מלך זה כי ה' חמל
 על כל מעסיו כי אין כח החמור ככה
 הסור ולפי דבריו יהיה שור וחמור דוקא ולא
 צהמות אחרות ואין זה רעת רז"ל אצל עקר
 העסם צמלות זה מעום חסם כלאים כי שמה
 יצאו

יצאו להרצעה ודרך עוצד אדמה להציא למדו
אל הרפת ואולי יצאו להרצעה ויעשו ולדות
מסוכים ולהכחיש מעשה צדאסיה סכאמר זו
(צדאסיה חי) למיכה למיכסו, ומה סיחזק הטעם
הזה מה שסופס זאמלע צהוך שני פסוקי
הכלאים פסוק של לפני לא תזרע כרמך ושל
אחריו לא תלצט טעמכו, לפי סכאיסור הכלאים
כלטויכו זו סלסה דצרים צקרקע וצצסהמה
וצצגדים ולכך קדר צכאן סלסה חלקי הכלאים
צג' פסוקים צזה אחר זה וצקדר קדושים
נחצצרו סלסתן צפסוק אחד היא סאמר (ויקרא
י"ע) אח חקותי ססמרו צסמחך לא חרציע
כלאים סדך לא חזרע כלאים וצגד כלאים
סעעכו לא יעלה עליך: (יא) לא תלבש שעטנו
צטר ופשהים יחדו. ארובים או ספורים זה צזה
זהו יחדו אצל מותר הוא ללצוט צגד של למר
על צגד של פסחים סאין זה יחדו, ועורות
של למר מותר לחופרן צחוטי פסחן לפי סאיין
צגד, וסוד סמלוה הזאת צצר כחצחי צקדר
קדושים: (יב) גדלים תעשה לך. נקראו הלילות
גדלים, וקצלו רז"ל כי מה סנכסמה פרסת
לילית לכלאים להורות סמלוה לילית דוחה אסור
כלאים ודרסיין סמוכין סאם לא צא להחיר
כלאים צמלות לילית למר הולך להזכיר כאן
אסור כלאים ולהסמיכו למלות לילית והלא
צצר הוא מוזכר צקדר קדושים, וסוד מלות
לילית צצר הזכרתיו צמקומו צפרסת ויאזר,
ולסון גדילים סהזכיר כאן צמלצוט הלילות
הוא רמז למ"ס (סהלס ק"ד) ה' אלהי גדלת
מאד סוד וסדר לצסת וסצן זה, כי סלוצט
לילית צל"צ חועין הוא דונמא וזה מצואר:
על ארבע כנסות כסותך. מתי"ס צפרסת לילית
(צמרצר ע"ו) על כנפי צגדיהם היה האדם
מצין לחייב צלילית כל מה סנקרר צגד כענין
סכ' (סמות כ"ח) ואלה הצגדים אטר יעשו חסן
ואפור ומעיל ואפי' אין לו אלא סחי כנפים
או סלס צלצד סהרי הוא אומר כנפי צגדיהם
אצל סכ' הזה יבלה עמה סאין חיוב הלילות
צכל צגד אלא א"כ יס לו ד' כנפים כענין
העליות והסדיין וכיו"צ ועלית צה סחים
וסלס כנפים פטור מן הלילות סהרי כחוצ
חרצעה אצל צעלת חמס חייצת צלילית סהרי
יס צכלל מאחים מכה ויס צכלל חמס חרצע,
וכן ארז"ל על חרצע כנסות כסותך חרצע ולא
סלס אחס אומר חרצע ולא סלס או אינו

אלא חרצע ולא חמס כסותך אומר אטר חכמה
זה הרי צעלת חמס אומר הא מה חכי מקיים
חרצע חרצע ולא סלס, ומה ראיית לרצות
צעלת חמס ולהוליא צעלת סלס מרצה חכי
צעלת חמס סצכלל חמס חרצע ומוליא חכי
צעלת סלס סאין צכלל סלס חרצע: (יז) ופרשו
השמלה. אין זו סמלה ממש אלא סנוסאין
וכותיין צענין זה עד סיתחורו הדצרים כסמלה
כן פירס". אבל סרמציין פי' סהוא סמלה ממש
סאל"כ מה עינה של חס לצא לצ"ד ודי צאציה
סיחצע חציעתו ויאמר"ה חס צחי נחתי לאיס הזה
וסאם לאו צעלת דצרים דידית היא אצל מפני
סהוא סמלה ממש ודרך הנסים להסעסק צזה
ולהיותן צקיאוח דרמים לכך נזכרה סאם צפרסת,
וז"ל סכ' סהזכיר סמלה ולקח חצי סנערה
ואמה והוליאו וגו' צסכיהם ידצרו, ואח"כ יחזור
לאצ לצדו ואמר חצי סנערה וחזר ואמר ופרשו
הסמלה צסכיהם כי אחר סקדר סאצ טענותיו
צצ"ד יתפוט צסמלה סהציאה אסחו חחס כנפי
כסותם ויפרסו אותה סכיהם לפני הצ"ד ע"כ.
וסעם ועכסו אותו מאה כסף, כחצ הרצ ז"ל
צספר סמורה לפי סמחר האסה סנזכר
צחורה הוא חמסים כסף והא"ס הזה סמוליא
סס רע רלה להפסיד ממנה כחוצתה ולסוערה
צלא כלום לכך חייצתו חורה לסלס סכפל
כענין (סמות כ"צ) אטר ירסיעון אלהים יסלס
סנים לרעהו וכענין סמליכו צעדים ווממים
סהם נענסיס כפי מחסצחס כן מוליא סס רע
זה הוא רלה לצא עליה דרך זכות לכך ויפרו
אותו הוא רלה להפסיד ממנה חמסים לכך
ועכסו אותו מאה, הוא רלה לצגוד צה ולסלחה
לכך לא יוכל לסלחה: (טז) ולקח אבי סנערה
ואמה. חס סס צחיים או ממוכה צית דין:
(כג) וסחו גם שניהם. הא"ס ססוכב עס אסה
צעולת צעל-והאסה, אעפי' ססכיהם חייצין
הכה פסע הא"ס גדול מפסע האסה וזהו סהולך
לחזור הא"ס ססוכב עס האסה והאסה חלה
הפסע צא"ס ססוכב ולא אחר והאסה סכסכצת
כן פירס סרמציין ז"ל, ודרז"ל צפ"ק דקדוסיין
ומהו גם סכיהם כססכיהם סוין כלומר צחיוצ
מיחה לאפיקי גדול סצא על סקענה דלאו צה
עוכסין היא ועוד דרשו גם סכיהם לרצות אה
הולד וכדאמריין צערכין האסה סיולחת ליהרג
אין ממחיין לה עד סחלד יסנה לה על מסדי
ממחיין לה עד סחלד דאמר רבי אצרו אמר

רבי יוחנן גם שניהם לרצות את הולד :
(כד) על דבר אשר ענה. היה לו לומר אשר
שכב כי אם הולך לענותה הרי חנוכה
היא ופטורה וא"כ איך יחייבה הכ' שקילה,
אלא צודאי לרלוכה היה ומה שהזכיר לשון
ענה כלוי' סתמוצ אוחו כמענה לרובו צסקילה
וכתשוב את האשה כמתרלה לחייב אותה מיתה
מאחר שהיה צעיר והיתה יכולה ללעוק ולא
לעקם וכתשוב את האיש כמענה ואונס אותה
כשלא פתה אותה קודם לכן וכחייבהו מיתה,
ומה שהזכירה תורה עיר וסדה אינו דוקא שאם
זנתה צעיר לרלוכה סתקלה ואם נאנסה צסדה
שהיא פטורה שהרי הכ' לא דבר אלא צהוה
סתאונס מלוי צסדה ולא צעיר וצודאי אם
נאנסה אפי' צעיר פטורה ואם זנתה לרלוכה
צסדה חייבה ותכל חלוי צעדות העדים :

(כו) כי כאשר יקום איש על רעהו. צארו לנו
רז"ל טעם האריכות הזה צמשל סרולח
והים מקפיק סיחן טעם על אונס שלה שאמר
לעקה הנערה המאורסה וע"כ דרשו צו הרי
זה צא ללמד וכמלא למד כלוי' סרולח צא ללמד
על נערה מאורסה וכמלא אף למד מענה מקיש
נערה מאורסה לרולח מה רולח יסרג ואל יעבור
כלוי' שאם ילוח עליו אנס להרוב את חצרו או
יסרגוהו ים עליו למסור עלמו להריגה ולא
יסרג מסוס דסברא הוא וכדאמר רצא מאי
חזיה דדמא דירך קומק טפי דלמא דמא דההוא
בצרא קומק טפי וע"כ אין דוחין כפס מפני
כפס, אף נערה המאורסה אם אומר לו לאדם
סיצא עליה או יסרגוהו יסרג ואל יעבור, ואפי'
על אשה פכיה ארז"ל צההוא בצרא שהעלה צלצו
טיכא עליה ונעה למות לרוב חסוק צה ואמרו
הרופאים שאין לו תקנה עד שהצעל לו או תעמוד
לפניו ערומה שאלו לחכמים ז"ל ואמרו ימות
ולא הצעל לו ימות ואל תעמוד לפניו ערומה
ימות ואל תספר עמו מאחורי הדור מסוס
בדרן של עריות ופגם משפחה, ומה נערה
המאורסה כחן להלילו צנפסו של אונס סכאמר
ואין מושיע לה הא ים מושיע לה חייב להושיע
צכל דבר סיכול להושיע אף רולח כחן להלילו
צנפסו כלוי' כי מי סרולח אדם רודף אחרי
חצרו להרגו חייב להלילו לכרדף צנפסו של
רודף, ומפעם זה סחירו רז"ל צאסה העקסה
לילד ומסוכנה סרצה שמוחר להמית את העובר
כדי להליל את האם וזה מדין רודף שהרי

עובר זה הוא מלך לאמו ורולה הוא להמיתה
וכיון סכן רודף הוא ומוחר להרגו ומלילין את
הכרדף שהיא אמו צנפסו של רודף שהוא
העובר ולפיכך מותר להסקותה מסקה או לעטן
אותה כדי סימות הולד וילא ואימתי כשלא
הוליא העובר ראשו ורובו אצל הוליא ראשו
ורובו הרי זה כאלו נולד צצר ואסור ליגע צו
לפי שאין דוחין כפס מפני כפס, וכן שכינו
צאסלות האשה המקסה לילד מחתכין העובר
סצנעיה ומוליאים אוחו אצרים אצרים מפני
סחייה קודמין לחייו, ילא רובו אין כובעין צו
סאין דוחין כפס מפני כפס, ובסנהדרין פרק
צן סורר מקסינן אמאי אין דוחין והא אמרה
קטן רודף כחן להלילו צנפסו ואפי' רודף הוא
ומשכי הא קטן לאו רודף הוא דקטן צעי
למיפק ומן סמיא- הוא דרדפי עליה, וטעם
לעקה כלוי' צאפסר הוא סלעקה, או יאמר אם
לעקה אין מושיע לה כי אפי' סממו סלא
לעקה פטורה כיון שאין מושיע לה :

כז (א) לא יקה איש את אשת אביו. צאנוסה
אציו הכ' מדבר ולכך סמך פסוק זה
לאנוסה: ולא ינלה כנף אביו, צסומרת יצס
של אציו סכחוב מדבר: (ב) פצוע דכה, זה
סכתצקעו ציליו או אחת מסן, וכרות שפכה,
מי סככרת לו האצר שהוא כלי סממנו יספוך
סמים וסזרע, בקהל ה', סלא יחשב כאחד מקהל
ה' סיקח צה ישראל וסממנו לפי סעקר הנסואין
לפריה ורציה כי לא סהו-צראה לסבת ילדה
וכיון שאין אלו ראויין לסוליד הרי נסואין
הללו לצעלה, ומ"ש צקהל ה' נראה שהוא מותר
צאסה סאיכה מקהל ה' כגון גירות ועסומרת
כי לא אמר הכ' פלוע דכא וכרות שפכה לא
יסא אסה שאם אמר כן היה מובן מזה שהסממים
סלא לקיום סמין הים אסור אצל עתה מסוך
מה שאסר צקהל ה' וסחיר לו סלא צקהל ה'
יורה שהסממים מותר אפי' סלא לקיום סמין :
(ג) לא יבא מסור בקהל ה'. אינו מותר ליקח
צה ישראל אצל מותר הוא צגירות ססחורה
אמרה צקהל ה' וקהל גדים אינן כקראים קהל
ה' ולסון ממזר הוא מי סכולד מן סעגיות
סיס צהן כרת או מיתה צ"ד, וצירוסלמי דקדושין
אמר רבי אבהו מאי ממזר מוס זר: (ה) על
דבר אשר לא קדמו אתכם בלחם ובמים, דרך
אין הוא לקדם את הסאים צדרך צמאל
ונמססה לא סהיו ישראל סקרים צמדבר שהרי
סמן

המן יורד להם והבאר הולך עמם. וכתב הרמב"ן ז"ל הרחיק הכתוב שני האחים האלה שהיו במולי חסד אברהם שהליל אציהם ואמס מן החרב והשני ובזכותו שלחם הש"י מחוץ ההפכה והם חייבין לעשות עוזה עם ישראל ועשו עמהם רעה, האחר שסבר עליו בלעם בן בעור והם המואבים והאחר שלא קדם אותם בלחם ובמים, והנה ענון הרשיע בזה יותר כי המואבים ובני עשו כאשר ידעו שהזהירו ישראל שלא יחגרו צם הולילו להם לחם ומים ועמון לא אבה לעשות כן וזה טעם אשר לא קדמו שלא ילאו לקראתם בלחם ובמים כאשר עשו האחרים ולכך הקדים הכתוב עמון והקדים להזכיר פסעו על דבר אשר לא קדמו ואח"כ הזכיר מואב והעלתו זהו ואשר סבר עליך ע"כ, ודרש"ל עמוכי ולא עמוכית מואבי ולא מואבית מפני שהא"ס דרכו לקדם ואין דרכה של אשה לקדם כלו' שחוליה מוזן חוץ לגבול הארץ וזהו היחוד רוח המואבית, ש"ל מנחם דוד: (ח) לא חתעב אדומי. אע"פ שראוי לך לחעצו מפני ש"ל בחרב לקראתך והמלרים ג"כ אע"פ שהסליכו זכוריהם ליחור לא החעצו אותם מפני שהיו לכס אכסניא צעעת הדחק ונחלטהם עמהם צימי הנעצ צכצוד גדול, ואמר עוד לא תחעצ אדומי ס"ס להם זכות אבות שהיו מורע הקדש, והרחיקן שלשה דורות לפי ש"ל בחרב לקראתו, ואמר בשניהם לא תחעצ אדום שקדמם בחרב ובמלרים שהטביעם במים אצל עמון ומואב שהחטיאום כחעצו, והזכיר הכ' בהן לא חדרושם שלומם ועוצתם, ומבאן דרש"ל שכל המחטיא חצרו קשה לו מן הסורגו הסורגו עורדו מן העוה"ז והמחטיאו עורדו מן העוה"ז ומן העוה"צ: (י) ונשמרת מכל דבר רע. אזהרה זו מפני קדושת הארון וכ"מ במלחמת מדין שהלך הארון עמם. וע"ר הפשט מכל דבר רע שאסרה תו' לפי שמחכות הכנענים בלאתם למלחמה היו משולחים לעשות כל חושבה וכל כזלה וכוהגין צעלמן הפקר צכל הדברים כלן לכך יזהיר הכ' מחנה ישראל שישתמרו מכל הדברים הרעים ששאר הכנעניים כוהגים בהן ואינן חוששין עליהם צעעת מלחמה, ודרש"ל מכל דבר רע אלו עריות ולה"ל, עריות ומ"ס ולא יראה צך ערות דבר וז"ס מכל דבר רע, לשה"ר הוא שאמר מכל דבר רע כלו' דבור רע וזהו לשון הרע ורלה

תכ' להזהיר על שמים אלה לפי שהן עבירות חמורות והסכינה מסחלקת צמצילן, ועוד דרש"ל במס' ע"ז ונשמרת מכל דבר רע שלא יהרהר אדם ציום ויצא לידי עוואה בלילה, וזהו מסמך לו כי יתה צך א"ס אשר לא יתה עתור מקרה לילה מבאן אמר רבי פנחס בן יאיר זמירות מציאה לידי זמירות זמירות מציאה לידי נקיות נקיות מציאה לידי פרישות פרישות מציאה לידי עהרה עהרה מציאה לידי קדושה קדושה מציאה לידי יראה יראה מציאה לידי ענוה ענוה מציאה לידי חסידות חסידות מציאה לידי רוח הקודש. הוכיר החכם ז"ל צכאן עשר מדות חעש נופניות וממס שכליות וכלן מציאות אל העשירית שהיא רוח הקודש: (יד) ויחד תהיה לך על אונך. האליף כוספת ובאורו על כלי זיין שלך, ומלוא זו היתה מעלה גדולה וכבוד לישראל בהיות הסכינה מתהלכת בקרב מחניהם, והיה לאחר שסרחו כי עד שלא סרחו לא היו לריכין לה כי המן היה כזלע באצרים ומפיג גם טעם שאר המזונות אצל לאחר שסרחו הולרכו לה וכבר הזכירתי מזה צקדר בהעלוהך, ודרש"ל ציומא ד"ס פרק יום הכפורים תנא כשהן כפנין לא היו כפנין ללדיהם ולא לפניהם אלא לאחוריהם וטענין כי היו עכ"י כבוד מתפשטין לכל לר לפניהם וללדיהם אצל לא היו עובדין מאחורי ישראל: (עז) לא תסגיר עבר אל אדוניו. הארון הזה איננו ישראל ועצד זה צרח מחו"ל לארץ ואסור להסגירו לידי אדוניו שצחולה לארץ וזה משום חצת הארץ וכופין את רצו לכחוצ לו גע שחרור ולהסירו צישראל ויכחוצ לו העצד סטר על דמיו: (יח) לא תהיה קרשה. לאו זה אזהרה באשה הכסבבת, וכן לא יתה קדש אזהרה לצ"ד: (כ) לא תשיך לאחיק. אזהרה ללות, (ויקרא כ"ה) את כספק לא חסן לו אזהרה למלוא ונקרא הרצית כסף מלסון (קהלת י"א) א"ס יסוך הכחם להורות כי כסם שארם הכחם ככנס מן הכוסך אל הכסוך באצרו וגידיו כן עונם האסור ככנס צממוכו של מלוא צרצית, כסף כל דבר אפי' דבור אסור כך דרשו מכין לכושה צחצרו מנה ואין הלוא רגיל להקדים לו שלום שאסור להקדים לו שלום שנאמר כסף כל דבר אפי' דבור אסור וזה כלל לכל שאר התועלת וההנאות שאסור לו ללוא לעשותן אלא אי"כ הית רגיל להם קודם ההלואה:

לנכרי

רבינו

תצא כג

בחיי

קסא

(כא) לנבירי חשיך. חסר הרצית מישראל גם צעקה ודעת הרמנים ז"ל סזו מלוח עשה וחשבה מכלל רמיה מ"ע, ויש ספירם לנכרי חסיד שחינה מלוח חלל רמות כמו (סמות כ') ססת ימים מעבוד וכונחם סהחורה לא קנעה מלוח צזת עכ"ס להלוות לעכו"ס צרצית חלל סהרסוח צידו חס ירלה חס לא כי לא חסרה אותו, ומ"ס בומ' מכות כספו לא כהן כנסך חפ"י רצית דעכו"ס חין להצין מזה חסור חלל דרך גדר. וחומרה הוא צמי סכוחג צחות המדות וסוח גודר עלמו צגדרים וס"ינים סיוכה לחותן סמעלות הכזכרות צחותו מוצור וכבר סחירו רז"ל צפירוס רצית העכו"ס צכדי חיו וסוח סחמרו צצ"מ חסור להלוות צרצית לעכו"ס ציותר מכדי חיו חל"כ סוח ח"מ גזרה סוח ילמד מועסיו, ומ"ס צספרי לנכרי חסיד זז מ"ע לא לעכין סהחורה קנעה צזת מ"ע חלל כנגד סמלות צרצית לישראל חצרו חמרו כן סהמלות לישראל צרצית מוצר על מ"ע דלנכרי חסיד סכן מועס לנכרי חסיד, ולא לישראל ולאו סזל מכלל עשה עשה, וכיולל צעסה זז דססו צספרי צעכין דגים (ויקרא י"ח) חתזת חללו זז מ"ע כל חסר חין לו זז מל"ח וכי ח"צ סוח לחיול דגים מחרים חלל הכונה ס"ח שחם חכל דגים מוח"ס עזר על עשה דחזת זז חללו ועל ל"ח סל וכל חסר חין לו, וכן צכחן צרצית צל ללמד על סמלות לישראל צרצית סעוצר צעסה ול"ח דלנכרי חסיד כל"ו ולא צחחיד ולאו סזל מכלל עשה עשה, ול"ח דולחחיד לא חסיד, ודרז"ל ולחחיד לא חסיד סעוסס מעסה חחיד וזת לרצות חת חגרים סחסור לך להלוות צרצית ולהול"ח זרעו סל עסו סחעפ"י סכ"י צו (צמדצר כ') כה חמר חחיד ישראל חח"כ חותר סכן סזכיר הכצ"ח (עוצדים) ציוס עמדך מנגד ציוס סצות זרים חילו וככרים צחו סעריו ועל ירוסלים ידו גירל גם חחה כחמר מוס, למדך סכצר כחצעלה סחחוס וילחס מכללה וסרי סוח כסחר סחומות סזרים סהרי סרצית לא כחסר לישראל חלל מועס סכלעויו להחיותו ולעשות עמו גמילות חסדים ומ"ס (ויקרא כ"ה) וחי חחיד עמד: (כג) וכי חחדל לנרור. חל"ל כי חחדל מלכדור חין צו חעל חכל סוח דצק למעלה חל כי חדור כל"ו וחס חדלה מחחלה לכדור לא יס"ה צך חעל סהכדר גורס חעל וסוח

חעל חחור ויס"ה סעור סכחוצ צלל חחור לסלמו וס"ה צך חעל חס חחור וכי חחדל לכדור לא יס"ה צך חעל חחור, וכן סכודר גורס חעל"ס רצ"ס מלצר חעל חחור לו סלל יוכל לסלס חו סלל חס"ה כונחו צעס חכדר לסס סמ"ס לנמר"י, וכן חז"ל צריס ס"ק דחולין וסוצ מוכיחם מי סח"כו כודר כל עקר חלל מציח כצסה לעזרה וסומעה ועוד חמרו כל סכודר חע"ס סמק"ס כקרא חועל מחי קרחה וכי חחדל לכדור לא יס"ה צך חעל סל לא חדל ח"כח חעל: (כד) מוצא שפתיך חסמור ועשית. ע"ד ספסע יחזור לכדר סחרי סזסיר צלל חחור ולל סזכיר צו עשה וען סרחי ס"חמור כי חדור כדר ועס"ח כחסר כדרת ולל חחור לסלמו ולכך יחמר מולל ספתיך סחוח סכדר ססמור ועס"ח חוחו כמו סכדרת לס" חלסיד צכדצת לצך וכחסר דצרת צפ"ך כל"ו חל יסול דצר חכלה מכל מה סססכ"ס צלצו וסול"ח צפ"ו וחמר כל זז לחוסר סכדר כי לכך סחמיר צעוכסו וחמר וס"ה צך חעל כל"ו ס"ס"ה חעל קצוע צכפסך כעכין סכח' (צמדצר ע"ו) סכפס סח"ח עוכת צז וכן צעכין סעכי כ' (דצרים ע"ו) וקרא עליך חל ס' וס"ה צך חעל כי לעכוצ סכירותו סחוח כפסו יס"ה חעל קצוע צכפסו כפס חחת כפס וס"ה צעוכס זז ססכפס סוח מ"י סגוף וסוח מדה כנגד מדה לפי סחוח חחור סכדר ססוח ח"י סמלך ולכך סזכיר צו כי דרוס ידרסנו ס' חלסיד סוח סמלך עלמו סחוח מסיג"ח צפרעים וסוח דורס דמים סוח ידרסנו מעמו צעוס"ו וצעוס"צ וזו כפל דר"ס"ס. וע"ד סמדכס מולל ספתיך ססמור ועס"ח מולל ספתיך זז מ"ע ססמור זז מל"ח, ועס"ח חזרה לצ"ד סיעסוך כלומר ועס"ח צעל כרמך חס סס כדרי מוצח כגון קרצנות כופין חוחו עד ס"חמר כולה חני סכח' יקריצ חוחו לרלולו וחס צעכין סלדקת כס"כ סכופין ומסככין, וכן דרז"ל ממסככין על סלדקת וחפ"י צערב סצח, כחסר כדרת זז כדר לה' חלסיד חלו סחחות וססמות עולות וסלמים סכחוצ צהן (דצרים ע"ו) ס' חלסיד, כדצת כמסמעה, חסר דצרת חלו קדסי צדס"צ, צפ"ך זז לדקת ע"ס סכחמר (יסעיה מ"ה) ילל מפי לדקת דצח ולל יסוצ כך דרז"ל צחחלח ר"ס: וע"ד סקצלה מולל ספתיך כנגד פי ס' וזז סחיוצ סמוטל על סחדס לקי"ס ככל סיולל

מפיו חפ"י שלא בצנועה כלל וארז"ל לאו לאו חרי זמני שצוהת היא שהרי הקציה אמרו צמזול צפסוק (צרחסיה ח') וירח ה' את ריח הניחח וכי (ישעיה כ"ד) אשר כשצנתי מעצור מי נח עוד על הארץ אצל פעם אחת אינו שצוהת אצל הוא חיוצ לקיים דצרו, ומזה אמרו על כל מי שחוזר צדצורו סתקבל עליו מי ספרע ועוד סאכחו צכיס למקום ונחקדסנו צצריח הפס המכוון צאמלע צין עשר אלצעות ידים וצצריח מילה צין עשר אלצעות רגלים והנה הפס סציעי צנקצי הרחם סהס סצעה, סכי אזנים סכי עינים סכי כחירים והפס הוא ססציעי והקציה צחר צסציעי, צרא ז' רקיעים וצחר צסציעי סהוא ערצות, צרא סצעה ימים וצחר צסצח, וכן צחר צפה להללו ולסצחו כי הוא סכלי לסצח צו סס קדשו וזהו (ויקרא כ"צ) ולא תחללו את סס קדשי אזהרת שלא לחלל צריח הפס העסוי להלל צו סס קדשו וכן אין ראוי לנו לחלל ספחינו ולא לסקר צאחר מן הצריחות כענין סאחר הכי (תהלים מ"ד) ולא סקרכו צצריחך. והנה יסראל כשהיו עוצרים על היולא מפיחם אחר להס משה (צמדצב י"ד) למה זה אחס עוצרים את פי ה' ולכך אחר מולא ספתיך הסמור כלוי חייצ אתה לקיים מולא ספתיך סהוא כנגד סמור זהו מולא ספתיך הסמור ואל"ל המלוה זהו הסמור ועסיה ססמור צו מל"ת ועסיה צו מ"ע ואל"ל הסדר סהוא למעלה מן המלות וזהו כחשר כדרת לה' אלתיך, כדצה סהכדצה כאללת מוסם והוא סוף הצכין והיא סחרומה כענין סכחוצ (סמות ל"ה) כל כדיצ לצו יציאה את סרומה ה' סל מעה והוא ססמעכו סדצרות' מפיו זהו אשר דצרת צפיך והוא קול ורוח ודצור וזהו רוח"ק, וע"ז דרשו אשר דצרת אלו קדשי צדק הצית: (כה) כי תבא בכרם דעך. צפועל הכי מדצב סהסכירו צעה"צ לצלור כרמו וכן דרז"ל כאחר כי תצא ונאמר להלן ולא תצא עליו הסמס מזה להלן צפועל הכחוצ מדצב אף כאן צפועל הכחוצ מדצב וזהו סת"א ארי סחגר סאס אתה אומר צציהת כל אדם לא סצקה חיי לכל צריח, ואל כליך לא חתן, זה יהיה גזל והסורה לא סחירה אלא כנגד סכפס סמתאוס כי כיון סהוא סתעסק וערת צפירותיו אס לא היה לו אפסר לאכול צחיתר יאכל צאקור ולכך סחיר ככפסך סצעך כענין סכי

(מסלי י"ג) לדיק אוכל לסוצע נפסו וה"ה צקמה סיקטוס צידו מלילות אצל סרמס לא יכיף: כד (א) כי יקח איש אשה ובעלה, או צעלה, וסכי דצרים סס כסך וציאה, קדוסי כסך אין קיחה אלא צכסך סכאחר (צרחסיה כ"ג) כחתי כסך ססדה קח ממני, ועוד יס קניה אחרת צסער ממיס צפרסה צו וילאה מציחו וסלכה וסיהת לאיס אחר ודרז"ל מקיס הויה ליציאה מזה יליאה צסער אף הויה צסער, והרי שלסה דצרים סהן ג' קניות סהאסה נקנית צהן, וכן סכינו סאסה נקנית צסלס דרכים צכסך וצסער וצציאה, והנה גזרה סוה צו דקיחה קיחה אלו דכין עליה דיני כפסות סהרי כערת אס זנחה פטורה ואס היא מאורסה צכסך צלצד הרי היא צסקילה ולפי סהגז"ס היא מדה מייג מדות סהחורה כדרסת צהן והוא מגופי חורה אלו סומכין עליה לדון דיני כפסות וסכל צערים צין קדוסי כסך צין קדוסי ציאה: ספר כריתות. ע"ד הפסע סספר הזה כורת צינו לצניה שלא תהא אגודה עמו צסוס דצב כל ימי חייה סאס אחר לה הרי זה גיטך על מנה שלא ססחי יין לעולם או כל ימי חייכי אין זה כריתות, ואס אחר כל ימי חיי הרי זה כריתות הואיל ואפסר סימות הוא סחלה וסהיה פטורה מחכאו וה"ה לכל סתכאים וצלצד שלא יהא סוס סכאי כי צגע אלא סיאחר על פה או צסער אחר: וע"ד סמרס ספר כריתות לריך סיהא צו י"צ סיטין כעין ספר חורה סצו לריך אדם לסייר צסוף צרחסיה ד' סטין וצסוף אלה סמות ד' סטין וצסוף ויקרא ד' סטין וצסוף צמדצב סיכי אינו מן המכין סהוא ססיצ ספר אחרון לפי סאלה הדצרים ענין חוזר הוא וא"כ הרי י"צ סיטין צספר חורה וס"א ספר כריתות גט פטורין, ומפני סהגט דיכו כספר לכך נקרא ספר ולריך י"צ סיטין כומין ג"ע, ואס ססכיל צענין הגט סכקרא ספר סמלא כי חייצה סכמה סחורה לגרס סאיס את אסחו צספר לפי סהקציה צרא עולמו צכ"צ אומיות מעלה ומעה וזוג סאותיות וסקלן וסעירן ולרפן ולר צהן את כל העולם ואה כל סילור ואת כל סדצור ואין סקול אלא על ידי זוג וע"י סקול סאותיות סקל סקציה את סכצראיס כלס זה ראוי להיותו צן זוגו סל זה וכילד יהיו סמלאין כלן זה לעומת זה צין צעליוכים צין צחחיוכים צין צנפסות צין

שלא דברה אלא באחיה והיתה גדולה ממנה וגדלה אותו ומקרה נפשה עליו בענין היחוד ודברה שלא בפניו נעשה עונש גדול על דבור כזה ולא הועילו לה כל זכויות מן העונש וגם הדבור שדברה לא היה לשהיר ממנו אלא שעשהו שיהיה לשאר הכנאים קיו לשאר זכאי שמספרין לשהיר ממנו על הגדולים מהם וצפניהם סיחצו שם שנקסם כפל ומכופל, ומפני זה אקרה חורה חצרת הכקילים ויושבי קרנות שהם מדברים דברים בעלים בענין שכתוב (קהל' ה') וקול כקיל צרור דברים ומחוך אוחן דברים בעלים יצאו לספר לשהיר ממנו עם ומחוך שמספרים מן החמון יצאו לספר מן הלדיקים בענין שכי (החלים ליה) חללמה ספתי סקר הדורות על לדיק עהק, ומחוך כך יצא לספר מן הכנאים שכי (דסיצ ליו) והיו מלעצנים במלאכי האלהים וצוים דבריו ומחעמים זכאיו ומחוך כך ידברו צחקציה שכי (החלים עינ) שמו צממים פיהם וגו', מי גרם להם ששמו צממים פיהם לשונם שחלך בארץ: (י) לא חבא אל ביתו לעבט עבוטו. ליקח משכוכו לא המלוה ולא שליח ציד והכה זו מדת רחמנות שהחורה חקה על צמחו של לוח כשאחרים מחפסין כלי ציתו ועוד מעטם שלא יצאו לדי מריצה ורליחה, אצל ערצ מוחר לצא לציחו למשככו הוא שאמר שעה (משלי ב') לקח צדו כי ערצ זר, והיה ראוי יותר למשכן את הלוח שאכל וסחה וצנצו המעות יותר מן הערצ שלא צאו המעות לידו, אצל העטם בזה מפני שהלוח לא לוח אלא מחוך הדוחק והערצ ככנס ערצ מחוך הספסע לכך החירה החורה למשכן את הערצ ולא הלוח: (יא) יוציא אליך את העבט החוצה. דרזיל חין דרכו של לוח להוליך אלא הפחות שצכלים ומכאן לצעל חוב צצורית אצל חקנו חכמים ז"ל לנצות מן הצינוכית כדי שלא חכעול דלת צפני לוין ואם לא רלה להוליך העצוב כוסין אותו לקיים מיע כמו שכוסין על שאר המלות וכן ציד יורדין למכור קרקעותיו ולפרוע למלות: (יב) השב חשיב לו את העבט. אפי' עמד אללו כחם שמים חייב הוא להחזיר לעולם מחזיר וכוטל ומחזיר עד שיחליטוהו לו ציד וזהו הסב חשיב לו את העבט כל זמן שהוא עבטו, וכי לא חשכב עצבו לא חשכב ועצבו אללך, והנה עצמו זה הוא כפות יום או כפות לילה או

צין צנפות וכמו שדרזיל צח פלוני לפלוני ואפי' מעצר לים, וכיון שהיה חבור הכנאים וזוונן עיי אוחיות לכך לוח חורה סיהים הפרידה צלוחיות להודיע ולפרסם שעקר הזונג והחבור מימי קדם צצריחה, העולם צלוחיות היה: (ד) אחרי אשר הוטמאה. צצעל שכי ויקרחה טמאה לראשון לפי סידעה חסכי. ועל דעה דז"ל אחרי אשר הוטמאה צאורו ולא אשר הוטמאה ושכי דיכין סן, וכן ארזיל אחרי אשר הוטמאה לרצות פיעה הנסתרה לומר שהאשה שזכתה חחת בעלת או שנקתרה עם אחר מעה סקנא לה בעלת הרי זו אקורה לסוב אל בעלת וז"ס לא יוכל בעלת הראשון אשר שלחה לסוב לקחתה ולא משוועמאה מחתיו כיון שיש רגלים לדבר צמה שנקתרה אחר הקנוי: (ה) נקי יהיה לביתו שנה אחת. כאן כרמז הסם המיוחד וכבר העירותיך על זה צסיף סדר סופטים בענין הציה וכרם והאשה וכן מליכו צחקציה שהיה צסיכי עם ישראל דוגמת חתן וכלה שעמדה שכינה צהר שנה אחת שהרי לא נקטו עד שכי צלייר צשנה הסכים: (ו) לא יחבול רחים ורכב. טעמו לא יחבול החובל, לפי שהם כלי המזון וחיי הנפשות. והזכירה חורה אלו וה"ה לשאר הכלים שיש בהם אוכל נפש, וצאור לא יחבול שלא יכנס לציחו של לוח למשככו שאפי' צכלים שאין עושים צחן אוכל נפש אינו יסאי שהרי אחר הכי לא חבא אל ציתו לעצוב עצבו שאיח לו למלות צסים פכים ליכנס לציחו של לוח כלל למשככו ואפי' שליח ציד שחאמר צחין מעמוד והאים וגו', ואיכ למח הולרך לומר לא יחבול לעצור עליו צצני לאוין: (ח) השמר בנגע הצרעה. יזכור שלא יקלץ אדם סיווכי צהרת אצל מילה צלרעה אם היחה לרעה צערלה מלין אותו ואין מוססים וכן ארזיל אחי עשה דמילה ודמי לאו דלרעה:

(ט) זכור את אשר עשה ה' אליך למרים. זו מלות עשה על ענין לשון הרע, יאמר שזכור לשון הרע של מרים והעונש שאירע לה על שדברה צמשה וחל עליה עונש הלרעה ולכך נסמך פסוק זה לפסוק שלמעלה שאמר השמר צנגע הלרעה ואם כן הכי אזהרה על לשון הרע והוא לאו הנא מכלל עשה. ויש לנו ללמד צזה קיו לגדול העונש שיש למספרי לשהיר אם מרים הלדקת הכנאיה

הפאר אחריק לא מעול הפארתו ממנו מכאן
סמכיים פאה צאילן, הולילו הסמכיים המלה
הפאר מלסון הפארת ר"ל כי הפרי הפארת
האילן אצל הכי ייחד לסון הפארת צפרי הזית
מסא"כ צפאר הפירות וכן צמק"א ייחד צו
הוד הוא דבר הנציא (הושע י"ד) ויהי כזית
הודו, הנה זה מסוד הלסון ולפי שהסמן אור
נקרא ילחר על שם האור וההפארת וההוד
סמות המאורות העליונים לכך נתיחד צממוחם
לכבוד המורה הכלולה מכלן:

כה (ג) כדי רשעתו במספר. אות הציית נקודה
צפא וסמך לו ארבעים כלומר צמקסר
ארבעים ולא ארבעים ממש אלא צמקסר הסמוך
לארבעים והן ל"ט וא"כ כפארת צמקסר ארבעים
כאלו אחר ל"ט וטעם המספר הזה של ל"ט
למלקות לפי שהמח לריק חמיה וזה שחטא
ועצר על מלות אדוניו נחמייצ מיתה וחל על
נפשו עונש כרת כי צזה יחיה ויסוב לו על
של חמיה באותם המינים שהנפס מעוודה להן
וז"ס צמקסר מגילה כל חייצי כריחות סלקו
נפטרין מידי כריחתן צארו. לנו צזה כי ל"ט
של מלקות הוא כפרת כרת ויסוב לו על של
חמיה כי חזקה נפשו וחשוב לסרסא, ועוד טעם
אחר כי חיוצ המלקות צצ"ד של מעה אינו
אלא מנן י"ג סנה ולמעלה והמכות הן מסולשות
וסלשה פעמים י"ג הם ט"ל וכן המלקות צצ"ד
של מעלה אינו. אלא מנן עשרים ולמעלה ע"כ
הוא ששים שלשה פעמים עשרים הרי ששים
וזה אחיהו לאליהו ומחיהו שתיין פולסי דנורא,
ומה סמכירין רז"ל צכ"מ מלקות ארבעים ואינן
אלא ט"ל ולא אמרו לוקה ארבעים חקר אחת
כמו שאמרו צענין סנה אבות מלאכות ארבעים
חקר אחת הלכו אחר לסון הכי שאחר ארבעים
יכנו אעפ"י שחלת צמקסר הסמוכה לארבעים
תורה שאין כונת הכי ארבעים ממש, וטעם
כדי רשעתו שנותנין לו המכות גדולות או
קטנות כפי רשעו וכלן צמקסר ארבעים:

נ ארבעים יכנו ולא יוסף. המלקות הזה
מספט צפ"ע ודין שמים הוא י"ס על
הסופט לחייצו ועל החופט לסצלו ואין לו
להוסיף על המספט פן יתצו חצרו, ודרז"ל
צפרק ואלו הן הלוקין כילד מלקין אותו כופת
שתי ידיו על העמוד אילך ואילך ואוחז צנגדיו
עד שמגלה את לבו והאזן נחונה לו מאחוריו
וחזן הכנסת עומד עליה ורלוועה של עגל צידו
ולכך

או כלים של אוכל נפס הא שאר כלים אינו
חייב להחזיר אע"פ שצריך להם ואפ"י צענה
סהוא לריק להם. ויש לך להסביל צכאן צסור
המלות כמה שאחר כצא הסמך כלוי שאם לא
חסיצ ויעצור הלילה זמן סעושה של מדה"ד
הוא ותפגע צך. ושכב בשלמחו וברכך. מרת
רחמים. ולך חיה צדקה כלומר זכות לפני ה'
אלהיך: ביומו חתן שכרו. לתועלתו ולא חבא
עליו השמש לתועלתך. ציומו חתן שכרו דצק
עם ולא יקרא וספור הכי כן ציומו חתן שכרו
כי עני הוא והמעכצ סכירתי אללו כמעכצ נפשו
וכיון סמעכצ נפשו מה הוא ומכאן אמרו
שהעני חשוב כמה ז"ס כי עני הוא ואליו הוא
נושא את נפשו, ולא חצא עליו הסמך כדי
שלא יקרא עליך אל ה' שאם חצא עליו הסמך
והוא יקרא והיה צך חטא צלילה סמדה"ד
נוהגת ותמתח כנגדך: (טז) לא יומתו אבות
על בנים. צעדות צכים וכן צכים צעדות אבות,
והזכיר האבות וצכים והיה לכל הקרובים שהם
נפסקים לעדות וגזרת הכי הוא שחן פסולין
לכל דבר אפ"י לחוצתם אל"ל לזכותם ולהנחתם:
(יז) ולא חבול בגד אלמנה. כצד הזהיר הכי
למלות שלא ליכנס לציתו של לוח למסכנו
הוא שאחר לא חצא אל ציתו וגוי ואל"ל אם
היא אלמנה אלא לעצור עליה צסכי לחוין לפי
סדמעשה מלויה וכפסה ספלה והתורה הזהירה
עליה צכמה וקומות, ודרז"ל אפ"י אלמנתו של
מלך: (יט) לא חשוב לקחתו וגוי למען יברכך
ה' אלהיך. קצו צרכה צמחנת המסכה ודרז"ל
למען יברכך אעפ"י שצאה לידו שלא צמחכין
קיו לעושה צמחכין אחר מעשה נפלה סלע
מידו ומלחה עני ונחפרכס צה הוא מתצרך
עליה: (כ) לא תפאר אחריק. ע"ד הפסע לא
תחפס הפארות והם הענפים כמו שנאמר
(יחזקאל י"ז) ותסלה פארות: וע"ד המדרש לא
הפאר אחריק אל תהפאר על העניים אם
אחת מיעיץ להן ומניח זיתים תחת האילן,
והענין לפי שראוי לאדם שיעשה חקר וסלא
יפרקמנו וכענין שכי (משלי כ') רצ אדם יקרא
א"ס חקרו וא"ס אמונים מי ימלא, צאור
הכי רוצ צכי אדם כל אחד מהם יכריז החקר
והעוזה סעושה ולא יכסה אוחה אצל א"ס
אמונים שיעשה חקר ולא יפרקמנו אלא סיכסנו
מי ימלא, וקראו א"ס אמונים על סם (סם
י"א) ונאמן רוח מכסה דבר, ועוד דרשו לא

לו אפי' אחת יקראנו מכה רבה, ויש זכאן
 רמו זמלת רבה שהרי מלוח ל"ח הן פס"ח
 ויש צהן כמה לאוין שאין שם חיוז מלקות וכן
 אמרו לאו שאין בו מעשה אין לוקין עליו
 ואותן שצתן חיוז מלקות הן ר"ז לאוין כמנין
 רצה וזהו מכה רבה. ואם תסביל צקוד הענין
 תמלא עוד זלשון מכה רבה רמו למלקות הגדול
 שהוא חסה של גיתכס המושכת כח מעד"ד
 הנקראת כה, כי לכך צאו המכות לפרעה
 זמלת כה והיא ג"כ מקבלת מעד"ד הקסה
 הגדולה והחזקה והמלקות הקל והחלוש של
 העוה"ז הנה הוא כפרתו של חוטא להליל כפשו
 תיד להצה. הוא המלקות הגדול הנקרא מכה
 רצה וזה מכלל חסדי ה' זלוותו אוחנו לקחת
 זה המורח זה. ויזהיר הכ' המלקה שלא יסיף
 שאם יסיף אפי' אחת הרי הוא ככנס מחמיו
 צעונס מכה רצה זהו פן יסיף להכותו על
 אלה מכה רצה: ארבעים אלה פדיון וכפרה
 למלקות הגדול הנקרא רצה ואם יסיף ונסא
 עוכו זה: ונקלה אחיך לעיניך. עד עתה קראו
 רשע והרשיעו את הרשע והיה אם בן הכות
 הרשע כדי רשעהו, אבל מאחר שקבל דינו
 קוראו אחיך, וכן דרז"ל ונקלה אחיך כיון
 שלקח הרי הוא אחיך, ומן הכ' הזה הוכיחו
 ז"ל צמס' מגלה כל חייבי כריתות שלקו כפעתו
 מדי כריתתן שכל ונקלה אחיך כיון שלקח
 הרי הוא אחיך ואין הפעור הזה על המלקות
 שלנו כי מלקות שלנו אינו אלא כדי סיחצייס
 האדם והצושה הוא אחד מעיני כפרה הוא
 שאמר הנביא ע"ה (ישעיה כ"ג) למען תזכרי
 וצטח זכפרי לך לכל אשר עשית אבל הוא
 אמור על המלקות שהיו כוהגין בזמן החלמוד
 שהיו מקרין אותו והיו כופתין את ידיו על
 העמוד וכמו שהזכרתי למעלה ותראה מלת
 אחיך בגימטריא ארבעים חסר אחת ורמו לך
 הכ' כי כיון שקבל מלקות כמנין אחיך הרי
 הוא אחיך. וכן מלה אלה ארבעים חסר אחת
 עם ג' האותיות: (ד) לא תחם שור בדישו.
 כמו (ויקרא י') צבאכס אל אהל מועד שאין
 הכוונה בכניסתו ממש. אלא שלא ישהה קודם
 צואו כדי שלא תהא שכרות צשעת עבודה
 וכן זכאן צדישו קודם דישו שלא תהא חמימה
 צשעת דישה ואפי' חסמה מנחון חייז וכן
 הזכירו רז"ל שם צבא מליעא: (ו) והיה הבבור
 אשר תלד יקום על שם אחיו חפת. ע"ד הפסע

ולכך קמך לפרעה זו לא תחקום סור ורלועה
 זו כפולה לסתים וסתים לארבע וסתי רלועות
 של חמור עולות ויורדות זה ידה טפה ורחה
 טפה ומלקה אותו שליט מלפניו וסתי ידות
 מאחוריו ע"כ, ועם שהיה רחצה טפה והיה
 כפולה ומכופלת לפי שיש צטפה ארבע אלצעות
 וכשהיא כפולה הרי טפחיים וח' אלצעות וכשהיא
 מכופלת הרי י"ו אלצעות וע"כ היה משפט רלועה של
 מלקות להיוח זה י"ו אלצעות לפי שאין לך
 מלוח ומלוח הכחוצה בחורה שלא ככרתו עליה
 י"ו צריחות והחוטא הזה הנעכס צמלקות עזר
 על מלוח שככרתו זה י"ו צריחות ולכך לוקח
 זרלועה שיש זה י"ו אלצעות, ועם שהי
 רלועות עולות ויורדות זה כנגד נעשה ונשמע,
 ועם שהן של חמור כדי להלטרף יחדו סור
 וחמור ע"ס שבי (ישעיה א') ידע סור קונחו
 וחמור אצוס צעליו ישראל לא ידע כי מי
 סעצר על המלוח והחנכר בחסדי ה' ולא הכירם
 ראוי הוא שיעכס וסילקה זרלועה של סור
 וחמור המכירים את צעליהם: ומצינו צירוסלמי
 מכין לרלועה שהיא מכופלת שכל והפילו השופע
 אל חקרא והפילו אלא והכפילו, ומה צמלקה
 אותו שליט מלפניו מן הכחוצ שחמר והכהו
 לפניו כדי רשעתו ודרז"ל כדי רשעה אחת
 מלפניו וסתי ידות מאחוריו כנגד יכנו להכותו
 שהן סתי הכחות והיה ראוי לומר והכהו לפניו
 ארבעים לא יסיף פן יסיף על אלה, אבל
 הזכיר הכ' שלס הכחות והכהו יכנו להכותו
 ללמוד הכאה אחת מלפניו כמו שאמר והכהו
 לפניו וסתים מאחוריו כמו שהן כתובות צפסוק
 של אחרי: ובמדרש ארבעים יכנו למה ארבעים
 האדם הזה כולל לארבעים יום ועצר החורה
 שבהנה לארבעים יום ילקה ארבעים וילא ידי
 עוכסו וכן אחת מולא צאדה"ר כסכלטוה ועצר
 עליו לקה העולם צארבעים, עוכסי האדם עטר
 חוה עטר הנחש עטר האדמה עטר, לפיכך
 כסיעבור האדם על מלוח ילקה ארבעים וכן
 אחת מולא צעונס מרגלים שלקו ישראל ארבעים
 שנה צמדצר כן דרז"ל צמדרס תכחומא צסדר
 צמדצר סיכי צפסוק אל חכריתו: פן יסיף.
 ממה שחזר ואמר פן יסיף הוכיח מכאן הרב
 הקדוש רבי יונה ז"ל שמה חצרו או אשהו
 עוצר צשני לאוין האחד לא יסיף והסכי פן
 יסיף שהוא ג"כ לאו שכל מקום שנאמר הסער
 פן ואל אינו אלא ל"ח: מכה רבה, אם יסיף

מקחלק וכשנע מן האחיה וז"ל וחללה מלשון
(הושע ה') חלץ מהם ולשון נעלו כי הוא נועל
דלת בפני כפס אחיו המה אחר מעל רגלו לפי
שהרגל הוא קצת החליכה וכן זה קצת שחלק
כפס אחיו למשפחה אחרת, וענין וירקה כי
הרקיקה הנמאסה חרמוז לדבר הנמאס המהגלגל
מן הגוף דרך חוט הסדרה שהנפס מחלצת
ומתעטפת בו, ולכך הלריכו חכמי האמה ז"ל
להיות הרק חסל קודם שהחבל היצמה כדי
שלא יהיה מלך האכילה חלל מן הלחות שבגופה
בעין אחר דבר הנמאס הנל עלחות הגוף
והיה היצם אכזרי ונמאס בעיני הצדיות כאשר
לא יחפון ליצם וע"כ ראו הוא שיקרא בישראל
צמם הזה צית חלון הנעל: וצריך אמה לדעת
כי הענין הזה חסד המקום על ישראל כדי
סיזכו כל הנפשות לאור צהור העליון וכמו
שארז"ל כל ישראל יס להם חלק לעושי מצות והענין
הזה המלאכו במליכה אליהוא מפורסם שאמר
(חיוז ליג) הן כל אלה יפעל אל פעמים
סלם עם גזר להשיצ כפסו מני סחה לאור
צהור החיים, יאמר הכחוז פעמים סלם היא
מאירת מאור החיים אשר על פני האדמה כדי
להשיצה מני סחה, ומפורסם ג"כ מפי הקצ"ה
בעלמו שאמר לחיוז לקיים דברי אליהוא (סס
ליח) לאחוז בכנסות הארץ ויכערו רשעים ממנה
מהספך כחומר חותם ויתלצו כמו לבוש, יאמר
המיימד לויט כמוכי לאחוז בכנסות הארץ ולכער
הרשעים ממנה ולהעמיד אחרים החמיהם ומהספך
הארץ מהם כחומר חותם שהוא מהספך ומשחנה
ללורות משחכות ויתלצו כאריא מהרשעים צאדם
שהוא לבוש צגדים חדשים, ואחרי כל הצאורים
האלה יוכל האדם להעיד שהמלות הזאת שס"ח
מלות היצום מיוסרת על הענין הזה וא"ח לסום
חולק לחלוק צום מדרך הסברה לפי שהענין
קצלה מפי החכמים והחכמים מפי הנביאים עד
משה מסיכי, ובספר הצהיר המלא מפורסם מפני
מה לדיק ורע לו מפני שהלדיק כזר היה רשע
לסעצר ועשה נעם וכי מעניסין על ימי
הנעירות והאמר רבי סימון שאין מעניסין אלא
מזן עשרים שנה ולמעלה חנא לא צחיי אמרי
חנא צמוחא אמרי שכזר היה לסעצר, ח"ל
חבריו עד מהי מקחוס דצריך אמר להן לאו
וראו משל לאדם סנעע כרם צגנו ויקו לעשות
ענבים ויעץ צאוסים ראה שלא הלליה נעשו
גדרו ופרלו וקק הגפנים מן הצאוסים ונעשו

צבי הזה הוא דרך הקצלה כי הצבור אשר
חלד אשה המה יקום על סם אחיו המה ואין
זס סם מנעם סיהיה שמו כשמו חלל יקום על
סם אחיו המה צנפס ידבר הכי ז"ס ולא ימחה
שמו מישראל שחם לא יקום ימחה שמו מישראל
סנא וזה מצוה, ומה ספירסו צו רז"ל והיה
הצבור אשר חלד אחרו על מה הוא יקום צנכס
על סם אחיו המה ויזכר סם המה צנחלו
אין זה ססומו על מקרא חזל הוא מדרש
לרז"ל ומסס הוכיחו שפלות צגדול ליצם וזהו
שהזכיר לשון צבור: (ט) וחלצה נעלו מעל
רגלו וירקה בגניו, ילריכנה הכי חלילה הנעל
והרקיקה צפניו כלומר שחוק צפניו צקרקע
וארז"ל חוק הנראה לעיני הדייכין: וע"ד הספס
צמסם מלות היצום כדי שיסאר הממון צצית
המה ולא ימסול זר על אשתו ועל ככסיו בענין
סבי לא תהיה אשה המה המולה לחים זר כי
צזה אומדין דעתו על מה כי הוא רולה סימסול
אחיו על ככסיו ועל אשתו יוחר מאחר כיון
שאין לו זרע סיירסכו, זה עסם היצום, ועסם
החלילה כי כל זמן שהיצם רולה ליצם הנח
הוא מקיים זרע לאחיו ונראה כאילו אחיו חי
וכסאיו מיצם ואינו מקיים זרע לאחיו נראה
שאחיו מה ולריך הוא סימסול עליו ולכך היצמה
מחלון המנעל שהוא סימון אצלות כאילו מחלצל
על אחיו המה: וע"ד המדרש מלות היצום
הוא מכלל החקים והוא סדרז"ל חוק היצמה
מכלל החקים סכיכ את חקותי השמרו דברים
סילה"ר ועכוס משיצים עליהם ואלו הן סעטנו
וצסר חזיר ורוק היצמה והרצעה כלאים וסור
הנסקל ועגלה ערופה ולפרי מלורע וסער חמור
וצסר צחלצ וסעיר המסחלה ופרה, כן דרסו
צמדרש הנחומא צסדר ואלה המספטים: -
וע"ד הקצלה מלות היצום חועלה גדולה לכפס
המה, וידוע כי חגדל הנחת הכפס כסחיא
מהגלגלה צמי שהוא קרוב מן המספחה יוחר
לפי סים לו סייכות גדול עמו ומזה אמרז"ל
כי יסבו אחים יחדו פרט לאח סלא היה צעולמו
סלא היה להם יסיצה אחת צעולם ואין זה
חייצ ליצם, והטעם לפי סלא הכירו מעולם
ולא היה לו סום סייכות עמו, וטעם החלילה
שאמר וחללה נעלו כי כסאין היצם רולה ליצם
סלא נחפצ לו לאכזריות סהרי אינו רולה
צחופלה כפס אחיו והדין הראוי צזה סתחלון
לו סיצעה נעלו מעל רגלו לסימן ורעו שהוא

עוד שכיח ראה שלא הלליה גדרו ונטעו
 אחר שנקוהו ראה שלא הלליה גדרו ונטעו עד
 כמה אמר לו לאלף דור והיינו דאמרינן חסע
 עמוה וטעמים וארבעה דורות חסרו ועמד
 הקציה ושתלן בכל דור ודור ע"כ: אשר לא
 יבנה. תכלן רמז שחלות היצום חסד הוא מאת
 הס"י וז"ל יבנה כלסון (תהלים פ"ט) עולם
 חסד יבנה וז"ש קהל (קהלת ח') וזכנ ראיית
 דעמים קצורים וזאלו והנה זה חסד לזלחי
 ידח ומכו כדח וכן מלת זכין בגימטריא חסיד:
 (יא) והחזיקה במבושיו. צאצא הצושה והם
 הצילים ות"א צצית צהחמיה כענין אח
 אודיתא ולא צהחמא, והכ' מענישה וקלוחה
 אח כפה כלוי דמי כפה ולא כפה ממש כי
 כן קבלה רז"ל שאין הענין אלא דמים, והוא
 כמו עין תחת עין שאינו עין ממש אלא דמי
 עין כי אינה ראוייה לקלייל ידח כיון שלא
 עשה כן אלא להליל אח אישה מיד מכהו
 ומ"מ ראוייה היא לשלם דמי ידח כיון שהענינה
 פניה ושלמה ידח להחזיק במקום הערוה:
 (יג) גדולה וקטנה. גדולה שמכחשת הקטנה שלא
 יתא כועל בגדולה ומחזיר בקטנה אם
 כשתמס כן בגדולה וקטנה לא יהיה לך כלוי
 לא יהיה לך כלום: (עו) אבן שלמה וצדק
 יהיה לך. אם עשית אצן שלמה הלדקה אח
 עסקיק יהיה לך הרצה, כל עושה אלה יחזור
 למעלה לאצן ואצן איפה ואיפה, כל עושה עול
 צטאר דברים: (יז) זכור את אשר עשה לך
 עמלק. נסמכה פרשת עמלק ללמדך שאל סקרהם
 צמדות הוי דואג מרגוי האויצ סכאמר (משלי
 י"ח) מאזכי מרמה חועצת ה' וכתיב צהריה
 צא זרון ויצא קלון, וכ"ל כי מפני זה כתאחר
 פסוק כי חועצת ה' שלא הזכיר מיד אחר
 אצן ואצן איפה ואיפה כמו שהיה ראוי שאילו
 עשה כן היחה הפרשה מקיימת צאריכות ימים
 ולכך רלחה החורה לסיים כל עושה עול כדי
 להסמיכו אל עמלק סכדרוש ממנו סמוכין
 שהקציה משליט האויצ על כל מי שעושה עול
 צמדות, ועוד ללמדך כי עמלק עשה ממנו עול
 וצא כנגדו מארץ מרחקים ולא זכר צריה
 אלהים, ולסון אשר קדך מלסון מקרה זהו
 פשוטו ומדרשו הוא לכן אח היורה:

(יח) ויונב בך. כלוי כרת זכך והם הנחשלים
 אחריך החלושים שלא היה צהן כח ללכת
 וכן מכהג המחנות הנרדפות מן האויצים ואין

כה צאויצים לזקע המחנה הם מזנבים ומכים
 צאחרונים סצמחנה שהם חלושים וכלן זהו
 פשוטו. ומדרשו ויונב צך מכת זכ צוחך מילה
 וזרק כלפי מעלה ואומר עול מה סצחרת והיה
 עושה זה מאוחן חסרי כח הזנבות והחלושים
 . סצהן מחמת עוונות שהיה הענין פולען:

ובמדרש זכור אח אשר עשה לך עמלק, זשה"כ
 (איוצ י"ג) זכרונכם משלי אפר לגבי
 חמר גביכם, אמר הקצ"ה לישראל אוחן סחי
 זכירות סכחצתי לכם צחורה הוו זהירין צהן
 אחת כאן ואחת כי ממה אחמה אח זכר עמלק
 אם עשיתם כך תהיו צניו של אצרתם סהמשיל
 עלמו כאפר סכא' (צרהסית י"ח) ואככי עפר
 ואפר ואם לאו לגבי חמר גביכם החקינו עלמכם
 לסעצודה של חלרים דכתיב (סמות א') צחמר
 וצלצנים, והסצ לסכנינו סצעמים אל חיקם
 חרפתם אשר חרפוך ה' מה היו צית עמלק עושין
 היו מחתכין מילותיהן וזרקין כלפי מעלה
 ואומרים סא לך מה סצחרת סכ"כ למעלה מן
 הענין והחזיקה צמצועיו צא סמואל ע"ה ופרע
 להם סכא' (ס"א ע"ו) ויססף סמואל אח חגב
 לפני ה' היה מחתך צשרו כזיתים ומאכיל
 לנעמיות, מהו עמלק עם סצא ללקק דמן של
 ישראל כלצ, רצי לוי צסס רצי סמעון צן
 חלפתא אומר למה הים עמלק דומה לצוצ
 שהוא להוט אחר המכה כך היה עמלק להוט
 אחר ישראל, צדרך צלחמכם מולרים, משל
 למלך ססיה לו כרס והקיפו גדר והוסיצ צו
 כלצ כסכן אחר המלך כל מי סיצא ויפרוץ
 הגדר יסכנו הכלצ, לימים צא צנו של מלך
 ופרץ אח הגדר וצא הכלצ וכסכו כל זמן שהיה
 המלך רולה להזכיר חטא צנו ספרץ אח הגדר
 אחר לו זכור אחס סנסכך הכלצ, כך כל זמן
 שהקצ"ה מצקס להזכיר חטאן של ישראל צדברים
 סאמרו הים ה' צקרצנו אם אין אחר להם
 זכור אח אשר עשה לך עמלק: ולא ירא אלהים.
 יחזור לעמלק כי צעוד שהיה ישראל עיף
 צרפידים ולמא למים צא עמלק לכלוחם:
 ובמדרש ולא ירא אלהים, מסורה אגדה היא
 סעחיד עשו ליפול ציד צניה של רחל
 סכאמר (ירמיה מ"ט) אם לא יסחצום לעירי
 הלאן אלו קעניהם של סצטים זה כחוצ צו
 כער וזה כחוצ צו קטן זה כחוצ צו כער סכא'
 (צרהסית ל"ו) והוא כער וזה כחוצ צו קטן
 סכא' (עוצדיה) הנה קטן כחתיך וגו' זה גדל
 צין

בין שני לדיקים ולא למד ממעשיהם וזה גדל
 בין שני רשעים ולא למד ממעשיהם יבא זה
 ויפול ציד זה זה כחוצו צו (בראשית מ"א) את
 האלהים אני ירא זה כי צו ולא ירא אלהים
 יבא זה ויפול ציד זה: (יט) והיה בהנחה ה'
 אלהיך לך. אחר שתירצו את הארץ תתת את
 זכר עמלק בענין שכי (ש"א ע"ו) ותתת מאיש
 ועד אשה - מעולל ועד יונק מסור ועד שה
 כדי שלא יאמרו סור זה משל עמלק הית.
 ועוד ממה שדרג"ל שסיו עושים עלמם צחמות
 צחמות הכספים וחוזרים לאיזה מין סירלו
 ולכך הולך לומר מסור ועד שה מגמל ועד
 חמור ולכך גברה עליהם חכמת החורג שלא
 הועיל להם חכמתן: מתחת השמים. כלומר
 הקצ"ה יתתה כמו צמחים וכן החכמה עליו
 צלעם (צמד צ"ד) ואחריתו עדי אונד עד
 סיבא האונד זה הקצ"ה שכי (שמות י"ז) כי
 תחת אמת צחלה אמת לעולם ולצדק תחת
 לעמת, לא תסכה כלו, שלא תתת. והפרשה
 הזו החילה בזכרון וסיימה צחמה להורות
 פעמית זכרם להסתכח מן העולם וזה צמח
 המשיח, ואע"פ שפשוטו של מקרא לפי החיצות
 שלא יסכה צא הרמז צו לפי העצמים סיבא
 זמן סיסכה וע"כ תמלא טרחא צמלת לא ומלת
 תסכה היא צפ"ע ויש דגש צאות התי"ו כלו'
 הנה ימים צאים שתסכה כשיאצד זכרם מן
 העולם, הוא שאמר דוד ע"ה (תהלים ע"ו) האויב
 חמו חרצות לנלח וערים תתת אצד זכרם
 תמה, ואז יהיה השם שלם והכסף שלם, וז"ש
 אחריו (סס) וה' לעולם יסב כונן למעט כסאו:

כו פרשת תבוא

בבד את ה' מהונך ומראשית כל תבואתך.
 וימלאו אסמך שבע ותירוש יקביך יפרוצו:
 (מסלי ג')

שלמה המע"ה הזהיר אותנו בכלל על מדה
 סבטחון וצא להודיע סיכוד האדם
 עמונו להקצ"ה ולא חרע עינו צו כי יפזר
 ויחן לאציונים אצל יצטח צסי"ת כי צגלל
 הדבר הזה יצרכו צכל מעקה ידיו ואין לו
 לחסוד סצקצת הפזור הזה יחסר סוכו כי כן
 אחר שלמה (סס כ"ה) כותן לרש אין מחסור.
 אך יש לו להאמין צחמה כי ה' יתעלה יוסף
 עליו כי כן אחר (סס י"א) יש מפזר ונוסף
 עוד. ועוד אחר (סס י') לא יועילו אולרות

רשע ולדקה חליל עמות, יאמר כי יחרון הסון
 העקובץ מן הגזל והחמס לא יועיל והחסרון
 סיחסר ללדקה יועיל לו כי חלילנו מן המות
 וצ"ל מלח ממון חסר ואמרי לה חסד, וכיון
 סכן ראוי לו לאדם סיחסר מממונו לכל דבר
 מלוח וקניני המעלות וצפרט צמלות הלדקה
 כי סכותן לדקה לעני להקצ"ה כותנה וכן
 סכותן להקצ"ה מסלו הוא כותן לו, וכ"א דוד
 ע"ה (ד"א כ"ט) כי מנך סכל ומידך סתנו
 לך, וע"כ אחר שלמה צכאן כצד את ה' מהונך,
 ולסון סון כולל כל מיני ססוק סאולרים
 צאולרות והוא מלסון (תהלים קי"ט) כעל כל
 סון (מסלי ג') ואם לא אמתה סון כי לא
 תסצע האם מלסרוד כל זמן שתמלא גוף מקצל
 הסרפה, או לפי המדרש על אשה של גיהנם
 והכוונה סאין ליסורי הרשעים צגיהנם סוף
 ותכלית, וכדאם שסכי כחוצים אלו ענינם כסיון
 יזסיר סככצד ה' מהונכו כדי סימלאו אסמיו
 סצע ולכך סמך לו עיד וימלאו אסמך סצע
 וגו', אחר וימלאו כנגד כצד, ואחר ותירוש
 יקביך יפרו צכנגד ועראשית כל תבואתך, וכן
 כי (דצרים כ"צ) ותצותה סכרם וכ"כ צענין
 המעסר (מלאכי ג') וצחוכי נא צצאת, ואע"פ
 שהנסיון אסור מדין חתורה סאין לומר לעשה
 מלוח פלונית כדי סאללית צככסים סכן אחר
 סכי (דצרים ו') לא תנסו כצד אצד"ל חון
 מו סכא' (מלאכי ג') סציאו את כל המעסר
 וגו' שהנסיון צו מיתר וכן צסכי כחוצים אלו
 שהם כסיון ולא תכאי סלא אחר אס תכצד
 את ה' מסוכך וימלאו וגו' סל למדת שהנסיון
 אע"פ שהוא אסור מדין חתורה צענין הלדקה
 והמעסר הוא מותר: ובמדרש כצד את ה'
 מסוכך ממה דהכ"ך כלו' מכל מה שהוא מחנה
 אותך וכתן לך יחרון על סאר צניא יס לך
 לסידות לפכיו ולתת כצוד לסמו כגון מי סראת
 צעלמו סיס לו קול ערב ראוי לו לכצד צו
 את ססי סינגן ויתפלל לפכיו וכסמע קולו
 צצאו אל הקדש צלצד סיכוין צקולו לכצוד
 ססי לא לכצוד עלמו סיסצחותו צכי אדם סאס
 עסה לכצוד ססי עליו סכחוצ אומר (סיר צ')
 ססמיעני את קולך ואס לכצוד עלמו עליו
 סכי אומר (ירמיה י"צ) כחנה עלי צקולס על
 כן סכאחיה, וכן אס הית סופר ראוי צו סיכחוצ
 ספרים לכצוד ססי ואס זכה לכחוצ ספר חורה
 צידו הנה סכרו עד סמים יגיע סכצד ארז"ל

כחצו מעלה עליו הכי כאלו קבלו מהר סיני וכן אם היה יודע לאמן את ידו במלות מילה ראוי לו שיחמיד במלות הנכבדה הזו שנכתבו עליו יי צריחות וכן בכיולא צאלה שכלן הן פעולות נצחיות ולכבוד הש"ן ונפארת לעושיהן, ומראשית כל חצוהך נקראו ישראל ראשית שכל (סס צ') קדש ישראל לה' ראשית חצוהת וראויין הם להכיר ולרעה את הש"י שהוא ראשית כל ראשית ולכבדו מראשית כל חצוהתיהם וזאת כוונת החורה במלות הנכבדים שהם ראשית שהחורה חייבה לישראל שנקראו ראשית ללכת אל המקום שהוא ראשית שכלולו של עולם שכל (תהלים כ') מליון מכלל יופי מליון נסתכלל יפיו של עולם ולתת אל הכהן שהוא ראשית העבודה ראשון למשרתי הקדש ולהציא אליו זכורים מראשית כל פרי האדמה : וזהו שכי (א-צ) והיה כי תבוא אל הארץ אשר ה' אלהיך נותן לך נחלה וירשתה וישבת בה ולקחת מראשית כל פרי האדמה, מלות הנכבדים אין החיוב שלה בכל הפירות אלא צו' המינין בלבד כך קבלו רז"ל כי הכא אשר הציא מאלכך וכי הם (דברים ח') ארץ חטה ושעורה וגפן ותאנה ורמון ארץ זית שמן ודבש ולכך אין חיוב המלות אלא צו' המינין מן החטים והשעורים והענבים והתאנים והרמונים והזיתים והתמרים שבתן נסתבחה ארץ ישראל והם עיקרי הפרכסה והמזון ואינה כוהגת אלא בזמן שציה המקדש קיים, ומה שאמר וירשתה וישבת זה זהו לאחר כבוש וחלוק :

ולקחת מראשית כל פרי האדמה, דרז"ל כילד הפרשה זכורים, אדם יורד לתוך שדהו רואה תאנה שצברה או אסכול ענבים שצבר כורך עליהם גמי ואומר הרי זה זכורים וכיון שקרא להם שם נחקדשו צמחור אע"פ שלא נתצלו עדיין כל לרכן וכסיגמרו ויתלוש אותן מן הקרקע אינו לריך לחזור ולקרוא להן שם ואינו מציא אלא מן המוצחר שצבדהו זהו לשון מראשית מן המוצחר כמו (עמוס ו') וראשית שמנים ימסחו וכן בכל דבר מלות או כל דבר שהאדם מקדיש ומקריב להקציה לריך שיהיה מן המוצחר, וכ"מ שהכל הלדיק שהציא קרבן מן המוצחר (זראשית ד') מזבחות לאכו ומחלציהן, וע"ז אמר מראשית כל פרי האדמה מן המוצחר שצפירות אדמתו : אשר תביא הפריש זכוריו ואח"כ נגנצו או כאצדו חייב

זאחריותו דכתיב (שמות כ"ג) ראשית זכורי אדמהך הציא ציה ה' אלהיך למדך שחייב זאחריותו, הציא הוא צעמנו ולא ע"י שליח אח"כ החכם צמעת לקיעה, הקרובים לירושלים מציאין תאנים וענבים לחים, והרחוקים מציאין אותן גרונרות ולמוקים, אין מציאין זכורים קודם עלות דכתיב (שמות כ"ג) וחג הקליר זכורי מעשיך ואם הציא אין מקבלין ממנו אלא יכיהם שם עד עלות ויקרא עליהן מ"ש צפרשה וע"ז אח"כ ושמחת בכל העוצ וזמן שמחה הוא מעלת עד החג שאדם מלקט חצוהתו ופירותיו חבל מן החג ואילך מציא ואינו קורא, מארצך, דרז"ל בקפרי אשר הציא מאלכך כל זמן שמליון על פני ארלך שלא כלו לחית הסדה ומכאן שאין מציאין זכורים אחר חנוכה, שהפירות שצברו אחר חנוכה הרי הן חסובין מהשנים הצאה ויכיה אותן עד עלות : ושמח בשנא, ע"ד הפסע היו הנכבדים מעלה לכהן וכבוד להקציה וחועלת גדולה לישראל, מעלה לכהן להעריח עצמו בכל הדרכ להאכילו מראשית פירותיו והמוצחר שצבם, וכבוד הקציה להחפיל לפניו צניה הגדול והקדוש שיטפיע זרכותיו אליו ולהודות לפניו כי הצרכה אינה אלא מאתו ית' וחועלת גדולה לישראל כי בזכות המלות הזאת היו הפירות מחרצין ועזכות העולם מתצרכין, ולשון ענא הוא כל וסוף כלי לקבל הפירות ומכאן שהזכורים מעוכין כלי, וזה אחד משצעה דברים שהזכורים מעוכין, ואלו הן הצאת מקום, כלי, קריאה, קרבן, שיר, חנופה, לינה, הצאת מקום הוא שילמך שיצאנו למקום מיוחד הוא צמיק וזהו שכי והלכת אל המקום אשר יצחר וגו', כלי שכלי וסמח צענא ומלות מן המוצחר היא להציא כל מין ומין בפ"ע בכלי ואם הציאן בכלי אחד ילא ולא יציאם מעורצין אלא שיעורים מלמעשה וחטים על גציהן ותמרים על גציהן ורמונים על גציהן ותאנים למעלה מן הכל, ויהיה שום דבר מפסיק צין כל מין ומין כגון הולין ועלין ומקיף לתאנים אסכולות של ענבים מצחון ומציאין צידם תורים וצני יונה שכל ושמחת בכל העוצ ואין שמחה אלא בצער ויסיו חולין צלדי הסלים תורים וצני יונה כדי לעמר את הזכורים, אותן שנקלים היו מקריצין עולות ואותן שצדיהם היו כוחכין לכהנים של אותו תפמר עם הזכורים והם מחלקין אותן ציניהם כשאר

ואפסר לומר שיש צום רמז בכתוב ממש אהה וחלוי והגר אשר בקרבך הקישו הכתוב ללוי ולישראל, כהנים ולוים פנטעו צחוק ערי מקלט שלהם מביאין וקורין סכא' אהה וחלוי, צראסוכה כל מי שסיה יודע לקרות קורא וכל מי שלא סיה יודע לקרות מקרין אותו נמנעו חלו שאינן יודעין לקרות מלהציה כדי שלא יחביטו החקיקו סיהיו מקרין את סיודע כמי שאינו יודע וכענין שאנו נוהגין עכשיו צס"ח סס"ל קורא על הכל צין ליודע צין לסאינו יודע: כתב הרמב"ם ז"ל כ"ל מעלין את הצבורים לירושלים מהכנסין אנשי מעמד סצערות עמהם כדי שלא יעלו יחידים סנאמר (מסלי י"ד) צרב עם הדרת מלך ולכין צרחוצה סל עיר ולא יכנסו לצחים מפני אהל העומאה וצבחר אומר הממונה קומו ונעלה ליון אל ה' אלסינו והסור סל שלמים הולך לפניהם וקרינו עלופות זהב ועטרה סל זית צראסו להודיע סהצבורים מסצעה המיכין והחליל מכה לסניהם עד סמגיעין קרוב לירושלים והם הולכים צכל הדרך וקורין (מהלים קכ"צ) סמחתי צאומרים לי צית ה' כלך ולא היו מהלכין כל היום אלא סתי ידות ציום הגיעו לקרוב לירושלים סלחו לפניהם סלוחים להודיע לאנשי ירושלים ומעטרין את צבוריהם ומפרכסין אותן ואם סיה צהן לה ויצא מסיחין את הלח מלמעלה, והפחות והקגנים והגזרין יולאין לקראתם מירושלים לפי הצאין הן יולאין אם צאו אנשים הרצה יולאין לקראתם רצים ואם מעט מעט, וכסיכנסו כולן צצערי ירושלים יחילו לקרות (סס) עומדות היו רגלינו צצעריך ירושלים וכל צעלי אומניות סצירושלים עומדין מפניהם וסואלין צסלותן אחינו אנשי מקום פלוני צואכס לסלום וסן מהלכין צחוך ירושלים והחליל מכה לפניהם עד סהם מגיעין להר הצית הגיעו להר הצית כעל כל אחד סלו על כחפו ואומר (סס ק"כ) הללויה הללו אל צקדסו עד כל הכסמה סהלל ית הללויה עד סמגיעין לעזרה הגיעו לעזרה דצרו הלויים צסיר (סס לי) ארומחך ה' כי דליחתי ע"כ: וע"ר המד' וסמת צעכא עסירים היו מביאין צבורים צקלות סל כסף וסל זהב, ועניים צסלי כלרים סל ערצה קלופה וססלים וסצבורים כיחנין לכהנים סכא' ולקח הכהן סעכא מידך, ולריך ססחעורר צמלת סעכא סהוא צמספר הכנוי סל אל"ף דל"ת

כסאר קדסים, קריאה סנאמר וענית ואמרת והוא סיקרא הפרסה מארמי אוצד חצי עד סאדמה אשר כחת לי ה', ועניה זו סיה ססחלה צסרתה קול וצלסון הקדש ממש (דצרים לי"א) ועניה ססירה סזאת וכי וענית ואמרת וכן (סס כ"א) וענו ואמרו ידינו לא ספכו צלסון הקדש, קרבן, סלמים, סיר סכא' וסמחת צכל סעוצ ואין עוצ אלא סיר סכא' (מהלים לי"ג) סעיצו כגן צחרועה סכן היו סלויים קורים צסיר מסייו מביאים צבורים סמגיעים לעזרה, סנופה סכא' והנחתו סל כ"ל כהן סיה מניה ידו סחת יד צעלים ומכיף וסו ולקח סכהן ססכא מידך כלוי להכיף אותו, לינה סלע"פ ססציה צבוריו והקריצ סלמיו וססלים ידי חוצתו צו ציום אינו רסאי ללאת צו ציום מירושלים אלא סילין סס סנאמר (דצרים י"ז) וסנית צצקר וסלכת לאלהיך ודרז"ל כל פכות סאחת פוכה מן סמקדש כססצח לו לא יהו אלא צצקר, סצבורים אסורים לזרים לפי סהוקסו לחרועה סכא' (סס י"צ) וסרומת ידך ודרז"ל חלו צבורי' כי סכא סעכא מידך וכי ססס (סס) לא חוכל לאכול צצעריך מעסר דגנך וגו' וסרומת ידך, וכיון סהוקסו לחרומה כסס ססור אסור לאכול חרומה סכא' (ויקרא כ"צ) וכל זר לא יאכל קדש כן סו אסור לאכול צבורים וכן כהן אונן אסור צצבורים סכא' וסמחת צכל סעוצ למדך סכי סאסור לאכלן צאכיות אלא צסמחת, סמציא צבורים רסאי סו ליחנן צכל הדרך לעצרו ולקרוצו עד סמגיע להר הצית כסמגיע להר הצית כוטל את ססל ומיחו על כחפו סו צעלמו ואפי' סיה מלך יסרל עד סמגיע לעזרה וקורא צעור סססל על כחפו סגדתי היום להי' אלהיך כי צאתי אל הארץ וגו' ארמי אוצד חצי וכל ספרסה עד סאדמה אשר כחת לי ה' ומוריד ססל מעל כחפו ואוחז צספתו וסכהן מניה ידו ססחיו ומכיף סנאמר וסכיו וסנחתו, מי שאין לו קרקע אלא סקכה אילן לפירותיו מציא ואינו מתודה לפי שאינו יכול לומר סנה סצחתי את ראסיה פרי סאדמה אשר כחת לי ה', וגר סיס לו קרקע מציא ואינו קורא שאינו יכול לומר לאצותיכו, אצל יס צגמרא מי ססוצר סמציא וקורא לפי סאצרהם אציהם סל גרים סכא' (צראסיה י"ז) כי אצ המון גוים כחתיך וסרי סו אצ לכל סככנסים סחת כספי ססכיה ויכול סו לומר לאצותיכו,

רבינו

תבא בו

בהיי

קסו

דלית לענין שארמוז הלטרך אליי, ודרסו עוד
 צוא וראה כמה פתחון פה יש לעוסי מלות
 יותר ממי שיש לו עסק מלכות מי שיש לו
 עסק מלכות פעמים כותן כמה עמון עד
 שמגיעין אותו אלל העלך ספק עוסה שאלהו
 ספק אינו עוסה, אלל הקציה אינו כן אדם
 יורד לחוך סדהו רואה חלכה שזכרה אשכול
 שזכר מניחו צקל וצא ועומד צאמלע העזרה
 ואומר הסקיסה ממעון קדשך וגוי ולא עוד
 אלל שסיה אומר איני זו מכלן עד שהעשו
 לרכי סיום הזה, הוא שכתוב אחיו סיום הזה
 ה' אליהך מלך לעשות: ועיד הקבלה ושמה
 צמח הענא הוא רמז להיא אחרונה שצמח כי
 הזכורים נקראו ראשית וסן ג' אותיות של
 סס סהן ראשית הכל וסימנך (ירמיה כ"ו)
 צראשית מעלכת יהויקים כי צמח שם ראשית
 הקים העולם כלו מעלה ומטה והנס הם
 משפיעים כח צהיא אחרונה שסיה הרביעית
 וציה קצול לסן והיא מכללל צענין הארץ
 סיקודיה שסיה רביעית וציה קצול לסלס יקודות
 ראסוכים והיא מכללל ומעלה מהם ומכחם,
 וכן סמנא כלי וציה קצול להציה סס הזכורים
 ומכלל המלות היא כי הוא כהן לכהן עם
 הזכורים וזיל סמנא וזהו ולקה הכהן סמנא
 כי הוא סמנאג אה העולם והכותן כח והנועה
 צנגלל והעולם מחקיים צמנועה כי לזה ירמוז
 ענין סמנופה שסיה הכהן מניף אה סמנא,
 ועוד להורות כי הוא סמנאג צכללי העולם
 ופרטיו כי כן מי סהוא עומד צחוך סמנא
 הוא מליץ מן סמרכים כן מסגיה מחלוקי סרקיע
 סכטוי על ראסי החיות להאליל ססע צרכה
 וקיום לכל לצאות מעלה ומטה, וסנן זה:
 (ג) הנדתי סיום להי אליהך, סיה ראוי שיאמר
 להי אליהי וסלא יוליא עמנו מכלל אמונה
 האלותות אלל אינו אהר כן לא סיתה אמונתו
 מהצורה אללנו ולא סיינו יודעים כוונתו למי
 הוא קורא ה' ומי הוא שמקבל עליו אלותותו
 אלל עמה צצואו לפכי הכהן (סגדול) סהוא
 מיוחד לעבודה אלהי ישראל וידע אותו כסהוא
 אומר להי אליהך כסחלק סספק מאללנו וסחצר
 אמונתו ססנ כי הוא מעיד על עמנו כי אלהי
 סכהן הוא אלהיו שצצילו צא אל הארץ.

ויחנן סיסים לסון סגדתי מענין סמסכה עלסון
 (סהלס כ"א) ופי יגיד סהלחך כי סמספלל
 מעסיך סכה וכח"צ הוא סהלחך וסוא אליהך

וסצא אל הארץ סקדוסה הוא מעסיך סכה
 סכנגדה אליל סכהן עיי סקדונות סמקריצ סס
 ולכך סזכיר סס להי אליהך כמסג מסכה
 סורה: (ה) ארסי אומר אבי, קרא ליעקב
 ארמי וסעור סבי ארמי סיה אצי וצאור אצור
 עני זה דעה הרציע זיל ולא כדעה רזיל
 ויאמר כאמר סיה אצי צאס אצור סיה כלוי
 עני סיה צלא ממון וכן (מעלי ל"א) סנו סכר
 לאצור כי כן מלינו ססיה לו לסר גדול
 צעבורהו של לצן כמיס (צראשית ל"א) סייחי
 ציוס אכלני חורצ וגוי, וירד מצרימה, כלומר
 אצור סיה כסירד למלכים כי לא ירסחי ממנו
 כלום וגם סיה סס גר וצמתי מעע ואסיכ סזר סס
 לגוי גדול, וכן סיו סנכים כלל ישראל אסה ס'
 סולאסנו מעצדות קסה וגאלחנו צאותות וצמופתים
 וסכה לנו ארץ זכה חלב ודבס, וסכווס צמלילה
 ספרסה הזאה סימח"צ סאדס לחת אל לצו
 צמון מעלהו וסלותו זמן סירידה וסספלות
 ססיה לו וכיא קסלה (קסלה ו') ציוס סוצה
 סיה צסנצ וציוס דעה ראה, צאורו ציוס סוצה
 ראה ציוס דעה וזה כדי סימנצונן ציחרון
 סיס לו ואז יודה על זה לסס ימעלה ססנצ
 וסמטיצ לו, ודעה אונקלוס צמלח אצור ססחצור
 לצנן כי לצנ צקס להאציר יעקב אצינו לולא
 סצא אליו דבר ה' ואיל (צראשית ל"א) ססמר
 לך מדבר עם יעקב ממנצ עד דע ואעים סלא
 סאצידו כיון סצקס להאצידו סעלה עליו סבי
 כאלו סאצידו, וסוא סדרזיל ססנצ עכויס לעסות
 עצרה אעים סלא עסאה סקציה חוסנה כאלו
 עסאה סכא' ארמי אצור אצי וכי סיכן אצד
 לצן ליעקב אלל עיי סססנצ לעסות סעלה עליו
 סבי כאלו עסה ואס ססנצ עכויס לעסות מלכה
 ולא עסאה איכה ככחצת עד סיעסנה סכאמר
 (דכיל ו') ועד מעלי סמסא סוא מסחדר
 להללותיה, ולא ססנצ לו סקציה עד סעסאה,
 אלל ישראל סססנצ לעסות עצירה ולא עסאה
 אין סקציה כוחצ עד סיעסנה דבי (מיכה צ')
 סוי חוסצי און וסועלי דע על מסכנוסס, אמר
 דוד (סהלס ק"ו) און אס ראיחי צלצי לא
 יסמע ס', ואס ססנצ לעסות מלכה אעים סלא
 עסאה מעלה עליו סבי כאלו עסאה ססרי דוד
 ססנצ לצנות ציממיק ואעים סלא צכאו ככחצ
 על סמו דבי (סס ל') ממנצ סיר סככה סציה
 לדוד, לסלמה לא כאמר אלל לדוד, כן דרסו
 צמדרס סהלס צמנצור סיר סככה סציה:

בערהי

(יג) בערתי חקדש. זו תרומה גדולה שהיא קדש והיא אחד מחמשים חרי ומאה. מן הבית. זו חלה הכהנה לכהנים. וגם נתתיו ללוי. זה מעשר ראשון וגם לרבות מעשר שני שהיה מפריש לעלמו. לגר ליחוס ולאמנה. זה מעשר עני. וזה קדר המהכות, תחלה היה מפריש תרומה גדולה לכהן ונקראת ראשית דכ' (דברים י"ח) ראשית דגנך, ואח"כ היה מפריש מעשר ראשון ללוי דכ' (צמדבר י"ח) ולצני לוי הנה נתתי כל מעשר צישראל וחלוי היה מפריש ונותן לכהן מעשר מן המעשר, ואח"כ היה ישראל מפריש לעלמו מעשר שני והיה עולה לירושלים ואוכלו שם הוא סכחוצ (דברים י"ד) עתל מעשר אח כל חצואת זרעך וגו', ואכלת לפני ה' אלהיך מעשר, מער מעשר. צפני מעשרות הכ' מדבר מעשר ראשון ומעשר שני. ואח"כ היה מפריש צמנה שלישית של שמונה מעשר עני והיה נותן לעניים זמ"א (סס כ"ד) לגר ליחוס ולאמנה, וע"ז אמר בכלן כי תכלה לעשר אח כל מעשר חצואתך צמנה שלישית שנה המעשר למדך הכחוצ צמנה שלישית של שמונה יש לו לקצץ כל מעשרותיו מן השנים שצברו וסיתן אותן וישלים עתה מה שחסר וכן אח"כ (סס י"ד) תקלה שלם שנים חוליא אח כל מעשר חצואתך צמנה שהיא והיא שנה שלישית שנה מפרישין מעשר עני וכן הזכיר כלן הסנה שלישית שנה המעשר שנה סמפרישין זה מעשר תחדש זהו מעשר עני שהרי אין זה מעשר שני כשאר השנים שהרי מעשר עני זה במקום מעשר שני ולכך יאמר הכ' כי אחר שהפריש מהכותיו התרומה והמעשרות כראוי וכקדר סיחודה ויאמר בערתי הקדש וסיחפלל לשם יח' סיצרך אח הארץ צפירותיה וצגסם מערות עזו ולא היה מחודה עד שלא יסאח אללו סוס דבר מחקי המהכות הראויות לו לחת לכהנים וללויים ולעניים ואימותי מחודה ציו"ט האחרון של פסח של שנה רביעית ושל שביעית סכא' כי תכלה לעשר צרגל שכל המעשרות כלין צו שהרצה חילנות כלקטין אחר הסכות כמלאו של שלישית כלין צפסח של שנה רביעית, וכל מי ששהה מעשרותיו הלריכו הכ' לצערו מן הבית וז"ט צמ' אבות רביעית מפני מעשר עני שצלישית וצציעית מפני מעשר עני שצצסיה, וצערב יו"ט האחרון היה צציעור ולתמר מחודה צמנה:

מכל מצותך אשר צויתני. שהפרישתי מהכות כקדר ודרזיל לא שכיתי קדר פפרסחן שאין להקדים מעשר ראשון לתרומה ולא מעשר שני לראשון סכא' (שמות כ"ג) מלאהך ודמעך לא תאמר, לא עזרתי ומלותיך סלא הפרישתי ממין על שאינו מינו ולא מן החלום על העחוצר ולא מן המחוצר על החלום ולא מן החדש על היסן ולא מן היסן על החדש, ולא סכחתי מלהזכיר סמך ומלכותך עליו צמעת הפרישה וכן המספס להזכיר צהם הסס. ומלכות וכבר אמרו כל צרכה שאין זה סס ומלכות אינה צרכה, לא אכלתי צאוני ממנו סאונן ספור צקדסים, ולא בערתי ממנו צמא סלא הפרישתי צעומאה, ולא נתתי ממנו למח סלא קכיתי ממנו ארון ותכריכין, והענין כי אליל לדבר הרעות אללא חפ"י לדבר מלוה סיס צו. כבוד החיים והמחיס לא נתתי ממנו כלומר סלא יסא כפורע אח חוצו צדבר מלוה וכס"כ סלא חולאתי ממנו ללרכי חיים אללא לחול ולסות צלצד: (יד) שמעתי בקול ה' אלהי. כסתצאתיו לבית הצחירה עסייתי ככל אשר לויחתי סצמחתי וצמחתי אחרים סכאמר וצמחת צכל העוצ: (עו) השקיפה ממעון קדשך. עסינו מה סגזרת עלינו עשה אחס מה סצצמחכנו, וברך את עמך. צצנים וצצנות. ואת האדמה אשר נתתה לנו. צגסמי כלן צרכה וכדצה. כאשר נשבעת לאבותינו ארץ זבת חלב ודבש. סחתן מעס. צפירות, וצוקיא דרשו הסקיפס ממעון קדשך עסינו מה סמוטל עלינו לעסות עסה אחס מה סמוטל עליך, ומה ססזכיר מעון קדשך ולא אמר מכוון כמי"ס סלמה צחפלחו (מי"א ח') ואחס תסמע הסמים מכוון סצתך מפני שהחודה סצמה צהשלים חקו צהפרישה תרומותיו ומעשרותיו והסמחה הוא צמעונו כלוי צאותו רקיע סצמו מעון ע"כ הזכיר מעון קדשך, ומה ססזכיר לסין הסקיפס ואינו כזכר לעולם צסוס מקום אללא צפורענות להורות כמס גדול סכר המלות כססי"א צצמחה ססי"א מהפכה מדה"ד למדה רחמים, וכן דרזיל אמר ר' חכינא צר ספא צוא וראה כמה גדול כחן של מהכות עניים סכל הסקיפס סצחודה לרעה וכאן לצרכה: ואס ססכיל צענין המהכות סאלה צקודס חמלא כי התרומה הנקראת ראשית תרעו לחכמה סכוללת הצניה צחמסים סערים וע"כ התרומה היא אחס מחמסים ז"ט תרומה חרי

רבינו

תבא בו

בחיי

קטז

חרי מנחה, ומעשר ראשון הנהן ללוי שהיה עשירי צבאים כנגד העשירות וכן מעשר שני כמו כן כנגד העשירות כי נקרא מעשר ראשון לפי שהוא ראשון לנו ונקרא כמו כן מעשר שני כי הוא עשירי לראשון העליון ומעשר עני שהיה מפריש צמחה הסליסית וססית כנגד היסוד שהוא חכריע וכלול מן הסצעה כן היה הפרשה מעשר עני צחלע ו' שנים ג' מכלן וג' מכלן ועם מעשר זה כשלמו כל המעשרות צין למעלה צין למטה וז"ש כי הכלה לעשר את כל מעשר תבואתך צמחה הסליסית, חמר כי תכלה כי מעשר עני זה חכלית וסוף כל המעשרות ולכך חמר הכ' צקדר חלח צפרשה משר מעשר מקלה שלש שנים חוליה את כל מעשר תבואתך צמחה הסליסית והנחת צסעריך, כי כסם שלום הקציה סכקצן את כל המעשרות של הסנים סעצרו צמקום חמר צסערינו כן חרמו צזה סכקצן וסכיחד הכל צלי פרוד צמקום שהוא כולל את הכל ז"ס והנחת צסעריך הוא סער החפלה הוא סער לה' הכולל את הכל, ולכך היה מחפלל צלשון הקדש והיה מחודה צקול רס שהסלים חיוצו צמעשרותיו של הקציה והפריש חוחן צקדר וצכוונה הראויה ולא סינה סקדר חיו זה ככל מליחך חשר לניחתי חלא סקדר הכל צמחשצחו ויחד את הכל יחוד שלם, לא ענרתי שלח קללתי צכעיעות, ולא סכחתי מלצרך הסם והמלכות כי הוא היחוד השלם, ומחודה עוד, וחומר לא חכלתי צלוחי מחנו שלח הפרישו לסום כח מכחות המלאכים שהם " מדרגות שהם הקרובים אליו ולא לסום כח מכחות הגלגלים, ולא צערתי מחנו צמחא חלי' שלח הפריש מחנו לסום כח מכחות הסועאלה חרוחניים הסוככים למטה צלוי' סצין הגלגלים והיסקודות, ולא נחתי מחנו למח חלי' שלח הפריש לסום חמר מדי יקודות שהם גופים מחים ולא רוחניים, אך סמעהי צקול ה' הסם חמיוחד לצדו שהוא עליון על כלן ועשיתי ככל חשר לניחתי: השקיפה ממעון קדשך. החפלה הזאת לסם הנכבד סכן חמר וחמרת לפכי ה' חלהיך וחליו חומר השקיפה. וחמר ממעון כי חוד והדר לפכיו ונשרי ססון ונשרי סמחה והסמחה צמעונו זהו השקיפה ממעון קדשך יחמר השקיפה עלינו ממעון קדשך וחריק עלינו מה סקצלה מן הסמים, כמו (סס) וחחה חסמע הסמים, חו יחמר

הסמינו חפלתנו חל הסמים וצרך חח סעך חח ישראל הספיע להם חצרכה סקצלה, וז"ל חמחינו ז"ל עסינו מה סמוטל עלינו עסה חחה מה סמוטל עליך, וחח חחדמה סכנגדה חחרן של מעלה סהיא חרן זנת חלב ודצס ססיח חכלון הספיע רחמים ודין ז"ל חרן זנת חלב ודצס, וכצר חזכרתי זה וחכל חחה צין למעלה צין למטה, וזה מנחה: (טז) חיום חוח ח' חלהיך סצוך לעשות. צמחה חחרצעים היה עומד וחור חומר חיום חזה וחלא יס חרצעים סכה סקצלו חח חחורה חצל פירשו רז"ל יהיו חציצין עליך כאלו חיום חזה קנלחם מסיני. ובפרשה סמע (דצרים ו') צפסוק חשר חנכי מלך חיום דרשו יהיו צעיכך חדשים כאלו חיום חנלחם מסיני צין צלשון חציצין צין צלשון חדשים חולרכו לדרוש כן לפי סחדורות חולפים ולג חחדס חולך חמר עיניו צדצר חכרחה כי צעמדו צין עיניו יזכרכו וצחקחרו מעיניו יסכחנו וחחוחות וחמופתים חינן עומדין לעולם לכך יזחירו סחחיה חחמוכה קצועה צלב עומדת לעד צזמן חקסחר כמו סהיחם צזמן חחגלות ויהיו דצרי חחורה חציצין חללנו שלח כעצור עליהם ויהיו ג"כ חדשים צענין זכרון חחוחות, וחמופתים שלח כככחם מלצכו צחחעלמם מעיכיו חך יהיה חללנו מעמד חר קיני צכפלחוחיו צחרושו חמיד. ויחנן חומר כי ססוק זה חחחיל חיום חזה וסיים וצכל כפסך להורות כי יחחי' צחחדס סיימקור כפסו על חחלות צכל חזמכים כלן כיום של מחן חורה כי כסם שהיה מוסר כפסו על הסם צלוחיוס עלמו של מחן חורה צרלוחיו חחוחות וחמופתים והלש חחוכלת צרלש חחר כן רלוי לו למקור כפסו עליו צכל חזמכים כלן. וז"ס חיום חזה וסיים צכפסך לצחר סחמקור כפסך עליו צכל חזמכים כלן כחיום חזה: (יז) חח ח' חחמרת חיום. לסון מעלה וגובה מלסון (יסעיה י"ז) צרלש חחיר שהח חעכף הגבוה וכן ח"ח חעצה מלסון (מסלי ז') חעוצות חטון מלרים חסוצחות, וחמרו צכס ר' יחודה חלוי ז"ל סהיא מלסון ויחמר כלו עסית הישר צעיכיו סקצלה חורתו עד ססצנה שחמר ססור יהיה ה' חלהיך: (יח) וה' חחמירך. כלו גס חח עסה לך כיכ כסים וכפלחות סרלחית צעיכך עד סקצנ סחמרת סחחיה לו לעס סגולה חלשר דצר לך כלו

כלו' נפיקי הוא שאמר (סמות י"ט) אם סמות חסמנו בקולי וסמרתם את צריתי והייתם לי קגולה מכל סעמים, ולסמור את כל מלותיו, וצלנד סחסמור מלותיו כי אין מעלה ישראל להיוחס בקראים נסם קגולה אלא נסמירה המלות: (י"ט) על כל הנזים אשר עשה לתהלה ולשם ולחסארת. סמור הכי כן ולחסך עליון לתהלה ולסם ולחסארת על כל הנזים אשר עסם כי העוצדי אלילים אשר עסם אינם נחונים לתהלה ולסם ולחסארת אצל סם נחונים לחלק סכוכים וסמולות לא כאלה חלק יעקב כי יולר הכל הוא ז"ס לתהלה ולסם כי ישראל סם נחונים לתהלה ולסמו הגדול. לתהלה כענין שבי (דברים ו') הוא סחלחך, ולסמו הגדול והוא אלהיך:

כז (ח) שבור את כל סמיות. סיא מלות סקמת האנכים סמזכיר והולך והקמות לך אנכים גדולות כלומר מחוך סירדן, ואנכים אלו סיו לאות ולזכרון לכס סירדן ולות לכחוצ עליהן כל סחורה, והיו י"צ כי כ"כ נספר יחוסע (יחוסע ד') איס אחד מסנע וכי (סס) ויאמר להס יחוסע עזרו לפני ארון ס' אלהיכס אל חוך סירדן וסריתו לכס איס אצן אחת על סכמו למספר סנטי ככי ישראל, ועסם זה לאות ולזכרון סככרתו מימי סירדן מפני סרון נעצרו צירדן וי"צ אנכים אלו סלקחו מחוך סירדן סעצירוס עמסם צמלון סהוא הגלגל אסר סס סקיסם יחוסע, וכי (סס) כי יסאלון צניכס מחר לאמר מה האנכים האלה לכס ואמרתם להס אשר ככרתו מימי סירדן מפני ארון צרית ס', וסולרך לומר גדולות כדי סיכילו כל סחורה כולת ומלנד י"צ אנכים אלו סחולילו מחוך סירדן וסחעצירוס סגלגל מליכו י"צ אנכים אחרות ססקינו צחוך סירדן סכאי (סס ד') וי"צ אנכים סקיס יחוסע צחוך סירדן סחת מלכ רגלי סככים וגוי ויהיו סס עד סיום סזה, ועוד מליכו אנכים אחרות סצנו סס מוצח צחר עיצל וז"ס רס"י ז"ל נפירוס סחומס סלו כמלאת אתה לומר ג' מיכי אנכים סיו ע"כ, ואמר כן מו"ס צמס קוטת ג' מיכי אנכים סיו, אחד ססקיס מסס צענר סירדן סכאי צענר סירדן צארן מואב סואיל מסס וגוי, אסיא ג"ס צחר צחר כחיב סכא (דברים ד') צחר סיטצ וכאן סואיל מסס צחר מה לחלן נסנעיס לסון אף כאן נסנעיס

לסון, ואחד ססקיס יחוסע צחוך סירדן, ואחד סחולילו מחוך סירדן וסעצירוס נגלגל, ונראה לפי ססטי סככותים כי האנכים כלן סיו כ"ד, י"צ אנכים סחולילו מחוך סירדן וי"צ ססקיס יחוסע צירדן לוחן ססקיס. יחוסע צירדן סס עמדו עד סיום סזה וחת ססקיסן סס כדי סייהת מקוס לככים כוסאי סרון ויעמדו עליהס ולא יעצו רגליהס צטיע ואוחן סחולילו מחוך סירדן צכח צהס סחלה מוצח צחר עיצל וכחצו כל סחורה צהס ואח"כ סעצירוס סגלגל, וא"כ יהיה סמור הכי צכאן והקמות לך אנכים גדולות סס י"צ סחולילו מחוך סירדן, וסכס זה כלל ואח"כ פרט ואמר וסיה צעצרכס את סירדן סקיסו את האנכים האלה סייצ ססזכרתי סקיסו לוחס צחר עיצל, וסדת לוחס אחר סחצכה סס מוצח, ואז וכחצת על האנכים סכוכים את כל דברי סחורה סזאת צחר ס'ענ, ססס לא נפרס כן סחסיס ספרסס כלל ופרט ערצוצ פרסיות אכי רואת כאן כי מה יאמר וכחצת על האנכים את כל דברי סחורה סזאת צחר סיטצ והלא כנר אומר סחלה וכחצת עליהן את כל דברי סחורה סזאת צעצרך, ועוד איך יאמר סחלה וכחצת עליהן ואח"כ וצנית סס מוצח וסלא סמוצח צכו סחלה ואח"כ כחצו סחורה כלת וע"כ ראייתי לומר כי ספרסס כלל ופרט וכן מפורס סס צמס' קוטת סאחר סצנו מוס קסלו את סמוצח ונעלו את האנכים וצאו ולכו צמקומן:

(צ) וסדת אותם בשיד. לא אחר צניר כענין (יסעיה כ"ז) כאנכי גיר מנופלות אע"פ ססגיר חזק מן ססיד אכל אומר סיד לפי סהוא מנין יותר עפני סגסמים מסיכ צניר סכמות ולכן אחר צסיד למען יעמדו ימים רבים:

(ג) וכחבת עליהן אה כל דברי סחורה סזאת. זה יורה סכל סחורה כולה כחוצת עליהן, וכ"כ סרמצי"ן כי מליכו נספר סלגי סכל סחורה סיתה כחוצת צהן מנרסית עד לעיני כל ישראל צחגיה וזיוכיה ועסס כעחקו ע"כ. אבל רציו סעדיה גאון ז"ל כחצ ססיה כחוצ צהן עספר סמלות כמו סהן כחוצות צהלכות גדולות כעין אסירות: למען אשר תבא אל סארץ, למען סחורה סזאת אסס צא אל סארץ, כהן עסס למלות סקמת האנכים כי לא זכינו לירוסת סארץ אלא צזכות סחורה, כן פירס סרמצי"ן ז"ל, ומסעס זה סקנו רז"ל לסזכיר סורה

רבינו

תבא בו

בהיי

קסח

חורה צברכה הארץ, ואפסר לפרס, למען אשר
 תבא אל הארץ למען אשר תוכל לבא כלומר
 מה שאני מלות לך לבחוב עליהן כל החורה
 למען שיהיה לך כח לבא אל הארץ כי כח
 החורה יכריח האויזים אשר בארץ ויכחילכה
 לבו: אלה יעמדו לדרך. דרז"ל הצרכה היתה
 צורך האיש אשר לא יעשה פסל ומסכה, הקללה
 כעשי"כ, והיו על הצרכה ששה מצני הגצירות
 ועל הקללה היו צני הספחות, ולפי שלא היו
 אלא דין וכפחלי גר ואשר הולך ליעול מצני
 לאה שמים ראובן הזכור וזולן הקטן כדי
 שישלימו לששה, ומה שמונה שמעון על הצרכה
 מפני שכחצו זכאן י"א חרורים ולא רלה
 לקללו ולומר כנגדו חרור, ומשה שקצע צרכה
 צפרשת וזאת הצרכה לכל השצטים ולא קצע
 לשמעון לפי שלא היה ראוי לצרכה מפני חטא
 זמרי וכיון שלא היה צלצו לצרכו כי לא היה
 ראוי לצרכה לא רלה לקללו זכאן לומר חרור
 כנגדו שא"כ לא היתה לו תקנה, וכבר דרז"ל
 שאע"פ שלא צרכו צפי" רמז צברכת יהודה
 שגא' (דברים ל"ג) שמוע ה' קול יהודה שכן
 היתה כחלת צני שמעון צחוק כחלת צני יהודה,
 ומה שכתבה ראובן על הקללה אין זה לחיוב
 אלא כראה לי שהוא התכללות גמור צומשה
 צלה ולומר שלא חטא צאשת אב שחרי הוא
 קורא חרור שוכב עם אשה אציה ומזה אמרו
 צמדרש (צראשית מ"ט) ילועי עלה א"ל יעקב
 אציו צני אין לך תקנה עד שיצא אחיו שבי
 צו (סמות י"ט) עלה, כיון שצא משה והעמיד
 לכהנים הלויים צהר גרזים וצחר עיצל והעמיד
 ראובן על הקללה ידעו כל ישראל שהיה ראובן
 זכאי וכן ארז"ל כל האומר ראובן חטא אינו
 אלא מועה, וכילד היו עומדין אלו על הצרכה
 ואלו על הקללה כך שכו רז"ל צמסכה קוטה
 ששה שצטים עלו לראש הר גרזים וששה שצטים
 עלו לראש הר עיצל והכהנים והלויים עומדים
 למטה צאמלע הכהנים מקיפין את הארון
 והלויים את הכהנים וישראלים מזה ומזה שגא'
 (יחזקאל ח') וכל ישראל וזקניו ושוטרים ושוטעיו
 עומדים מזה ומזה לארון כנגד הכהנים הלויים,
 הסכו פניהם כלפי הר גרזים ופתחו צברכה
 צורך האיש אשר לא יעשה פסל ומסכה אלו
 ואלו עוכין אמן, הסכו פניהם כלפי הר עיצל
 ופתחו צקללה חרור האיש אשר יעשה וגו' אלו
 ואלו עוכין אמן עד שנומדין צרכות וקללות

ואח"כ הציאו את האצנים וצנו את המזנה
 וסדוהו צסיד וכחצו עליהן את כל דברי החורה
 הזאת שצצטים לפון שגא' צאר היעצ ונעלו
 האצנים וצאו ולכו צמקומן ע"כ צמסנה.
 ארור האיש אשר יעשה פסל ומסכה, דרז"ל
 ארור מועה עשיה וכ"כ (דברים ע"י)
 ואת צמאחכס אשר עשיהם את העגל מועה
 עשיה קס ליה צמטא: ושם צמחר, עד שימשה
 לה דברים שצמחר זכאן ארז"ל ע"ג של ישראל
 אינה אקורה אלא מועה צד ושל עכ"פ אקורה
 מיד שגא' פקילי אלהיהם מועה שפסלו נעשה
 אלה ואע"פ שעדיין לא עברו, וי"א עברו
 אלו הזכיר צמחלהן עכין ע"ג לפי ששקולה
 כנגד כל החורה כלה, ואחריו מקלה אציו ואמו
 לפי ששלשתן סוחפין ציליה ולכך הזהיר צכצוד
 שלשתן, ומה שיחד הכי י"א עברות הללו לפי
 שתן המחיצות עוכס גלות ולכך פרע אותן
 להן עכסיו צכניסתן לארץ: ועיד המפע הזכיר
 זכאן י"א עברות צעצוד סיוכל האדם לעשותן
 צקה והחל מן העיקר שהוא צינו וצין צוראו
 ואח"כ צינו וצין אצותיו כי מי יודע אם יקלה
 אותם, וכן מקיג צכול דצר נסחר, וכן מועה
 עור כי לא יוכל לפרקס מי העעהו, וכן עשה
 משפט גר יחוס וחלמכה שאין להם עזר.
 והנה זה נסחר כי אם יעה משפט אחרים
 יערערו עליו ויפרסמוהו, וצוכב עם
 אשה אב ואחותו וחוחנתו אינו נחמד להיות
 עמם ולכך הוא דצר נסחר ואיכנו כן שאר
 העצרות, וצוכב עם צהמה כי אין לה פה
 שחלעק כמו הזכור ע"כ הזכירו צין לוקח שחר
 צין הדיין וצין סעד להעיד שקה, כן פירש
 החכס צני אצרהם ז"ל: ועיד המדרש י"א
 עברות הללו כנגד י"א דברים שאמר דוד ע"ה
 צמזמור (תהלים ע"ו) מי יגור צאהלך שכל הדר
 צחולה לארץ יחסיצ לעשותן, והנה הם הפך
 י"א עברות הללו, הולך תמים בעין שגאמר
 (דברים י"ח) תמים היה עם ה' אלהיך וגו',
 ופועל לרק שלא יגזל ושלל יקה כלום משל
 חצרו וכמו שארז"ל לרק משלך ותן לו וזה
 הפך מקיג צכול, ודוצר אמה צלצו סיחא פיו
 ולצו סוין הפך מועה עור, לא רגל על לסונו
 הפך מכה רעהו צמחר שהוא הולך רכיל, לא
 עשה לרעהו רעה הפך מועה משפט, וחרפה לא
 כשא על קרצו כלומר שלא יעשה עמו דצר
 סיחא עליו חטא הפך גלוי עריות, כבזה צעיקו
 כחאק

וימים עוזים שהן ס' ימים. ואם תשכיל עוד
 צעם ס'ין של תפלין תמלא ס'ין רמז לסכינה
 ולנשמה האדם וס'ין של ד' זהים ירמז לסכינה
 המקפת והתמלאת לכל העולם וחוץ לעולם
 ומשפעת כח ד' חיות המרכזה והלועס ס'ים
 זה כמין דל"ה רמז לארבע רוחות העולם
 המתנהגים ע"י הסכינה ומעלה ומטה ג"כ וע"כ
 הרלוועות מחזירות ומתפשטות והולכות למטה
 וכתבאר בזה כי כל השפע נא לעליונים ולתחתונים
 מאת הסכינה ומאין נא השפע אל הסכינה
 מן החכמה והצניע לא ולמד שהוא כן מתוך
 יל"ת האדם סכולר בחכמה מופלאת כי אוח
 ס'ין רסום באפיו אשר סני הנקבים מכוונים
 כנגד המוח שהוא מקום החכמה והצניע וענין
 האבר הזה החסום באוח ס'ין שהוא צית קבול
 ילמד דעת אה העם כי כן הסכינה מקבלת
 שפע וכן תמלא הנשמה שהיא מקפת את כל
 הגוף שהיא בחוכו וחולה לו וכחם ואורה
 מתפשטים בארבעה חללים שצמות סני חללים
 ראשונים ים זהם כח הליזר חלל אמלעי ים
 זו כח המחשבה חלל אחרון ים זו כח הסעירה
 והזכרון והסגנו מכל זה כי ס'ין שבארבעה
 זהים הוא רמז לסכינה וד' חיות הקדש ורמז
 ג"כ לנשמה וארבעה חללים שצמות והנן זה:
 והשיגוף. מלא בוא"ו ולא נכתב בצרכות מלא
 ומה שכתב כאן מלא על סם שנא'
 (תהלים ל"א) עמו אכבי בל"ה, וכן הוא רסום
 בפסוק זה באחרית החיצות, ומפני שהתורה
 מתפחדתם בקללות באה לרמז שאל יאזרו זהם
 כי השם הנעלם שוכן בקרבו הוה בל"ה
 ופומר אוחם: (כא) ידבק ה' בך את הרבר
 עד בלוחו. מלת כלותו מחזור לדבר והוא מדה"ד
 כלסון (מצקוק ג') לפניו ילך דבר, עד כלותו
 כלתו כחיב, יכבה ה' בשחפת, הזכיר השם
 המיוחד ולא אמר יכבה אלהים, והנה הוא
 מדה"ד במקום זה ובמותו (סמות י"ז) ויאמר
 ה' אמתה, (שם י"ד) ה' ילחם לכם שהוא
 מדה"ד, כי כן מליכו סם אלהים מדה"ד במקומות
 רבים כמו (בראשית ח') ויזכור אלהים את
 נח, (שם כ') וירפא אלהים את אצמולך כי
 כל אחת מן המדות זו כלולה בזו ומפני זה
 הזכיר יכבה בתוספת ה"א להורות על מדה"ד
 המיסרת את האדם והוא שכתוב (ויקרא כ"ו)
 ויספתי ליסרה אחכם שבע בתוספת ה"א הנקראת
 שבע ומיסרת שבע פורעניות וכן הזכיר כאן
 שבע

נחאם הסך מקלה, כי סנה מעקלה היותו הכם
 וככד צעיכו והנצח צעיו יכד יראי ה',
 כספו לא נחן כנסך שאינו חומר ממון אחרים,
 ופחד על כפי הסך שפירות דמים עושה אלה
 לא ימות לעולם: וענו כל העם. הזכיר כן
 צע"ג וכל השאר הזכיר ואמר כל העם ממ"ס
 אכבי ולא יהיה לך מפי הגבורה שמענום ולכך
 וענו כל העם: (כו) ארור אשר לא יקים את
 דברי התורה הזאת. זה כלל לכל המלות שבתורה,
 ובאר הכי אשר לא יקים המלות כלצו כלומר
 סידרה בהן ויאמין זכולן שהן אחת אחת מסכה
 לא נעדרה שאין זה תועלת הגוף והנפש
 ושאין זכלן מלות אחת לצטלה זהו אשר לא
 יקים לעשות אוחם סיקיים כלצו אמונה חזקה
 סראוי לעשותם כי כלם נכוחים למצין ויסרים
 למולאי דעת, ודרז"ל אשר לא יקים זה המזי
 שאינו מנציה ספר תורה להראות כחיבתו לעם:
כח (ז) ובאו עליך כל הברכות האלה והשיגוף.
 כלומר שלא תלמדך לרדוף אחר הצרכה

שהיא עלמה הנא אחרית ותסיג אותך:
 (ד) ברוך שרי בשנך. הקדים כאן בצרכות צרכה
 הגוף לצרכה המזון שאמר אחריו צרוך
 טכאך אכל בקללות הקדים טכאך ואח"כ פרי
 צטכך ללמדך שיענש תחלה צממונו ואם יחזור
 זו מועצ ואם לאו יענש בגופו, וכ"א צמדרט
 אין צעל הרחמים כפרע מן הנפשות החלה:
 (י) וראו כל עמי הארץ כי שם ה' נקרא עליך
 ויראו שמך. מי שהוא עזד לסר אחד מסרי
 המלך אין מעלתו גדולה כיכ כאלו היה עזדו
 של מלך, כי עזדו של מלך אפ"י אסרים
 והסגנים אשר למלך יראים מפניו לאימת המלך
 מאחר שהעזד הוא נקרא צסם המלך אדוניתם,
 וזה ענין הכי הזה ובאורי יאמר וראו כל עמי
 הארץ שהם חלק הסוככים והמזלות כי סם ה'
 שהוא הארון עליהם ועל הסרים שלהם נקרא
 על ישראל וסיפראל הם מיוחדים לחלק הארון
 אז ויראו ממך צודאי ייראי מוראן של ישראל
 ודרז"ל כי סם ה' נקרא רצי אליעזר הגדול
 אומר אלו תפילין שבראש. ויש לך להתעורר
 זכאן כי נרסם זכאן אוח ס'ין שהיא הלכה
 למטה מסיני והוא כאלו אמר וראו כל עמי
 הארץ כי ס'ין עליך ויראו מורך, ועוד חלוק
 השם הגדול בא"ת צ"ס עולה צמספר ס'ין
 והוא ס'ין רבתי של סיר הסירים, ועוד כי ס'
 ימים של הנחת תפלין הם צסנה ילאו שצתות

רבינו

תבא כח

בהיי

קסמ

שנע חליים בשחפה וצקדחת וכל השאר :
 (כו) בגרב ובחרם. לשון חרם מין גרב יצא
 סילסוף לחרם וכ"כ בשחין (איוז צ') ויקח
 לו חרם להחגיר בו, כן פירשו העפרסים, אבל
 יחכן לפרש וצחק מלשון שמש כי יפחידם
 צמח השמש וג' שמות יש לו שמש חמה חרם,
 שמש ע"ש שהוא ענף משמש אלל קינו ומחוך
 מעלה הענף המפרס מעלה אחרון, חמה ע"ש
 החמימות, חרם ע"ש סכרס להחיר על הארץ,
 ועוד יש בשלשון רמז על ההקף הרביעי הגדול
 ססוא ססיה ימים ועל שמות סכי מכהיגיו,
 וכן צענין שלסם שמות אשר ללזנה והן ספר
 ירח לזנה ואין כאן מקום להאריך בזה, אבל
 יזהיר הכי שאם לא יסמנו בקול הסייח סיכה
 אחת צמח השמש שהוא קלקול האויר והיסודות
 וזהו וצחק מלשון (איוז ע') האומר לחרם
 ולא ירח וכן (סופטים י"ד) צמח יצא החרסם,
 וסנה זה הפך חמה שהזכיר דוד ע"ה צצרכה
 (ההלים קכ"א) יועם השמש לא יכבה וירח
 צלילה כנגד זה אחר זכאן יכבה כי החליים
 נסנת המאכלים ושנוי האויר בארלות והכל
 צחוכות השמש : (כע) והיית אך עשוק וגו' וכל
 כל הימים. וכן אחר עיר והיית אך עשוק
 ורלון כל הימים ואכין ורקין מעוטין הן למעט
 שאר האומות שלא חיה בהן אחת בשפלות
 כישראל, וכנגדו הזכיר צצרכה והיית רק
 למעלה למעט שאר האומות שלא חיה בהן
 מעלה וגדולה כישראל : (מז) יירש הצלצל.
 לי להורים בנים וכן חרבותו יחרך, ורש"י ז"ל
 פ"י מלשון רש כלומר יעטנו רש מן הפרי,
 והללל מין ארצה ונקרא לללל ע"ש הרעם
 שמוסים צבאם מקיבלים מלשון (ההלים ק"ב)
 כלללי חרועה וחרבוס סקאה מלשון רז"ל ונעלות
 מסיקין כלומר בזלכין ע"ש סגולין הפירות
 ומכלין אותן : (מז) תחת אשר לא עבדת את
 ה' אלהיך בשטחה. יאשימו הכי צעצרו הסייח
 ולא סיחה העבודה בשמחה לפי שחייב האדם
 על השמחה בהעסקו במלות והשמחה צמחה
 המלות מלוא בפיע מלצר הסכר שיש לו על
 המלות יש לו סכר על השמחה, וע"כ יעביש
 זכאן למי שצוה עבודה המלות כשלא עשה
 בשמחה ולכך לריך שיעשה אדם המלות בשמחה
 וצחוכה שלמה, וכ"א צמח רוח אלו היה
 יודע ראובן שהקציה מכתיב עליו (בראשית
 ל"ז) ויסמע ראובן ויללחו מידם זכחפו היה

מוליכו לאציו ואלו היה יודע אהרן שהקציה
 מכתיב עליו (שמות ד') וראך ושמח זלזו
 צחופים וצחולות היה יולל לקראתו ואלו היה
 יודע צועז שהקציה מכתיב עליו (רות צ')
 ותאכל ותסצע וחותר עגלים פעומים היה
 מאכילה : (מח) פרב כל ועבדת את אויביך
 בחופר כל. זה ממדותיו של הקציה שהן נכ"מ
 הם לא עמדו להקציה מרצ כל לפיכך יעמדו
 את האויבים בחופר כל, ומזה דרז"ל צפ' קמח
 דחגיגה (יטעיה מ"ח) סנה לרפחין ולא זכספ
 צחרתין צכור עוכי מלמד שחזר הקציה על
 כל מדות עוצות ולא מלא להן לישראל חקת
 אלא עכיות אחר שמואל סיינו דאמרי איכסי
 יאם עכיוחא לישראל כורדא סומקא לסוקיא
 חורא : (מט) כאשר יראה הגשר, זה אספסיאנוס
 ועיטוס שהיו מלכים ממלכי אדום והחריצו
 בית סכי וכך דרז"ל על אספסיאנוס דחסיצ
 למית' צעצרה יומי ואחא צחוכה וסמע ליכוקי
 דקא אמרי יסא ה' עליך גוי מרחוק מקלם
 הארץ כאשר יראה הנשר אחר שחא אכא סוא
 כשרא וכן כל החוכמות האלו צצית סכי סיו
 וסס נתקיימו כלן : וחצר לך בכל שערך. כל'י
 בכל מקום. ויחכן לפרש כי מה שהזכיר צפרסס
 ד' פעמים סעריך סאחד כולל וססכי סערי
 סמדינות וססליסי סערי סצחים של היחידים
 וסרביעי מלשון סעור, כלומר סליק לו סאויצ
 צכל מה שהוא מחסב וכן יזמון לו לער וכזק
 וססיגחו צחלה צכל מה שהוא מסער לעשות.
 והנה הוא צהפך מהמלליה סיסכיל צכל אשר
 יפנה וילליה צכל מה סיסחסוצ וכל דצרי
 ומססבותיו ילאו לו על סכוכה כענין סכוכר
 צרסע (ההלים י') יחילו דרכיו צכל עת :
 אם לא תשפור לעשות את כל דברי התורה
 חואת הכתובים בספר הזה ליראה את השם
 הנבדר והנורא הזה, צאר צכי הזה כי סכוכה
 צכל המלות סצחורה סכלית אחת והיא סיראה
 וכן צאר מסה צמעמר סקדוס כי אין סכלית
 סכוכה צכתינת סחורה אלא סיראה הוא סאמר
 (שמות כ') לצעצור נקות אכסם צא סאלהים
 וצעצור ססיה יראתו על פניכס, ממנו ראה
 סהלך שלמה וכן עסה סחחס ספרו צה, וכן
 סמרו עוד (יטעיה ל"ג) יראה ה' סיא אולרו
 אי איכא יראה ה' אין ואי לא לא, פסיוס
 סל מקרא יראה ה' סיא מוכחם צאולרו סעלין
 וסחציצ אלו צחת עליה סכר, או יאמר יראה

דוד ע"ה על צית ראשון (תהלים כ"ד) שאו
שערים ראשיכם והנשאו סתחי עולם ויצא
מלך הכבוד, כל' מלך של הכבוד, אצל צית
שני לא שרחה שכינה כ"כ חדיר אלא חוסף
סכן תחננה חגי הנביא על צית שני (חגי א')
וארלה זו ואכזרה אחר ה' כל' כבוד השכינה
שהיא הציא היה עם חוסף ואחר ג"כ (סם)
צ' ומלחתי את הצית הזה כבוד ולעמיד לצא
יחזור הכל לקדמותו כמו שהיה צית ראשון
וביתרון מעלה והסנה יותר ממה שהיה ויסוב
התפארת והכבוד צירופלים, והוא שאמר ישעיה
ע"ה על הצית הסליסי (ישעיה ס') קומי אורי
כי צא אורך וכבוד ה' עליך זרח כי הנה
החשך יכסה ארץ וערפל לאמים ועליך יזרח
ה' וכבודו עליך יראה:

פרשת נצבים

טובה תוכחת מגידה מאהבה מסותרת:

(משלי כ"ז)

שלמה המעיה הודיענו דקסרו עקרים גדולים
בתורת התוכחת ולמד דעת את העם
כי חיים דקקים עם התוכחת והמיתה דקקה
עם מי שסוכא התוכחת, חיים דקקים עם
התוכחת הוא שכי (סם י') ודרך חיים חיבחות
מוסר, וכי (סם י') אורח לחיים שומר מוסר
וכי (סם י') מרסא לסון עץ חיים, יאמר כי
רפואות חלסון והוא התוכחת הוא עץ חיים,
והמיתה דקקה צמי שסוכא התוכחת הוא שכי
(סם ע"ו) מוסר רע לעוז אורח סוכא תוכחת
ימות, יאמר כי עוז אורח והוא שסוכר על
דבר תורה לשעה אצל אינו סוכא התוכחת
יהיה נשפט צמוסר רע ייסרנו חס"י למען
יסוב מדרכו הרעה, אצל מי שהוא סוכא
התוכחת לא יספיק לו שיהיה נשפט צמורין
כי אין לו תקנה וע"כ יהיה נשפט צמיתה,
אהבה התוכחת הוא אור ומופת על עוצת
המדות ושכלת התוכחת עדות גדולה על רוע
המצע ועל פתיחות המדות, וע"ז אמר הכתוב
(משלי ט') אל הוכח לך פן ישנאך הוכח לחכם
ויאסנך, המוכיח לחצירו ראוי לו סיגלה חליו
מלפני האמת ואינו ראוי להחכיף לו רק
שילדיק אותו צמח שראוי וירשיענו צמח שראוי
סהרי לדיק ורשע שכי הפכים ומי שנעלע מדרך
מדת הרשע אינו נקרא לדיק עד שיחקרצ
למעלה חלדיק לפי שמדת הרשע נקלה מראשון
ומדת

ה' שהיא אצל היראים היא אולרו סגנון אורח
לסם, ומעם ססזכיר ציראה לסון אולר כי אין
ציד המלך לעשות אולר אם לא יקצץ מעון
מאחרים ומה שהוא מקצץ וגו' ציחוד שהוא
יקרא אולר וכן היראה אינה צירי סעים ולכך
יקראה אולר והא למדת שהיראה עיקר הכל
וגדולה היא מפאר המדות והיא העולה על כל
המלות שפאר המלות כהפילין וליכית וכיו"צ.
יש לסן זמן צמון עשיתן וכיון שגמר מלעסותן
חרי הוא צטל עמכה ולא כן מלות היראה כי
אין לה זמן אצל היא קיימת לעולם בכל עת
ובכל עתה וז"ש (תהלים י"ט) יראה ה' טהורה
עומדת לעד, מטא"כ שפאר המלות סגנון קלוב
ונגמרות אחר עשיתן, והיראה אין לה סלמות
כי אם המעשים ז"ש אם לא חשמויר לעשות
ליזמר צליה ויקיים מיע: (סח) והתמכרתם
שם. תצקסו להיות נמכרים ואין קונה זו
מדת טובה:

כט (ג) ואזנים לשמוע עד היום הזה. מכאן
דרזיל שאין אדם עומד על דעת רבו
עד מ' שנה וכן אמרו צמס' אבות צן ארצעים
לציתה: (ו) ותבאו אל המקום הזה. הכניס משה
שני פסוקים אלו צאמלע דצרו כי רלה לחזק
את לצם צנחלה הארץ וכסם סנחלו ארץ קיחון
ועוג ססיו מכל סצעה עממין והכה אותם
והחזיק צאללם כצר והיתה לנחלה לשני סצעים
וחלי כן עתידין סינחלו השאר מעצר לירדן
לפי המעות וחלי המעה. ורע כי התוכחות
סצפרסה זו כאמרו צלסון משה לא שאמר משה
מפי עלמו שהרי קבלה צירינו סכל התורה כלל
עצרהסית עד לעיני כל ישראל הכל כחצ משה
מפי הגבורה, ומה שדרזיל קללות סצמ"כ הקציה
אמרן וסצמסכה חורה מפי עלמו אמרן הכוכה
לומר צאלו מפי עלמו שהסכימה דעתו לדעהו
של הקציה ומעם הדצר שהיו קללות סצחורה
כהנים כאמרות צלסון הקציה ואלו סצמסכה
חורה צלסון משה לפי שאותן קללות סצחורה
כהנים נחקיימו צצית ראשון שהיו שם עוצדי
עכויס וכן הזכיר צהן והסמדתי את צמותיכם
והכרתתי את מעניכם שהרי צצית ראשון שרחה
שכינה, אצל אלו נחקיימו כלן צצית שני וצצית
שני נסתלקה שכינה ולכך צא הלסון צכאן
צלסון משה ולא צלסון שכינה וכצר סזכרתי
זה צקרר אם צחקותי: וצריך אהה לדעת כי
מפני ששרחה שכינה צצית ראשון לכך סזכיר